

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 91 (Eighth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 januaro 1927

LITERATURE OF ESPERANTO.

Among the objections and critical comment made regarding Esperanto the charge of having no literature of its own has often been heard. The list of new translations and original works in Esperanto however is continually being added to. At the present time Esperanto literature covers a wide field, from the Bible and Testaments to technical and scientific works of all kinds.

As a matter of fact the growth of Esperanto literature keeps pace with the spread of the language itself, and it is a sure indication of the progress of Esperanto.

As the number of Esperantists increases so the demand for reading matter increases, and this fact proves more than anything else that Esperanto is a living language. It also proves that the number of proficient readers is increasing in a remarkable manner.

Few people really grasp the stupendous fact which lies behind the creation of a new language.

We have to remember that ages elapsed—not generations or centuries—before any one national language attained to its present perfect, or imperfect, state. But in Esperanto we see a highly scientific and cultured language, which within the memory of living man has become to all intents and purposes a truly interna-

tional auxiliary means of communication.

It is the inability to appreciate these facts which hinders the greater and quicker spreading of Esperanto.

The average man cannot credit that a language has been invented, popularised, and used by hundreds of thousands all within the short space of forty years. Perhaps the magnificent service rendered by the translators and publishers of the Sacred Scriptures has done, more than anything else to bring home to people of all lands a realisation of the fact that Esperanto has passed the embryonic stage and is now a real living language. In a lesser degree each new book has a similar effect.

It should be the aim of each Esperantist to acquire a library of Esperanto works by authors of international reputation. Most people are able to afford the price of one book at a time; by this method the purchaser will soon have at hand a collection of international works of great value, and at the same time he is doing much service for Esperanto.

The Secretary, Australasian Esperanto Association, Box 731 F, P.O., Elizabeth street, Melbourne, will be glad to advise a selection and will give every information to persons who desire to commence the formation of a valuable library. A stamp should be sent for reply.

TRANSLATION COURSE IN ESPERANTO.

—
Conducted by

Mr. George Gordon, F.B.E.A.
—

The intention of the founder of this course, which will commence a new series in January, is to help those who, having studied some good textbook and possessing the ability to write a letter in clear Esperanto, wish to go further in acquiring both readiness and good style in the written use of the language. It is believed that there are numerous enthusiasts who are yet unaware of this opportunity of mastering the finer points of Esperanto.

Every month the leader sets for translation a 500-600 word piece taken from a magazine or newspaper. Australian members, by the first of the following month, send their finished work together with stamped addressed envelope and one shilling to Miss B. Blyth, 10 Victoria Ave., Surrey Hills, Melbourne; and New Zealand members, to Mr G. Gordon, 20 Blighs road, Papanui, Christchurch, N.Z., up to seven days later. It is not necessary for members to translate the whole piece, but only as much as is convenient. The secretary sends her collection to Mr. Gordon, who, after reading it through, compiles notes on the piece. It is, of course, impossible for him to correct every error of grammar and style in the various translations, but the notes are arranged in such a way as to be of the widest help to all. At the beginning of the month the secretary sends a copy of these notes and a new piece of translation work, together with a translation done by the leader, to every member. This enables the members to correct or improve their own copies.

The fee mentioned above is for the expenses of postage, paper and type-writing.

It is requested that intending members possess or immediately order Cox's Grammar and Commentary of Esperanto (4/- and 6/-), for in the notes frequent reference will be made to that essential work. Millidge's dictionary also is strongly recommended.

Ĥ or K?

It is readily confessed that the Esperanto alphabet contains certain sounds that are not found in the alphabets of the chief European languages, for had Zamenhof resolved to compile one from only such sounds, it would have been necessary for him to exclude c, ĉ, ĝ, ĥ, ĵ and ŝ, in which case the Esperanto alphabet would have been limited indeed. The form of many words would have had to be crippled and a marked monotony and absence of euphony would have characterised the tongue. Let us take ĥ.

Although this sound is not found in all European alphabets, we notice that Spanish possesses it (j), as does also German (soft ch), and most of the Slav languages (x in Russian, ch in Polish). It is very useful, if not essential, in the transliteration of certain national words and proper names, for the most part of Greek or Slav origin, for by its aid one is enabled to preserve the form of the national words. (For example: Astrahan, Ĥarkov, Ĥarbin, Ahilo, Ahajo, Anhizo, and so on). "Ĥemio" is truer to the appearance of the Greek word than is "kemio," for which no language uses "k" (Eng. chemistry, F. chimie, Ger. Chemia, It. chimica, Sp. quimica, Rus. xemia); moreover, its pronunciation conforms to Russian, Polish and German. Similarly with the words "ĥaoso, ĥimero, ĥolero, ĥoro," where "ĥ" recalls the greater number of the national forms, and the pronunciation is true to the Slav languages and in part to German. It is well to notice here that with "ĥolero" and "ĥoro" the letter K could not in practice displace "Ĥ" because of the existence of "kolero" and "koro."

After R it is becoming general to use K because "rh" is difficult to pronounce. It is to be noted, however, that in forms such as "arĥipelago", "arĥitekturo", and "monarĥo" Ĥ respects the form of the words better than does K, which no language uses in spelling these words.

It would be indeed a pity to allow the sound Ĥ to fall into disuse, for it is a potent and majestic consonant, and a definite contribution to the richness of Esperanto's treasury.

Trans. from the Esperanto of H.H. in "Esperanto."

THE SOUND Ŝ.

The sound ŝ answers to the English sh, F. ch, Ger. sch, It. sch, before e and i), Pol. sz, Czech and Croatian s (bearing circumflex reversed,) Hung. s, and Rus. III. In the case of words of Eng. and Ger. origin, with sh and sch respectively, the form sh would seem at first sight preferable: for example, in the case of "fiŝo", ŝafo", "ŝildo", "ŝipo", "ŝuo". But on a more careful examination we shall see the superiority of ŝ over sh.

Let us consider the word "slime," Ger. schlamm (pr. ŝlamj. Were we to choose "slimo", the word would be English alone; "shlamo" would be Ger. only. But "ŝlimo" is straightway comprehensible by Englishmen owing to its orthography, and to the Germans, at least in part, by its pronunciation. And so with "ŝtono"; Ger. Stein (pr. stejn). "Stono" would be purely English; "shtono" is orthographically impossible. "Ŝtono" undoubtedly is the best possible approximation to the English and German words. In the same class falls "ŝmiri"; G. schmierer (pr. ŝmir'n). "Smiri" would be English only; by adding a circumflex it is made by its sound comprehensible to the Germans also.

"Ŝpari", ŝpini", "ŝtupo" (G. sparen, spinnen, Stufe; pron. ŝpar'n, ŝpin'n, ŝtufe), are pleasing to the Germans because of the way in which they are pronounced: to both Germans and English through their orthography. We may say the same concerning "ŝtalo" and "ŝtelo" (G. Stahl and stehlen; pron. ŝtal and ŝtel'n. R. and P. stal.). In words from German, but not found in English, such as "ŝranko", "ŝtrumpo", "ŝlosi", "ŝraŭbo" and "ŝnuro" (also Pol. sznur), the letter ŝ permits us to express with precision the German pronunciation without violation of the phonetic principle. Thanks to ŝ we are enabled to raise the proportion of German root words in Esperanto. If it were done away with, many such words would either have to disappear altogether or be crippled in sound. The already small proportion of German roots in our dictionary would have to be further reduced and our language would of course be the less international and neutral.

Let us give a few more examples. "Ŝpruci" combines the Italian form "spruzzare" (pr. sprucare) and the

German sound of "spritzen" (pr. ŝpric'n). "Tapiŝo" has a form readily recognisable by both French and English (tapis), while Germans are reached with the pronunciation given by the circumflex, G. Teppich (pr. tepiŝ).

"Puŝi", by its orthography, calls to mind the French pousser (pr. puse) and, by its sound, the English, push.

The circumflex is useful to distinguish between two equally international roots, for example: ŝtalo-stalo, ŝtelo-stelo, ŝtato-stato, poŝto-posto. (Moreover, ŝtalo, ŝtelo, ŝtato are in conformity with the German pronunciation, and poŝto calls to mind the R. and P. pronunciation—poŝta). To write these words "shtalo", "shtelo", "shtato" would be to gravely cripple them, and "stalo", "stelo" and "stato" have already a meaning accorded to them necessarily by the principle of maximum internationality.

The circumflex is without doubt the best solution that could have been given to the problem.

(From the Esperanto of H.H. in "Esperanto.")

THE SOUND Ĵ.

Before speaking about Ĵ it is necessary to say something about Ĵ. Considering the structure of the Esperanto grammar, which postulates accord between the adjective and the substantive and possesses an accusative case ending, (both of which are necessary in order that the language be flexible and free from those rigid rules of construction which are the bane of the language student), one is convinced that no other sound than Ĵ could be used to denote the plural, because it is the only sound that easily blends with the accusative "n". The reason why Zamenhof chose the form Ĵ instead of Y is easily understood, for Ĵ is the letter most like I, which is a sign of the plural in Italian, Russian, and ancient Greek. The letter Y as the sign of the plural in Esperanto would give to the text a heavy and unpleasant look, not to speak of the fact that it would, far more than does Ĵ, actually cripple the orthography of many words. For example, ajlo, fajfi, fajli, hajli, salajro, semajno, are nearer to the form of the national root words, (in which I takes the place of Ĵ) than would be aylo, fayfi, fayli, hayli, salayro, semayno. It is to be noted also that Ĵ, as with the circumflexed letters, permits the

combination of both pronunciation and form in attaining the maximum of internationality. "Juna" in its orthography is like the French *jeune*, and German *jung*, and its pronunciation is in conformity with English and German. "Januaro" is near to the orthography of English, French and German, and by its sound it also is G. and R.

From the above it follows that J cannot be used with the sound of ĝ or ĵ, as some have asserted.

It has been said further that it is unnecessary to have the sound ĵ in an international language, because it is not international. ĵ is indeed not international in the sense that it is found in all European alphabets, but the same can be said of ĝ. The sound ĝ is found in English, Italian and Rumanian. The sound ĵ, however, is common to French, English (*azure*) and Russian, and is therefore more widely used than ĝ. Further it is almost everywhere recognised through the international word "journal", which often retains its French pronunciation. Phonetically ĵ is to ĝ what ŝ is to ĉ. One can no more blend ĵ with ĝ than ŝ with ĉ.

Thanks to the letter ĵ one is enabled to retain the national sound of several frequently used words such as ĵaluza, ĵargono, etc., which words, if written ĝaluza, ĝargono, etc., would appear sadly crippled.

—Translated from the Esperanto of H.H., in "Esperanto."

LERTIGU JE LA BUŝA UZADO!!

Lastatempe ni rimarkas ĉi-urbe aleston de kelkaj Esperantistoj migrintoj, kiuj, ni konfesu, devas esti ĉi ĝenataj pro la paroluza nekapablo bedaŭre tre ofte karakterizanta la ĉi-lokajn samideanojn. Komprenoble estas, ke la alilandulo, pro lingvaj-politikaj kialoj kaj la urĝilo de neceso almenaŭ buŝe posedas Esperanton pli facile lerte ol hazarde elektita Anglalingvulo: tamen, mirige estas, kiel la vortoj kaj frazaroj senbare enfluas en la kapon post dusemajna honesta ekzerco. Ni dediĉu tioman tempon, ĉar pli kaj pli ofte buŝa faciluzo fariĝas necesa kapablo, kiam preskaŭ ĉiu monate trafas ĉi tiujn landbordojn lertaj Zamenhofanoj, avidaj renkonti sampensulojn povantajn elparoladi belajn kaj flukomprenablajn bonven-kaj helpodirojn.

KRONIKO.

MELBURNO (Viktorio). — Post pli ol unu jara foresto en Okcidenta Australio, nia bone konata samideano, s-ro H. Byatt, revenis Melburnon en novembro, kaj ĉe la Melb. Esp. Soc. kunveno je dec. 9a, li faris bonan kaj tre interesan rakonton pri Perth kaj aliaj notindaj lokoj.

Alia malnova samideano, s-ro Pyke, ankaŭ atingis Melburnon post vojaĝo en Eŭropo. Esperantistoj kunvenis multnombre ĉe "La Palmoj" je 20a decembro por bonvenigi lin, kaj feliĉa vespero de dancado, muziko, kaj babilado inter geamikoj finiĝis post tre amuza parolado de la reveninta vojaĝinto.

Vizitis Melburnon dum la Kristnaska tempo s-ro M. Hyde, prezidanto de la Brisbana Esperanto Klubo.

SYDNEY, N.S.W. — Dum decembro okazis nur tri kunvenoj ĉe la Sydney Societo, pro la Kristnaskaj libertagoj.

Je la unua de la monato s-ro A. Jamieson paroladis, angle pri "The Inca Civilisation. La proksiman jaŭdon okazis la unugrada kaj diploma ekzamenoj de la B.E.A.

Sed la ĉefa okazaĵo de la monato estis la Zamenhofa vespero, kiu konsistis el koncerto kaj dancado. Tiu ĉi, la lasta kunveno de la jaro, estis la plej sukcesa dum tre longa tempo. La Esperantaj socialaj vesperoj fariĝas famaj en Sydney.

AUCKLAND, Nova Zelando.—Dum novembro nova Esperanto klaso stariĝis ĉe St. Helier's, suburbo de Auckland. La klaso konsistas el deksep da komenculoj, kiuj estas tre entuziasmaj, progresante bone en siaj studoj sub la gvidado de Sinjorino E. Watkin. La klaso kunvenas ĉiun lundon.

Anoncoj pri la Esperanto-radiolecionoj de la Wellington stacio, 2YA, aperas ĉiusemajne en la ĉi-tiej gazetoj, kiuj pritraktas tiun programon kiel havanta specialan intereson.

Esperantisto s-ro B. Dewing, kiu antaŭ ne longe severe vundiĝis pro motorbiclikla akcidento, estis iranta al Norfolk Insuloj. Lia foresto pro la translokiĝo estas rimarkita tie-ĉi, kie li vigle laboris por Esperanto. Li portas ĉies bonvolon.

FEILDING, N.Z. — Sub la aŭspicioj de la Feilding Debata Klubo, Esperanto-klaso estas aranĝita de s-ro Rod Ross, Del. de U.E.A., kiu

agos kiel gvidanto. Komenconte post la Nova Jaro, la klaso entenas nune lernantoj.

WELLINGTON, N.Z. — Kiel antaŭaj kronikoj montris, Esperanto ricevas fortan antaŭenpuŝon en tiu-ĉi urbo. Tio-ĉi estas per la agado vigla de la kreskanta Esperanto-Klubo kaj la regula brodkastado de Esperanto-kurso de la potenca radio-stacio, 2YA.

La membraro de la Klubo bone kaj kontentige pligrandiĝas, kaj la lernantoj progresas siastude rapide. Klubo loterio funkciadas celante akiri monon por havigi fortepianon. Laŭ vendo de biletoj, ŝajnas ke sukceso kronos la penadon de la organizintoj. Estas remarkite ke per la depono de kelkaj centoj da verdaj biletoj, ĉiu el kiuj portanta grandlitere la nomon de la Esperanto Klubo, ni efike atentigas la urbanojn al la lingvo kaj la klubo.

Je skribdato nur unu leciono restas por esti brodkastata kaj kompletigi la radian kurson. S-ro King, la instruanto, raportas ke multaj leteroj atingas lin portantaj bonajn informojn kaj respegulantaj la ŝaton de la aŭdantaro por la lecionoj. Ambaŭ Esperantistoj kaj lernantoj sekvas la kurson. Ĉe Opoutere, apud Thames, (N.Z.) instruisto en lernejo por indiĝenaj knaboj uzas la kurson el 2YA por helpi lin rilate al sia klasa laboro.

En unu el la ĉefurbaj gazetoj aperis raporto rilate al progreso de Esperanto en radiaj rondoj, sciigante ke nune 137 radio-stacioj en 31 landoj brodkastis aŭ brodkastas Esperantajn programerojn.

CHRISTCHURCH, N.Z. — La estro de la "Traduka Rondo," s-ro Geo. Gordon, 20 Bligh's Road, Papanui, Christchurch, jam sin okupis rilate al la disvastigo de la funkciado de la Rondo, kio stariĝis antaŭ kelkaj jaroj. Post akiro de N.Z. adresaro Esperantistara, estis eldonitaj cirkuleroj atentigantaj samideanojn al la valoro kaj utileco de la Traduka Rondo.

MASTERTON, N.Z. — Post tre sukcesoplena laboro dum 1927a jaro, la ĉi-tiea klubo ĉesis funkcii ĝis februaro, kiam ĝi refoje antaŭeniros kun, ja estas esperinde, pli granda aro da klubanoj. Por tio, la antaŭaj gnoj estas kuraĝigaj, kaj post remalfermiĝo la klubestraro esperas povi jesi tion-ĉi atendon.

BRISBANO (Kvinslando). — Sukcesa koncerto okazis 13 decembro en la klubejo. Klubanoj prezentis bonan programon de kantoj kaj deklamoj kun kelkaj instrumentaj muzikaĵoj. Aŭdantaro estis ĉirkaŭ 50.

La nova prezidanto (sinjoro Maŭrice Hyde) dankis por sia elekto, kaj parolis je la temo "Esperanto Hodiaŭ." Li akcentis, ke ni estas Esperantistoj ne nur pro pli bona interkompreno inter la nacioj, sed ankaŭ por konservi pura kaj tauga nian nacian lingvon. La Angla lingvo, se ĝi estus uzata de alinaciaj kaj alirasaj homoj, ĉesus esti Angla, kaj ne plu povus esprimi la genion de la Angla raso.

La Vicprezidanto (sinjoro Klement Kidd) faris interesan parolon pri la vivo kaj celoj de Zamenhof. Li alvokis la anojn, konstante honori la gloran fondinton de nia lingvo, kies nomo iam brilos en la memoro de la tuta homaro.

La cetera programo estis: Deklamo, Fraŭlino Rose Macpherson; Fortepiana ludo, Fraŭlino J. MacDonald; Kanto ("La Rozario"), Fraŭlino A. McCarthy; Violono ludo, Sinjoro Harold Hutton; Ĥorkanto ("La Fraksena Bosko"), Lernantoj; Korneta solo, Sinjoro J. Park; Kanto (Angla), Fraŭlino R. Riordan; Violona, gitara kaj fortepiana trio, Fraŭlinoj G. kaj P. Carrick, kaj sinjoro Harold Hutton; Kanto ("Venu Belfloro"), Fraŭlino G. Carrick.

La muzikan parton de la programo vigle subtenis sinjoro Hutton, pro kies helpo la koncerto vigle kaj sprite sukcesis.

La laborema kaj agema sekretario (fraŭlino E. B. Carrick) havis la kontentecon, vidi grandajn pro-

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per posto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

gresojn en la klubo dum sia laborjaro, kaj la anoj atestis sian dankon, farante al ŝi malgrandan donacon de poŝtukoj.

La lernantoj de la supera kurso donacis libron al sia instruanto (sinjoro Hyde), kiu gvidas la kurson jam de kelke da monatoj.

La koncerto finiĝis per vespermanĝo kaj gaja babilado. Bonaj raportoĵ aperis en la gazetoj.

Tre agrabla marborda festo okazis en Oyster Point, apud Cleveland, en domo, kiun afable disponigis al la klubanoj sinjoro Sycamore, kiu estis dum sia loĝado en Brisbano tre vigla laboranto por nia afero.

Kelkaj anoj gastis ĉe sinjoro Sycamore dum la tuta "intersemajno," kaj aliaj vizitis la lokon de la festo nur dum la dimanĉo. Per banado, babilado (kompreneble, tute en Esperanto. Ĉu klubanoj iam faras alie?!) kaj promenado la vizitantoj ĝuis tre agrablan libertempon.

La klubanoj kore dankas al sinjoro S. por sia sindono.

En marto komenciĝos kurso ĉe la Y.W.C.A. (Kristana Asocio de Junulinaj). La kurso estos malferma por ĉiuj virinoj, ne nur por anoj de la asocio. La gvidanto de la kurso estos sinjoro H. W. R. Holken, lerta kaj sperta instruanto de lingvoj, kies servo al nia movado certe forte helpos la lernadon de la lingvo en Brisbano, kaj parte liberigos la klubon de la laboro de instruado.

CHARLES CROS kaj EDISON.

La 50-Jara Datreveno De La Fonografo.

La elpensinto nerekonata, mokata dum la vivo kaj glorata fine longatempe post la morto, neniel estas estaĵo legenda. Pasis ĝuste 50 jaroj, de kiam Charles Cros konfidis ĉe l'Academie des Sciences, sigelitan koverton enhavantan la priskribon ĝustan kaj plenan de unu el la plej mirindaj aparatoj kiujn naskis la homa genio: "la Fonografo." Kiam la koverto estis malfermata, kaj ĝia enhavo eldonata, neniu interesiĝis pri ĝi. Hodiaŭ, oni festas Charles Cros ĉe la Sorbonne kaj Francujo pretendas la gloron de la elpensajo.

Ĝi estis povinta — ĉu ne vere? — ĝin pretendi pli frue, ĵuri respekton

al la elpensinto dum la vivo, disponi al li la bezonitajn spezojn por permesi al li efektivigi sian ideon kaj fabriki sian aparaton; sed ĉiu scias, ke ne estas kutime tiamaniere agi; la tradicio, en Francujo, volas ke la elpensinto spertas se ne la persekutojn, almenaŭ la malestimon de la anaro, kaj ke oni provizu al li la justecon nur tiam kiam la fremdulo ekposedis lian ideon kaj riĉiĝis per ĝi.

Jen! kiel vi estas vidonta, la plenan historion de Charles Cros kaj de lia genia elpensajo.

Charles Cros estis spritulo la plej originala. Scienculo, ja, tre granda scienculo; sed kiu estis samtempe poeto, humoristo kaj mokemulo. Por ripozi post liaj laboroj sciencaj, li verkis versaĵojn kaj monologojn por Coquelin Cadet.

Nepre estis, por Charles Cros, nur bagateloj por la laksigo de la cerbo. La scienculo sin okupis pri la laboroj la plej utilaj.

En la daŭro de la juneco, li samtempe studadis la medicinon kaj la lingvojn antikvajn. Kiam 15 jarulo, li konis tiom da Sanskrito kiom maljuna Brahmo. Unu el la unuaj, li efektivigis la sintezon de la rubeno. Kun Ducos du Hautron, li konstatis la kolorfotografajon.

Sed ni venu al la elpenso de la fonografo. Charles Cros estis konfidanta la 30an Aprilo, 1877a, ĉe la Academie des Sciences, koverton sigelitan sub la jena titolo: "Proceso de registro kaj de reproduktado de fenomenoj perceptitaj de la aŭdado." Ĉi-tiun koverton estis malfermata, legata ĉe publika kunveno la 3an Decembro, de la sama jaro kaj reproduktata "in extenso" en la protokolo de la citita kunveno.

La tuta elpensajo de la fonografo tie estis klarigita: vibra membrano, metala pinto sekvanta la ondumojn de la membrano. Aŭ, plie, mankis al Charles Cros nur la necesa mono por fabriki la aparaton kaj ĝin prezenti, anstataŭ simplan priskribon, la elpensajon efektivigitan.

Ĉi-tiun kapitalon Charles Cros vane serĉis. Vane, li penis interesiĝi la fabrikistojn de sciencaj aparatoj por sia elpensajo. Nesukcesinte, li tamen deziris, kromespere, kaj por certigi al si la antaŭecon de la laboro, se okaze la similaĵo estu provata, pub-

likigi la priskribon de la aparato kun plenaj detaloj de ĝia funkciado. Li komisiis tiun taskon al unu el siaj amikoj, scienca pastro, l'abbe Le Blanc, scienca redaktoro de la "Semaine du Clerge." Estas en ĉi-tiu gazeto ke, la 10an Oktobro, 1877a, aperis la unua artikolo rilate al la elpenŝaĵo de Charles Cros, kaj ke estis presita unuafoje la nomo "fonografo," kiu devis al li esti aljuĝata.

La elpensinto, vere, estis preferinta la tiolon de "Paleofono" (voĉo estinta). Estas la abato Le Blanc kiu proponis la titolon "fonografo"; kaj fonografo ĝi restis.

Nu, post nur kvin tagoj de la malfermigo de la koverta de Charles Cros ĉe la Academie, t.e. la 8an Decembro 1877a, Thomas Edison registris patenton, plue tute krude, pri "la vibroj de timpano agante sur plumo plena je inko kaj tuŝtante senfini paperbanderolon." Tio tute ne similis al la fonografo elpensita de Charles Cros. Sed la venontan 15an Januaro, Edison registris duan patenton, en kiu trovis priskribita la mekanika fonografo. La Amerikano estis havinta la tutan tempon por sin inspiri, el ambaŭ la originala memorskribo de Charles Cros, eldonita en la protokoloj de la Akademio, kaj la artikolo de la abbe Le Blanc, eldonita antaŭ tri monatoj.

Estas dirita pri ĉi tiu okazintaĵo, ke Edison estis je Charles Cros tio kio estis Marconi je Branly rilate al la efektivigo de la S. F. T. Kaj la komparo estas perfekte laŭcela. Edison, tamen, estas ricevinta sola, ĝis nun, la tutan gloron de la elpenŝaĵo. Sed, tiun ĉi gloron li ŝuldis pli ol ĉio je la fakto ke li ĉiam sin trovis meze de kapitalistoj, amikoj de la progreso, kiuj konfidis je lia genio, kiuj permesis al li elpreni el kofro granda, malfermita kaj sufiĉege provizita, por efektiviĝi ĉiujn la elpenŝaĵojn pri kiuj li sin okupis.

Kaj estas tio, kio ĉiam mankis al la elpensintoj francaj.

Ĉi tiu elpenŝaĵo estis afero tiel stranga, tiel neatendita, ke ĝi unue naskigis la publikan nekredemecon.

En Anglujo, kiam oni prezentis la unuan fonografon enportitan el Ameriko, sin trovis meze la aŭdantaro episkopo, John H. Vincent, kiu suspektante ian trompaĵon, volis li-mem fari provon. Antaŭ cilindro li elnomis la plej rapide certan nombron da nomoj propraj, prenitaj el la

Biblio. La aparato ilin korekte rediris; kaj la prelato konvinkigis:

"Mi sole en la tuta lando," li klarigis, "povas tiun nomaron elnomi tiel rapidege."

Sed la okazintaĵo la plej humora, okazis en Parizo, je la kunveno de la Academie des Sciences kie reprezentanto de Edison prezentis fonografon unuafojon. La prezidanto de la kunveno, doktoro nomita Bourillaud, koleregis, kaj, prenante la reprezentanton ĉe la vest-kolumo, lin skuegis.

"La Akademio," li ekkriis, "ne estos la faciltrompito de la ĉarlatanismo de sperta ventroparolisto!"

Li tute ne konsentis serioze konsideri la elpenŝaĵon, ĝis post kiam oni estis petinta al li impresigi li-mem cilindron kaj ke li estis aŭdanta la aparaton ĝuste rediri la parolojn, kiujn li estis parolinta.

Tiaj estis la unuaj sinmontroj de la fonografio. Oni scias kiamezure la perfekteco de tiu aparato estas hodiaŭ atingita. Estis unu el la plej famaj elpenŝaĵoj de la jarcento. Francujo havas la rajton esti fiera, ke la ideo naskigis en cerbo franca.

ERNEST LAUT.

—El "Le Patriote Illustré." 5-6-27. Esperantigis: Albert E. Hepton, Del. Hull (Anglujo).

—El Belga Esperantisto.

DEFERRED TELEGRAMS IN ESPERANTO.

(117) Following the universal admission of Esperanto as a clear language, the Administration of Posts, Telegraphs and Telephones of Danzig (I V.H. 26.7.27.) has decided to authorise the use of Esperanto for deferred telegrams. The number of languages admitted is very limited. These telegrams (only for over-sea countries) must be marked "L.C.O." —I.E.S.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezojn ni kvitan-cas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(la daton post la nomo kaj sumo, montras al kiu dato la abono estas pagata) A. A. Kelley, 10/-, oct. '29; M. C. Trundle, donaco 3/6, 4/6, dec. 28; T. O'Leary, 4/6, nov. '28; D-ro Bennie, 4/6, dec. '28; S-ino Purnell, 4/6, junio '29; K. A. Glover, 4/6, dec. '28.

NEKREDEBLA VANDALISMO.

Nekonataj bubaĉoj detruis la Esperanto-kverkon.

Kun doloro kaj indigno la tutmonda esperantistaro akceptos la sciigon, ke la kverko, plantita en Zoppot (Danzig) okaze de la kvardekjara Jubileo de Esperanto, estas detruita de la manoj de bubaĉoj.

"Zoppoter Zeitung" de 24, 10. skribis pri tio: "Al la promenantoj, kiuj hieraŭ vizitis la Esperanto-placon, prezentiĝis terura kaj hontiga rigardo. La Esperanto-kverko estis malbonintence detruita. Neniuj vortoj estas sufiĉe akraj por kondamni ĉi tiun kriman, malindan faraĉon. Espereble la polico ĉion provos por kapti la krimulon, por ke li estu punata severe. La Urbobeliga Unuiĝo Zoppot promesis rekompencan de 100 guldenoj por informoj, kiuj rezultigos eltrovon kaj laŭlegan persekutadon de la krimulo."

La kverko estas ĝis la mezo de la trunko trasegita, je ĉirkaŭ unu metro super la tero, kaj rompita, do tute detruita. La fera krado estis flanken ŝovita por pli oportune plenumi la krimon.

Kiu homaĉo povis fari tian krimon pensencan? Kiu povis havi intereson je tio, ruinigi arbon plantitan de idealistaj homoj el la tuta mondo? Certe, li (aŭ ili) povis esti nur bubaĉo (j), kiu(j) sentas plezuron je nura detruado, aŭ li (ili) estas fanatika(j) ŝovinisto(j) kiuj tiamaniere volis satigi sian venĝosenton kontraŭ la malbenata Esperanto.

"Ni estas ankoraŭ malproksime de ordo kaj bonmoro!" murmuris unu el la promenantoj, kiuj la unuaj rimarkis la kriman faraĉon. Jes, la homaro devas ankoraŭ multon lerni, antaŭ ol ĝi estos matura por la "Ora Epoko."

—El Heroldo de Esperanto.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Amerika Esperantisto, 3; British Esperantist, 272; Bulgara Esperantisto, 2-3; Brazila Esperantisto, 10; Bulteno de la Antverpena E. Komitato, 11; Bulteno de Internacia Sciencia E. Asocio, 6; Der Arbeiter-Esperantist, 1; Esperanto, 326-327; Germana Esperantisto, 11; Heroldo de Esperanto, 42 ĝis 46; Informservo de la Internacia Labora Oficejo; Internacia Esperanto-Servo, 21-22; International Language, Nov.; Internacia Medicina Revuo, 6; La Lernanto, 53; La Revuo Orienta, 12; Oomoto Internacia, 22; Svenska-Tidningen, La Espero, 8-9, 10; Verda Stelo, 10, 11; Vegetarano, 4; Verda Mondo, 10, 11.

BRISBANE ESPERANTO CLUB kunvenas la trian Mardon ĉiumonate, 7.45 p.t.m., ĉe State Service Union Room, trian etaĝon, King House, Queen Str. Vic-Prezidanto, C. Kidd. Sekretariino, Miss E. B. Carrick, Office of Supt. Telegraphs, G.P.O., Brisbane.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretariino f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaudon de 7.45—10 p.m. ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo, ĉambroj 580-583). Ĝuste apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: S-ro F. T. Simon, Sekretario: S-ro L. E. Pfahl, 150 George's River Road, Croydon Park, Sydney.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str., ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino F-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso F-ino A. Beckett, 177 Davey-str., Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 92 (Eighth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 februaro 1927

TEACHERS AND ESPERANTO.

Apart from other difficulties language forms an effective barrier to the adoption of the recommendation of the Science Congress for the interchange of teachers among Australia, America, and Japan. At least, so says Mr. Tate, Director of Education.

" . . . it is hard to see how Australian teachers could do effective work in Japanese schools. Many Japanese speak English indifferently well, but I know of no Australian teachers who can speak Japanese. To an extent this is true also of America."

And so those appointed to the education of the nations' youth must still go on as heretofore, for it is not suggested that the teachers of the world should go ahead and learn foreign tongues for this purpose, and it is certain that languages are not simplifying themselves and so making their acquirement easier as time goes on. There can be, then, no healthful, mistrust dissolving intercourse between these guides of future generations, and also hundreds of thousands of children are to be deprived of the invaluable influences that must have been brought to bear by the visit of teachers from overseas countries. The surest avenue for the entry of the spirit of understanding among the peoples—the schools of the world—is definitely closed because of the barrier of diversity of language.

And yet one may still find those who aver that mankind has got on passing well up to the present without an international language, and that its lack is not very apparent.

One way out of the difficulty that suggests itself is the teaching of Esperanto in at least certain classes in the schools of those lands which agree to interchange; after 12 months of such instruction qualified Esperantist teachers could be exchanged for service in foreign countries, all lessons to be given in Esperanto, as of course would be the case at all gatherings of teachers convened for the purpose of discussing methods of pedagogy. Is this not a plan at least worthy of a trial?—(Robo).

ALVOKO.

Jurnalistoj, redaktoroj, verkistoj kaj gazetfakuloj, aliĝu al la Tutmonda Presa Ligo.

Sendu artikolojn pri politikaj, sciencaj kaj beletristikaj aferoj al la ĉi subskribanta centralejo.

Vi riciproke ricevos de ĝi materialon el la tuta mondo kiun vi prezentu al la gazetoj de via lando. Vi servos per tio al nia movado kaj al la alproksimigo de la popoloj, kaj povas gajni monon per gazethonorarioj.

Do helpu fondi kaj prosperigi nian Presan Servon.

F. W. Mischke, Prezidanto de la Tutmonda Presa Ligo. Radeberg, (Saksujo) Muhlstrasse 15.

WHAT WE CAN DO.

Esperantists can do much for Esperanto by introducing the subject of the international auxiliary language, at all convenient seasons, to the notice of friends and acquaintances. We have the opportunity to do this daily, but few think about it at the right time. Hardly a day passes in which the opening does not present itself for reference to the desire and ability of learning Esperanto. To the majority of people it is a case of not knowing anything about the subject, and most reasonable people welcome the explanation of reasons for the existence of an international language.

We have no need to push our wares in the same sense as a salesman pushes the sale of his goods. French scholars do not ostentatiously urge everyone to learn French, at the same time most people who use the French language are firmly convinced that an extended knowledge of that tongue is a most desirable thing.

So with Esperanto, there is no need to introduce the subject as if it were a nostrum, a panacea for all evils in a world of sin. Esperanto is a language of culture, it is capable of expressing refined thought in a refined way. It has the capacity for expressing humour, pathos, and dignified oratory, just as national languages have.

We can afford to speak about it on that basis. We should aim always to show our listeners that the individual who is mentally equipped with a thorough knowledge of Esperanto, and other languages too if he wishes it, has a greater advantage for material, professional and social progress, than he, or she, who is too tired or too timid to put forth the effort which learning demands.

We should point out what is missed by the cultured person who has not the ability to read and study the writings of great intellects throughout the world. We should emphasise the comparative ease with which one may learn Esperanto. There is no need to adopt the tone of one who is making propaganda; a calm well-reasoned statement of fact is far more convincing and effective than any forced attempt at proselytising.

KRONIKO.

PERTH, W.A. — I here record in brief the doings of our Society, "The Perth Esperanto Society," since Edmund Zscheile, the German world traveller, took our able secretary, Ernest Maguire from us almost at the revival of the groupe.

Meetings were continued at 13 Bennet Street, Perth, the residence of our honourable President, s-ro Goody.

S-ro Byatt has been giving his services in a most generous way to the cause, although he could ill afford the time to teach the pupils at James Street School, on Wednesday nights. Then misfortune befell us. S-ro Byatt was called away to Melbourne and elsewhere on urgent business.

Here I take a pause in recording the succeeding events to say that the Society feel deeply the absence of so able, cheerful and diligent a worker for the Kara Lingvo.

The Perth Groupe, through "La Suda Kruco" tends its hearty thanks and appreciation of s-ro Byatt's services and wishes him a happy future.

Fortunately S-ro Saar, a most enthusiastic Esperantist who has been at Eucla for the past three years, returned to us just prior to S-ro Byatt's departure (Nov. 12th).

S-ro Saar very courteously offered his services to teach at James Street School, which were thankfully accepted.

Our meetings were discontinued on 13th December owing to the illness of our President, S-ro Goody, who, I am sorry to say, is an invalid. S-ro Goody is a very learned man, who is deeply interested in our Kara Lingvo.

The school went into recess at the close of lessons on the following night for the Christmas holidays.

The beginning of the year was celebrated on New Year's Day (Sunday) with a picnic and tennis at the Zoological Gardens. This function was attended by Esperantists and their friends, and proved an enjoyable day's entertainment.

School will open on Wednesday, 11th January.

Hoping that you will hear more of our doings.—Mervyn Illsley, Hon. Secretary.

MELBURN, Vik. — Aferoj ĉe la Societo komencas progresi post la Kristnaska libertempo, kaj la anoj daŭrigas la studadon de la lingvo pli

diligente. Ĉiumonate okazos "Tradukan Vesperon" sub la gvido de s-ro Hudson, kiu korektos ĉies tradukaĵon tuj post la legado, antaŭ la klaso. Tio kuraĝigos la lernantojn.

Dum la pasinta monato kelkaj anoj renkontiĝis ĉe la bordo de la rivero Yarra ĉe Studley Parko; luis boaton kaj remis laŭ longe la riveron. La vetero estis sufiĉe agrabla, kaj ili pasigis feliĉan posttagmezon. Estis bona okazo por uzi la lingvon, kaj la anoj profitis el ĝi.

La ĉiumonata debato ankoraŭ interesas la anojn kaj donas bonan okazon por libera parolado. Ili estas seriozaj aŭ amuzaj, laŭ la temo, kaj la lasta, "Ke la viroj sin vestu laŭ la modo uzata dum la regado de Reĝo Karolo" okazigis multe da gajeco.

BRISBANO, Kvinslando. — Per la anonco sur la lasta paĝo oni rimarkos, ke la ĉitica grupo ŝanĝis sian nomon al "La Brisbana Esperanto-Societo."

Dum la Kristnaska semajno kelkaj kursanoj kunvenis en la domo de gesinjoroj Vitoŝinski, en Suda Brisbano, kiuj dum longa tempo afable cedis al la kurso ĉambron en sia domo. Oni pasigis agrablan vesperon per babilado kaj muziko, kaj esprimis al la gastamaj Rusaj samideanoj koran dankon kaj bondezirojn pri gaja Kristnasko kaj feliĉa nova jaro.

La 24-an de januaro okazis parolado kun lumbiloj. La temo de la parolado ne estas tute klara; la kliŝoj estis tre miksita kolekto: Hobart en jaro 1804, Knabino nutras kokinojn, Sippereigantoj, Sud-Afrikaj Kafiroj, Magazeno de la Firmo Harrington en Sidnejo, Malnova Muelejo en Anglujo, kaj serio ilustranta sentimentalankanton "Anchored" (ankrita)! Tamen la parolanto (sinjoro Hyde) faris sian eblon por doni saĝajn, seriozajn klarigojn de la bildoj, por plibonigi la mensojn de la societanoj; sed la aŭdantaro insiste vidis nur la komikan flankon de la bildoj, kaj multe ridis.

Serioze, tia prezentado de lumbildoj estas utila metodo por ĉiu grupo, kiu deziras doni al siaj lernantoj instruadon per la rekta metodo, ĉar oni samtempe vidas la bildon de objekto kaj aŭdas ĝian nomon.

La Brisbana societo esprimas sian koran dankon al sinjoro A. G. McLeod, el la firmo Harrington, kiu afable disponigis al ni la projekcian lanternon kaj la lumkliŝojn kaj mem

zorgis pri la projekciado.

La "Acme"-librejo, George-str., kontraŭ la Regna Presejo, estas agento de la bone konata "Lingua-phone"-sistemo de lingvolernado. Inter la lingvoj instruataj de tiu sistemo estas ankaŭ nia Esperanto.

La sama librejo vendas (en la serio "Little Blue Books": Malgrandaj Blujaj Libroj; n-ro 465) bonan lernolibron "Esperanto for Beginners." verkita de d-ro D. O. S. Lowell, iama L. K.; prezo 6p. Ĉar d-ro Lowell estas instruita homo, la libreto tute taŭgas al Anglaj kaj Aŭstraliaj lernantoj, estante tute libera de Usonismoj.

La "Hall of the Muses" (Salono de la Muzoj) estas bone konata kunvenejo de artaj kaj lingvaj societoj en Brisbano. Nia societo decidis tie organizi Esperantan feston ĉiutrimonate; kaj per tio ni prenos nian rajtan lokon en la kultura vivo de nia urbo.

AUCKLAND, Nova Zelando. — Por festi la datrevenon de D-ro Zamenhof, la loka societo organizis piknikon, kio okazis ĉe la marbordo, Buckland, je la 10 decembro, kaj kio estis bonega sukceso. Kvankam la vetero estis ne ideala, ĉirkaŭ 30 geamikaj partoprenis. Post lunĉo piknikano prelegis al la ĉeestantaro pri "Vojaĝo tra Eŭropo," la preleganto bone montranta la praktikan valoron de Esperanto al la vojaĝanto. La piknikanoj estis sukcese fotografiataj, la fotoj poste aperantaj en du gazetoj. Krom pasante tre agrablan tempon, la anoj efike propagandis la lingvon inter personoj en la ĉirkaŭaĵo.

S-ino B. King nun gvidas Esperanto-kolonon en la gazeto, "Auckland Pictorial News." La laŭdinda gvidantino celas, ne instrui komenculojn sed provizi legaĵon konsistantan el en bonstilo skribita Esperanto.

Praktikante la konsilon, "Semu, semu konstante," la societo ĉi-tiea kreskas. Post apero de pri-Esperanta artikolo en gazeto ĉe New Plymouth, tri novaj membroj aliĝis al la societo.

La nove-starigita klaso ĉe St. Heliers kontentige progresas sub la gvidado de s-ino Watkin. Kalkulite en la anaro, kio konsistas el dekkvin, estas knabo sesjara kaj indiĝeno (Maori), kiu, laŭ scio, estas la unua indiĝeno en Aucklando studi Esperanton. Ambaŭ faras bonegan sukceson.

Krom estanta bonega studanto, la knabo estas bonega propagandanto, ĉar li brodkastas pri Esperanto inter sia gekunularo ĉe publika lernejo.

WELLINGTON, N.Z. — Je speciala klubkunveno je 15 decembro, la datreveno de nia mortinta Majstro estis festita. Tre kontentiga ĉeesto de membroj kuraĝigis tiujn, kiuj provizis la programerojn. Forlasante studon por la vespero la ĉeestantaro dediĉis sin al amuzo kaj ĝuegis la jenajn erojn:—Fortepianaj ludoj (F-ino McQuarrie kaj S-ro Ballantyne-Russell); Kantoj (S-ro Daniels kaj kvaroj); akordiono (S-ro McGuigan); banĝo (S-ro Potts); deklamo (S-ro Edmanson); kaj parolado, "Esperanto kaj Ĝia Rolo en Radio" (S-ro W. King). Post la konkludo de la koncerto klubanoj bone regalis sin en manĝejo, "La Ritz." Taggazetoj en la ĉefurbo presis plenraportojn pri la memorinda okazo.

La skribanto deziras danki tiujn multajn geamikojn en Aŭstralio kaj N.Z., kiuj sendis al li ŝatatan esprimon de bonvolo kaj salutoj por la Krisnasko kaj Nova Jaro. Kvankam, la plimulto estos ricevinta letere recipokon antaŭ ol la apero de tiuj-ĉi linioj, restas kelkaj, kiuj devas atendi. Al ĉiuj mi dankas kaj plejkore recipokas volante al ili por la 1928 jaro pli feliĉan kaj sukcesan ol en la pasintaj.

SYDNEY, N.S.W. — La plej grava okazaĵo de la pasinta monato estis la duonjara kunveno, kiu okazis je la vespero de 12 januaro. Je tiu kunveno oni akceptis la novan konstitucion kiu estis ordigita de speciala komitato.

Nin vizitis s-ro McGuire, kiu biciklas ĉirkaŭ Aŭstralio. Pli detala priskribo pri lia vizito estas presita en alia loko en tiu ĉi ĵurnalo.

Alia gravaĵo estis la ĉiumonata dancado.

Ĵurnaloj publikantaj priesperantaj artikoloj estis:—"Sunday Sun," 25/12/27; "The Sun," 30/12/27 and 7/1/28; "Sydney Morning Herald," 31/12/27 and 9/1/28; "Daily Guardian," 31/12/27; kaj "Labor Daily," 7/1/28.

CHANGE OF ADDRESS.

The Esperanto Society in Sydney desires it to be known that it has removed from Rawson Place to more commodious premises nearby. The new address is: Second Floor, "Manning Building," 449 Pitt Street, opposite "Hotel Sydney," near Central Railway Station.

ERNEST MAGUIRE.

Aŭstralio Mondvojaĝanto.

Vojaĝinte bicikle 3000 mejlojn (4850 km.) trans tuta Aŭstralio, de Perth, ĉefurbo proksime al la marbordo de Hinda Oceano, entuziasma propagandisto, sinjoro Ernest Maguire, atingis Sydney, sur alia flanko de la kontinento, je antaŭlasta tago de 1927.

Alkutimiĝante sian vestaĵon al tia malfacila tasko, Maguire vestas sin nur per maldika, senbraka ĉemizo, mallongaj pantalonoj kaj sandaloj. Nek ĉapelo, nek jako, nek ŝtrumpoj li portas, simple malpeza palto, okaze de pluvo, kaj ĉirkaŭpendanta leda valizeto enhavante siajn posedaĵojn!

Raportante pri lia alveno en Sydney, la "Daily Guardian," inter aliaj ĵurnaloj, diris: "Maguire's manner, not his dress, is impressive and that probably explains the success of his tour." (La maniero de Maguire, ne lia vestaĵo, estas impresa, kiu verŝajne klarigas lian sukcesan vojaĝon.)

Kun ridanta vizaĝo, krispa haro, kaj bonegan atletan figuron kupre sunbrunigita, li kelkaj tagoj post alveno eniris la kunvenejon de la Sydney Esperanto-Societo.

Malnovaj membroj rekonis lin kiel antaŭa studema ano kaj varme manpremis kun li, dum aliaj ĉeestantoj largokule rigardis lin kaj aŭskultis liajn aventurojn.

Kvankam aŭstraliano de irlanda deveno, Maguire neniam parolas la gepatran lingvon inter esperantista rondo, nur uzante ĝin kiam necesas dumvojaĝe, tiamaniere praktikante kion li predikas. Ke aliaj "propagandistoj" lin sekvu!

Post bonvenigo de la prezidanto, Maguire alparoladis la ĉeestantaron de la estrado en bona, flua lingvo kun trafaj gestoj kaj ŝercoj, kaj impresis pro sincera kaj bonhumora traktado de la temo.

Eksigante kiel sekretario de la "Perth Esperanto Society" li forlasis tiun urbon la 4 aŭgusto lastjare, akompanta de alia pli sperta mondvojaĝanto, sinjoro Edmund Zscheile. Kune ili transiris la orminejan distrikton de Okcidenta Aŭstralio, trovante esperantistojn en neatenditaj lokoj kaj ĉie bone gastataj. En Kellerberrin, ekzemple, ili trovis antaŭan prezidanton de la Sydney-a Societo, s-ron T. E. O'Donoghue, kiu restis fidela al nia afero, kvankam ne

nun apartenante al iu grupo.

En Kalgoorlie la paro vizitis la estron de la "Goldfields' High School" (Orkampara Alt-Lernejo) kaj tiel interesis lin, ke li permesis paroladon pri Esperanto antaŭ ĉiuj lernantoj, kiu eventuale instigis lin konsenti al laŭvola lernado de la lingvo.

Daŭrigante laŭlonge de la Trans-Aŭstralia Fervojo, tra senarabaj, varmegaj, sablaj dezertoj, kie akvo estas plejparte neakirebla (eĉ vagonaroj havas specialan vagonon por reŝargi la lokomotivon kun akvo), ili travivis multajn aventurojn. Disrompiĝo de biciklo, provizora riparo, renkontoj kun scivolemaj indiĝenoj, kaj diversaj aliaj strangaj okazintaĵoj. Unu pli sovaĝa aro ol la aliaj, la parolanto diris, ĉirkaŭis ilin kaj nur feliĉa penso savis ilin de malbona situacio. Pakaĵo de botpoluro estis prezentita al la bandestro kun rimarko, ke estis la plej bona vizaĝkremo kaj montrante, kiamaniere oni uzas ĝin, ne nur plezurigis la koron de la fera indiĝeno, sed reciproke ricevis valoran birdfloron.

Tra Cook, Tarcoola, Port Augusta la biciklistoj pedalis ĝis Port Pirie (Sud-Aŭstralia) estis atingita. Tie ili restis unu semajnon kaj kun helpo de redaktoro de loka ĵurnalo, kiu skribis kelkaj tre trafajn artikolojn, kurso estis komencata kun granda sukceso. El kurso fariĝis klubo kaj nun la lingvo gajnas multajn novulojn. Tie ankaŭ la du aventuristoj disiĝis, decidante ke sur du apartaj vojoj oni povas eĉ pli bone propagandi.

Multaj izolaj esperantistoj estis renkontitaj en Sud-Aŭstralia, precipe inter la instruistaro, kaj en Adelaide li elserĉis konatajn samideanojn. Ĉe Millicent, la parolanto konatiĝis kun finna esperantisto kiu ne scipovis la anglan lingvon, kvankam dumlonge loĝanta en tiu vasta unu-lingva lando.

En Melbourne, la parolanto trovis la movadon sur tre firma bazo—du kluboj kaj diversaj apudaj grupetoj, vigle batalante por la lingvo. Post restado de kelkaj semajnoj, Maguire

denove saltis sur sia biciklo, travojaĝis Viktorion, eniris Nova Sud-Kimrujon kaj vizitis la novan ĉefurbon, Canberra, kie li intervjuis la registar-ĉefojn. Fine, Sydney aperis sur la orizonto kaj pro sia allogeco li "resaniĝas" dum du-tri semajnoj.

Kiel aŭtentikaĵo, la migrulo kunportas albumon en kiu nun troviĝas kelk-mil ubskriboj, oficialaj sigeloj, kaj poŝtstampoj—vera Historio en si mem. Post la parolado ĉeestantaj anoj avide enskribis siajn nomojn.

Forlasante Sydney, Maguire iros al Newcastle, Glen Innes, Wallangarra, Toowoomba kaj Brisbane (Kvinslando), eventuale daŭrigante ĝis Cairns, je la norda parto de Aŭstralia, 2000 mejlojn (3200 km.) plu. Li eĉ pripensas mondvojaĝon, ĉar la ĝis nun farita tiel bone sukcesis. De ni akompanu lin niaj plej bonaj deziroj!

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezoj ni kvitanacas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(La daton post la nomon kaj sumo, montras al kiu dato la abono estas pagata) S-ino McNab, 5/-, dec. '28; s-ro Johns, 5/-, dec. '28; F. T. Bury, donaco £1, 4/6, dec. '30; N. Grant, 4/6, dec. '28; Melburna Esperanta Societo, donaco £4/11/6, anonco, 5/6, aŭg. '28; J. A. McDonald, 4/6, jan. '28; F. T. Hepworth, 4/6, aŭg. '28; H. Pudney, anonco kaj abono 30/-, aŭg. '28; C. J. Adcock, 5/-, marto '29; D-ro W. Lamb, 4/6, aŭg. '28; B. J. Dooley, 4/6, dec. '28; M. Yelavich, 4/6, sept. '28; H. Torr, 4/6, jan. '29; s-ro Hart, 4/6, jan. '29; s-ro Downing, 4/6, jan. '29. Danke ni kvitanacas la donacon de la Melburna Esperanto Societo. La anoj kiam ili sciigis, ke la Suda Krucio estis ŝuldanto, laŭ propono de s-ro H. Byatt unuanime voĉdonis la sumon por saldi la ŝuldon.

Tiu estas imitinda ekzemplo, kaj ni esperas ke aliaj grupoj filiigitaj al la A.E.A. ankaŭ helpos, ĉar ni ja bezonas tian helpon.

—La Administranto.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per posto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

NOV-ZELANDA RADIA ESPERANTO-KURSO.

Konstantaj legantoj de nia gazeto scias ke Esperanto-kurso estis gvidata de radio-stacio 2YA, Wellington, Nov-Zelando, ĉar de tempo al tempo ni raportis progreson en niaj kolonoj.

La kurso komencis je 4 aŭgusto, 1927a j. kaj finiĝis 22 decembro samjare. Kune kun la brodkastitaj lecionoj estis kurso en du radiaj ĵurnaloj, kies redaktoroj kunlaboris kun s-ro W. H. King, la kursgvidanto. La rezulto, pro tio, estis double trafaj. Aldone al la detaloj antaŭe publikitaj ni presas pluan informon pri la enterpreno.

La plena priskribo de la enhavo de ĉiu leciono laŭvice de publikado kaj brodkastado estas jene:—Alfabeto kaj elparolo; la artikolo kaj substantivo; adjektivo, gradoj de komparo, numeraloj; pronomo; verbo (Parto 1—tempoj kaj modoj); verbo (Parto 2—aktivaj participoj); verbo (Parto 3—pasivaj participoj); verbo (Parto 4—revizo); adverbo; konjunkcio, interjekto kaj ekkrio-rimarko; horloĝtempo; prepozicio; akuzativa kazo (kompleta uzo de); korelativaj vortoj; kunmetitaj vortoj, aranĝo de vortoj, demandaj kaj neaj frazoj; fremdaj vortoj, elizio, demandoj kaj respondoj, interpunktado; afiksoj (aĉ—ec); afiksoj (edz—ig); afiksoj (iĝ—um); konkludo: lego, deklamo, parolo kaj originalaĵo por traduko.

Laŭ la supre-cititaj eroj estas videble ke la studo de la lingvo, ĉu radie aŭ gazete, estis tre ampleksa eĉ detala. Speciala advantaĝo de la kurso al studantoj estis la provizo de kvazaŭ persona helpo rilate al la elparolo de Esperanto, la gvidanto perradie atinganta je fruvespera horo lernantojn en ties propra hejmo.

Kvankam estas neeble eltrovi ĉiom da rezultoj havigitaj per la kurso, tiuj estas takseblaj iomete per la leteroj ricevitaj el la aŭdantaro en diversaj partoj de Nova Zelando, kune kun personaj esprimoj faritaj al la gvidanto. Post kursfino tri specaj rezultoj evidentigis. Unua: multaj personoj difinitive komencis lerni kaj ellernis la lingvon, kaj ke libroj estis aĉetitaj; dua; ke aliaj personoj, kredeble pro fakto ke tiuj ne povis regule aŭdi ĉiun brodkastitan lecionon, lernis iom da la lingvo kaj nun havas ĝeneralan ideon pri ĝia konstruo; tria; ke la celoj de Esperanto estas pli bone komprenataj; kaj pro tio multaj personoj edukigis

al neceseco subtenadi la ideon de intenacia lingvo kaj ĝia praktika utileco. Certe estas ke la brodkastita kurso gajnis multajn amikojn al Esperantismo, samtempe disvastiginte la lingvon pogrande en la hejmojn de la popoloj en tiu-ĉi kaj proksimaj landoj, kiuj alie estas neat-ingablaj.

ESPERANTO OR FOREIGN LANGUAGES?

A Question of Quality.

A six weeks tour last summer through northern Europe has taught me something new about language as it affects international relations. I was impressed by the fact that in great towns such as Stockholm and Warsaw it is impossible, with any ease, to have dealings with the townspeople by means of foreign languages. Neither French nor German met the case in restaurants, department-stores, museums, post and telegraph offices and so on. The only persons you were sure could understand you—with the exception, of course, of those at the various foreign consulates—were the doorkeepers of the great hotels and the ever-reliable Delegate of the Universal Esperanto Association.

That wide "knowledge of foreign languages" one hears so much about is a deluding legend. People may study them, but certain it is that the result of their study is not pleasant to the ear. From henceforth let no one tell me that "by means of the three languages—English, French and German—one can travel anywhere at all." Yes, no doubt, one can travel anywhere at all, and without them for that matter, but what is the good of travelling if one's converse is strictly limited to a solitary doorkeeper here and there in every town? Doubtless scenery is beautiful, but people are more interesting. Happiness there exists another language—Esperanto.

Using Esperanto I spoke for hours with laborers in Poland, Sweden and Finland. The majority of them knew no other foreign language, nevertheless they conversed freely and with wonderful fluency, as if they were using their mother tongue. In Stockholm and Helsingfors I was called on to talk with journalists, heads of firms, and state officials. Our "international language" was sometimes

English, sometimes German. And—why hide the fact?—most of those discussions were positively wretched as far as speech went, and of course there was corresponding misapprehension. Men using tongues not their own hesitate, fumble for words, pronounce with difficulty, and fail to catch each other's meaning. In short, such an attempt is only the shadow of conversation, not an easy, direct, and hearty discussion as one can have in Esperanto.

Is it not a pity that two educated persons, both of whom have spent several hours a week for years in learning foreign languages, attain at long last only a very small ability to make themselves understood, in spite of much struggle for expression? Compare the quality of such discussions in foreign languages with those held in Esperanto, even as it is used by laborers without linguistic culture. In these last the speech is ten times more effective and more closely approximates to the freedom of converse in the mother tongue.

If only the world at large could know that! Cannot those American pedagogues, so experienced in making "tests" and "mental measurements," find some fitting means of checking the above observations and of compiling accurate statistics regarding them?

In order to make the acquaintance of a foreign culture by way of its literature, the learning of a foreign language is an excellent thing, but for international oral communication it is incomparably less satisfactory than the learning of Esperanto, whether one views it from the standpoint of time spent or of the degree of proficiency eventually reached.

In my opinion quality in the medium of inter-communication is all-important if one desires better relations among men of different countries.

—Trans. from the Esperanto of Dr. E. Privat.

"Within the past couple of decades Port Said has become a very modern town. There one hears a babel of languages, and you can do business in anything from Greek down to Esperanto."—Archbishop Duhig of Brisbane, speaking from the Government radio station 4QG, on 1st January, as reported in the daily papers.

BABEL OF TONGUES.

Esperanto To-day.

Brisbane President's Claim.

"For the better preservation of our glorious and subtle English mother tongue, and of its literature—which has surely not reached its zenith—we advocate the use of Esperanto in foreign relations; we do not want our language mutilated and mauled until it ceases to be English," said Mr. Maurice Hyde, speaking recently at the annual gathering of Esperantists in Brisbane.

The English language, he said, as used by the English and the nations which England has founded, had reached its present cultural eminence; but on the tongues of Hindoos and Mexicans, Czecho-Slovaks and Egyptians, it would cease to be English and would become—what? Pidgin or Babu, or Beche-de-mere, or something equally grotesque. The same might be said of other great languages.

Speaking of the claims advanced by each nation for universality of its own language, Mr. Hyde drew attention to the irritating effect such claims had on people who were not speakers of the language which was being advocated. The Russian pointed out that his language spread over two continents from Warsaw to Vladivostock; the Spaniard pointed to a sonorous and euphonious tongue spoken between the Canaries and the Phillippines, over half of the continent of South America and over a large part of North America, an emphasised the fact that Spanish was the language of the majority of the delegates to the League of Nations assembly. The claims of French and German were better known, but the effect of these claims was not less irritating to those nations whose tongue was a different one.

Mr. Hyde went on: There are many more official languages to-day than there were before the war, and the difficulties of international intercourse are correspondingly greater. Moreover, many hundreds of thousands, in fact millions, of persons have been hampered by the language barrier who had hardly dreamed that such a thing existed. A third of a million of our own citizens, for example, are conveyed overseas into foreign coun-

tries and the language difficulties they experience lead them to realise one of the blessings that Australia enjoys; it is in the unique position of being an entire continent with only one language. In Europe and Asia matters are far different, and the loss of time, goodwill and energy that arises from the innumerable language barriers is beyond calculation. By the use of a simple neutral language this loss can be enormously reduced, and this result is even now being achieved by the use of Esperanto.

Esperanto to-day is an important social fact. Its use is daily increasing. Its literary output is greater than that of some of the smaller European languages; and people are learning Esperanto now from sheer necessity, where in former years they learned it only from a sense of idealism or as a passing fad. The need of a better understanding of the nations by each other is obvious, and on the linguistic plane Esperanto is supplying that need.

—“Sunday Mail.”

GAZETOJ RICEVITAJ.

Argentina Esperantisto, 17; Amerika Esperantisto, 1; British Esperantist, 273; Brazilia Esperantisto, 5-8; Belga Esperantisto, 11, 12; Bulteno Antverpena E. Komitato, 12; Bulteno de E. Preso-Agentejo, 7, 8; Der Arbeiter-Esperantist, 12; Esperanto, 328; Germana Esperantisto, 12; Heroldo de Esperanto, 47 ĝis 51; Itala Esperanta Revuo, 7-8 ĝis 12; Inform-servo de la Internacia Labora Oficejo; Internacia Esperanto-Servo, 23-24; International Language, Dec.; La Unuigita Tuthomaro, dec.; La Suno Hispana, 126; La Lernanto, 54; Libera Laboristo, 10; La Revuo Orienta, 13; La Progreso, 7, 8, 9; Libero, 24; Munaskultura, 8; Sennaciulo, 164; Verda Mondo, 12, 1.

RECENZO.

KATALOGO DE MOSSE.

Tiu 30-paĝa presajo bonordigite enhavas ne nur la titolojn de la eldonaĵoj de la nomita firmo, sed ankaŭ tiujn de Ellersiek kaj Borel, kaj F. Hirt. Interese estas, rimarki pri havebleco de neofte anoncataj legaĵoj, kiaj traduko laŭ Luther de Skta. Marko, ridverkoj de Moliere, teatraĵoj de Ĉehov, kaj Sienkievicz.

Interesuloj turnu sin al Jerusalemer str., Berlin.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretariino f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, “Manning Building,” 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ “Hotel Sydney” kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: s-ro F. T. Simon; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Hobarta Esperanta Grupo. Kunvenejo: Eaton-Bray-lernejo, Davey-str.; ĉiun duan mardon, 7.30 vespere. Prezidantino f-ino C. M. Hannaford. Sekretario kaj poŝta adreso f-ino A. Beckett, 177 Davey-str.; Hobart.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

“THE RAINBOW.” Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 93 (Eighth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 marto 1927

FLUGANTA KURACISTO.

Unua Servo En La Mondo.

Laŭ interkonsento, la "Kvinslanda kaj Norda Teritoria Flugad-Servo" kaj la "Aŭstralio Interna Misiista Komitato de la Presbiteriana Eklezio" decidis fondi la unuan aeron kuracistan servon en la mondo.

La doktoro, kies ĉefloko estos en Cloncurry (Norda Kvinslando), ĉiam havos flugmaŝinon je sia dispono kaj devos viziti iun ajn lokon ne pli ol 300 mejloj (480 kilometroj) malproksime de Cloncurry.

Oni ĵus akceptis pripetojn de doktoroj dezirantaj la postenon kaj pretaj dediĉi sian tutan tempon al aer-kuracista laboro. Privata praktikado ne estas permesata. Inter 30 interesuloj estas pluraj eks-soldatoj havinte flugadsperton en Francujo dum la mondmilito.

Speciala komitato konsistanta el tri kuracistoj kaj tri aviadistoj kunvenos en Melbourne por fari la elekton. La aĝoj de la pripetantoj, kiuj devenas de ĉiuj ŝtatoj, varias inter 26 kaj 50 jaroj.

Jara salajro estos £1000 kaj la doktoro ankaŭ estos asekurita je £2000. La devoj de la sukcesonto estos:—viziti akcidentaj kaj aliaj urĝaj malsanuloj, kiuj loĝas ekster la teritorio de nunaj kuracistaj agadoj; donu "unuan helpon" kaj, se necesas, aere transporti malsanulon al plej proksima malsanulejo; fari periodajn inspektvojaĝojn tra senkuracistaj re-

gionoj; kaj, se eble, konsiladi kun izolitaj kuracistoj kiam dezirinde.

Oficistoj de la Presbiteriana Eklezio klarigis, ke la fondo de tiu-ĉi servo estos eksperimento kaj okaze de sukceso pluaj servoj estos fonditaj en aliaj izolitaj regionoj.

Flugado en la Cloncurry distrikto ne estas novaĵo. Oni jam ofte alportis malsanulojn al la urbo per aeroplano, sed la kosto estas tiel alta, ke malmultaj povas pagi ĝin. Kvankam ekzistas telegraf—kaj telegram—sistemoj en tiu-ĉi regiono, la plej multaj malproksimaj bienoj estas izolitaj kaj oni diras, ke komunikado inter la bienoj kaj kuracistoj povas esti plibonigitaj per radio kaj kolomboj.

—Tradukita el "The Sydney Sun."

ESPERANTO IN THE SERVICE OF SCIENCE.

The use of Esperanto is on the increase in Japanese scientific circles. Recently the University of Nagasaki sent Prof. Hazime Asada to Europe for the purpose of conducting an enquiry into the different methods of application of forensic medicine. Prof. Asada has used only Esperanto for making himself understood during his journey. He has already delivered lectures in that language in various European towns and is enchanted with the results. A chief of section of the Japanese Ministry of Communications, Dr. Osaka has made the same experiment in Europe with equal success.

—I.E.S.

LA INSULO DE RAŬKAJ VOĈOJ.

(De C.H.D.D. en "The Age," Melbourne en Majo 1927).

Tradukita de George Gordon, F.B.E.A.

Guste norde de Cape York (1) kuŝas la interesa kaj malmulte konata, malgranda insulo Boigu, inter kiu kaj la suda bordo de Nova Gvineo estas markolo, kun larĝo de ĉirkaŭ unu kaj duono kilometroj. Geografie ĝi apartenas al Nova Gvineo sed politike al Kvinslando. Administras ĝin la insulestro de Thursday Island (2) Ordinare Boigu estus ne pli interesa ol la grandnombraj aliaj tropikaj insuloj, elstarantaj en tiu sama maro, se ne estis la eksterordinara malbeno metita sur ĝin, aŭ rimarkinda fizika fenomeno, se oni tia rigardas la aferon. Boigu pro tio povas pretendi pri mencio inter la plej sorĉaj, misteraj lokoj en la mondo ĉar sur la insulo neniu vivanto—ĉu homo, hundo aŭ birdo—povas elbuŝigi sonon pli laŭtan ol raŭka flustro. Oni atribuas tion al ia propreco de la portrinka akvo, kaj tial neniu blanka homo loĝas sur la insulo.

Malofte personoj vizitas la insulon, ĉar ĝi ne estas proksime al la ordinara vojlinio de ŝipoj, kaj, pro la ĉirkaŭaj sablobaroj, ĝi estas alirebla nur por iom malgrandaj ŝipoj. Malofta misiisto aŭ registara ekspedicio estas la sola rimedo por rilatado de la insulanoj kun aliaj mondopartoj. Eble estas pro tio, ke oni tiel malofte aŭdas diri pri la mistera karakteraĵo de la insulo, kaj ke sciencistoj ne ĝis funde esploris ĝin, tamen la loĝantoj en Thursday Island kaj la ĉirkaŭaĵo priscias ĝin.

Mi ricevis ĉi tiun, kompreneble aŭtentikan, historion senpere de unu mia amiko—registara oficisto, ano de puna ekspedicio, kiu, devante traseri ĉi la najbarajn insulojn, surbordiĝis sur Boigu. Li trovis la sperton tre stranga. Ĉiu alparolata indiĝeno respondis per stranga, raŭka voĉo, kvazaŭ ili suferus de la plej malbona stadio de malvarmumo, kaj eĉ la hundoj eligis raŭkan, nenaturan sonon. Tiu kurioza propreco de la insula akvo rapide efikas. Post unusemajna restado sur la insulo la voĉo perdiĝas por kelke da monatoj, kaj tio efektive okazis ĉe kelkaj Eŭropanoj. Oni kalkulas ke post du monatoj da logado la voĉo estus ruinigita

por ĉiam. Tial ĉiu, devante viziti la insulon, ĉiam portas kun si sufiĉo. da portrinka akvo el tie, de kie li venas.

Mia amiko unufoje aŭdis diri pri Boigu, kiam indiĝeno venis en lian loĝejon sur Thursday Island kaj per tre raŭka voĉo diris al li komunikon.—Tiu homo devas havi teruran malvarmumon,—rimarkigis mia amiko.—Ho ne,—respondis lia kunulo—li estas el Boigu.

La indiĝenoj neniam estas malgajaj aŭ senesperaj pro la aflikto. Ili estas laborema, lerta, memstara kolonieto kaj lertaj domkonstruantoj. La stilo de ilia arĥitekturo similas tiun de Papuo. Ili desegnis kaj konstruis al si bonegan pregejon, en kiu ne troviĝas eĉ unu najlo. Nutraĵo estas abunda kaj konsistas el dugongoj, (3) kelonioj, (4) fiŝoj, moluskoj, (5) kokosoj, ktp.

Inspiro venis al mi, ke Boigu estus ideala loko, kien sendi kelkajn tedufojn kaj trobabilemajn, insulte riproĉemajn edzinojn. Mallonga restado sur la insulo ja moderigus la fluon de ilia parolado.

(1) elp: Kep jork; t.e. terkapo York. (2) t.e. Insulo Jaŭdo. Elp: torzde ajland. (3) Granda, akva, vegetaĵmanĝa mambesto. Zool. halicore dugong. (4) A. turtle, F. tortue marine. Zol. Colonia. (5) A. shellfish, F. mollusques. Zool. molluscum. (6) A. Yam. F. igname. Bot. dioscorea.

PHONETIC ENGLISH.

"It is worthy of note that the form of words is more international than their sound. Many words are the same or almost so in several languages, but in all they are pronounced differently. English, for example, cripples the pronunciation of many international words, and it is only by their form that the learner is enabled to recognise them. If English were written phonetically, as some suggest it should be, the tongue would be, for foreigners, even more difficult to learn than it is now."

The above was written by a German in an old number of "Esperanto." It might well be pondered by those well-meaning people who believe that were English spelt phonetically it would be accepted joyfully by the world as its international language.

—ROBO.

KRONIKO.

MELBURNO. Vik. — La sekretariino de la Melbourne Societo, petis kaj ricevis permeson por la Societanoj viziti la observatorion je la vespero de Januaro 31a. La nokto estis tre bona, la ĉielo sennuba, kaj la luno sufiĉe granda por esti bone vidata per la teleskopo. La anoj rigardis kelkajn stelojn, la planedon Jupiteron, le stelojn de la Suda Krucio, kaj la Lunon, kiu lasta, tra la teleskopo, similas blankon stukon. Ĉio, aŭdita kaj vidita, estis tre instrua, kaj la anoj multe ĝuis la viziton.

Parolado kun lumbildoj okazis frue en februaro, en la Aŭstralia Preĝejo. La parolinto, s-ro. Pyke, montris per landkarto kaj bildoj, sian vojon tra diversaj landoj en Eŭropo. Li priparolis pri multaj okazintaĵoj, kaj la bonkoreco de samideanoj alilandaĵ. Unu bildo prezentis vidon de personoj marŝantaj al la tombo de D-ro Zamenhof, por lasi floran aŭ alian respekttributon sur ĝi. Alia bildo montris la portreton de Fina sinjorino kiu tradukas en la Finan lingvon, anglajn verkojn. Tre imitinda entrepreno, ĉar, per tia tradukado oni povas pli bone kompreni la morojn kaj kutimojn de aliaj nacioj.

Je februaro 17a, s-ro Skurrie donis paroladon je la temo "La Virino, — en la Pasinta, Nuna, kaj Estonta Tempo." Tamen, lia senpasia parolado montris ke lia kompato estis por la viro!

Tre sukcesa pikniko okazis je sabato, 25a februaro, ĉe la rivero. La anoj luis boatojn kaj remis ĝis beleta loko sur la riverbordo, kie ili restis dum kelka tempo, kaj ludis pilkludon sur apuda kampo. Reveninte al la boatejo, la anoj temangis, kaj iom poste hejmeniris en la krepusko de bela somera tago.

AUCKLAND, Nov-zelando. — Kvakam aferoj, pro la libertempo kaj festa periodo estas iom kvietaj, la Societo kaj klaso por komenculoj daŭras sian laboron entuziasme.

S-ro Adcock, Del. de U.E.A., el Te Uku, vizitis la urbon dum Kristnasko. La visito provizis al lokaj samideanoj okazon por multe da praktikado parole.

Kurso de lecionoj por progresintoj, gvidata de s-ino B. King en la kolonoj de "N.Z. Pictorial News" daŭras, servante tre bonan celon. Kun la

lecionoj estas novaĵoj variaj pri progresoj kaj okazintaĵoj de Esperanto. Estas nur per laboro persista ke la publiko edukiĝas al Esperantismo.

MASTERTON, N.Z. — Post festa periodo la loka klubo rekomencis funkciadi. Dum la 6 februaro la remalfermiĝo okazis, s-ro W. L. Edman-son, prezidanto de la Wellington Esperanto-Klubo, veturanta al nia urbeteto por partopreni.

TE UKU, N. Z. — Pogrande propagandas s-ro instruisto C. J. Adcock, Del. de U.E.A., per la gazetaro. Artikoloj intereso-plenaj priskribantaj diversajn flankojn de la Esperantomovado fluis de lia kompetenta plumo kaj aperis en kelkaj gazetoj en la distrikto Waikato. Inter la junularo Esperantista s-ro Adcock ankaŭ laboras, kaj en tio, bonan sukceson. Oni notu ke post februaro, la adreso de s-ro Adcock estas Drury, apud Aucklando.

WELLINGTON, N.Z. — Dum vespero 18 januaro, la ĉi-tiea klubo komencis sian agadon por la 1928 jaro. Kunvenoj okazas ĉiumerkrede je la oka horo. Estas kontentiga al la fondintoj de la klubo por vidi ke la membraro pligrandiĝas. Bona sukceso mona per klubaj loterio estas atendata, sed je skribdato la rezultoj estas netakseblaj. La gajnantoj de la premioj estos deciditaj 28 februaro, kiam la amplekso de la monhelpo al la klubo estos kalkulita.

Estis kun granda bedaŭro ke la lokaj samideanoj legis en la kolonoj de la januara numero de la S. K. pri la nekredebla detruo de la Esperantokverko plantita de la kongresanoj de la Danziga kongreso. Vortoj por esprimi nian malplaĉegon estas netroveblaj, kaj la domaĝo estas ke la aĉa (j) detruinto(j) iris senpune.

NOWRA, N.S.W. — Pere de s-ro G. D. Kvarnstrom, Delegito de U.E.A., Esperanto disvastiĝas en tiu-ĉi distrikto. Kun helpo de "Lingua-phone" fonograf-diskoj el Sydney pruntitaj la lingvo estas instruata al aro de lernantoj. Sperta stenografisto, s-ro Eastburn, transskribis la paroladojn de D-ro Privat kaj disdonis maŝinskribitaj ekzempleroj al ĉirkaŭsidantaj studentoj, kiuj nun povas sekvi ĉiun vorton. Per tiu-ĉi metodo multe pli estis farata, ol per cent lernolibroj. Starigo de esperanta klubo estas pripensata.

SYDNEY, N.S.W. — La kunvenoj nun okazas laŭ la ordo de la nova

konstitucio: post la unuhoro instruado la kunvenoj estas kondukataj en la jena maniero:—Legado kaj konfirmado de protokolo. Propono de novaj anoj. Akcepto de novaj anoj antaŭe proponitaj. Avizo pri proponoj. Traktado de proponoj antaŭe anoncitraj. Aliaj societaj aferoj. Tiam sekvas la amuzaĵo anoncita en la programo. La 2 februaro, la unua vespero en la nova ducnjaro, oni daŭrigis la lecionojn ĝis iom malfrua horo. En alia vespero s-ro Simons, la prezidanto legis paragrafojn el diversaj partoj de la nova libro "Australio Lando kaj Popolo."

S-ro Rutland malnova ano kiu estas ankaŭ konata en Melburno paroladis je la 16a pri "Railways of the World." Li skizis la historion de la fervojoj de la plej fruaj tempoj ĝis nun, kaj sciigis al ni multon, kion ni antaŭe ne sciis. Ekzemple, li diris, ke en fruaj tempoj oni kredis ke lokomotivo nur povas sin movi, se ĝi havas dentradojn, kaj dum longa tempo oni restis kontenta je tiu ĉi teorio, sen eksperimentoj kun la ordinaraj radoj.

La socialan vesperon (23a) ĉeestis proksimume 50 personoj. Inter aliaj, s-ro Simon donis tre amuzan telepatia demonstracion, kune kun s-ro Freeman, kiel "Argus," la ĉion scianto.

Dum marto oni intencas pasigi intersemajnon 9a ĝis 11a ĉe la "Somera Lernejo" de la Laborista Asocio (W.E.A.) ĉe Newport apud Sydney.

Dum la monato la gazetaro menciis Esperanton kiel sekvas: "The Sun," 8/2/28; "Labor Daily," 9/2/28; "Evening News," 9/2/28, kaj en "Smith's Weekly," (24/2/28) sur unua paĝo aperis enigmo. Botelo da biero estis montrita kun sola klariga vorto "Esperanto" suben. Ĉu per tio oni alludas al la internacieco de ambaŭ? Ni ankoraŭ miras.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Argentina Esperantisto, 18; Amerika Esperantisto, 2; British Esperantist, 274; Bulgara Esperantisto, 4; Bulteno Antverpena E. Komitato, 1; Bulteno Internacia Scienca Asocio E. 9; Esperanto, 1; Heroldo de Esperanto, 52; 1; Hungara Heroldo, 1; Informservo de la Internacia Labora Oficejo; International Language, jan.; Internacia Medicina Revuo, 1; La Suna Hispana, 127; La Lernanto, 55; Verda Stelo, 12, 1.

THE JAPANESE AND LANGUAGE STUDY.

(From "The use and study of foreign languages in Japan," by Doctor Nitobe.)

Translated from "Esperanto," April, 1927.

Sadly conscious of their linguistic deficiencies and of the consequent difficulty that confronts them in their international relations, the Japanese turn to Esperanto with high hope. The simplicity of its grammar, the ease of its pronunciation and the regularity of its orthography combine to exercise a great attraction for them. Whatever prejudice or disfavor Esperanto may meet in Europe, it will find an open door in the Far East.

Some have accused it as being a medium for the introduction of "advanced teachings," but surely it is well-known that there already exists in the other languages far more literature propagating "dangerous ideas."

It is often asked, Why not adopt some great national language, which, although more difficult, has a history and a literature? Let us say here that Esperanto does not aim at providing material for literary or historical study: its chief use lies in the lower but wider field of everyday practical life—in commerce, transport and tourism. For such purposes no nation would give thanks for its language being chosen. The warmest advocate of French or English as a world tongue would suffer a loss of enthusiasm were he only to hear Pidgin English as spoken in China, or French as used by the natives in Cambodia or Haiti. Esperanto, by reason of its simplicity, is not liable to such distortion. Furthermore, a point that should not be overlooked is one of psychology. The Oriental feels himself less embarrassed and more confident when on the neutral ground of Esperanto, than when forced on to that of some national tongue. He is conscious of a greater freedom and is less afraid of making grammatical errors, when there are only sixteen rules for him to break. The stereotyped argument often used against Esperanto, namely, that an artificial language can never displace a natural or national one, is

quite out of place, for no Esperantist proposes that one should be substituted for the other. Again, artificiality cannot be urged against Esperanto if the language shows itself in practice as an instrument that does the work, any more than one can rightly refuse the services of an automobile because it is not a horse. It is to be remembered also that English or French is to the eye of an Oriental as unnatural as Esperanto. Esperanto can even serve as a stepping-stone in the transition from an Oriental to an Occidental tongue. A remarkable experiment in an English school has revealed the fact that children who had studied Esperanto for one year and then French or German for a further two years were at the end of that time ahead of those who had devoted the whole three years to the study of one of those national languages.

It seems probable that Esperanto will spread more and more widely throughout the East because of its inherent value and practical utility, and also because of the "internal idea" that characterises it.

(Note of trans. The empty objection to Esperanto on the score of "artificiality" is answered by a recent contributor to "International Language." "What is artificiality? In hundreds of directions to-day it merely signifies the very efficient provision of something with which Nature has neglected to provide us." Our alphabet, the Morse Code, shorthand, and hosts of useful adaptations are all artificial. I do not here more than remind the reader that Esperanto is not in essence artificial at all. Its roots are deep down in the living languages of men; its creator-genius, Zamenhof, has formed from the chaos of languages a wonderful synthesis of the necessary and best in it—a system presenting to the world what has been truly named "grammar incarnate." Robo.)

RECENZO.

Vortoj de Profesoro Th. Cart. Al la pacaj kunbatalantoj dediĉitaj de S. Grenkamp kaj R. de Lajarte. 1927. Eldonejo "Esperantisto Voĉo," Jaslo, Polujo. 140 paĝoj, 14 x 18½ cm. Prezo br.: 250 sv. fr. Jen citaĵo de pago 45:—Esperanton ni devos konsideri kun sama respekto kiel niajn gepatrajn lingvojn.

Kiel ni penadas por skribi kaj paroli plej klare, plej korekte, plej bone nian nacian lingvon, tiel same ni devas penadi por skribi kaj paroli lingvon internacian.

Ni devas absolute forgesi, ke ĝi estas nenatura lingvo, tial ke nun ĝi vivas, kiel vivas ĉiu lingvo natura.

Niaj rajtoj kontraŭ ĝi, ĉar ĝi estas de arta deveno, ne esta aliaj ol kontraŭ iu ajn alia lingvo.

Cetere nur dank' al tiu konvinko, gardate nur per ĝi kontraŭ teoriaj proponoj kaj senfinaj diskutoj, Esperanto povas vivi kaj normale kreski.

GVIDFOLIOJ PRI WIESBADEN.

Tiu reklamo sciigas al ni la luksegon de la tiea kuracejaro. Vere porreĝaj estas la servoj ĉe dispono de tienaj vojaĝintoj, kiuj havas laŭdezure banojn, trinkfontojn, sportejojn, koncerthalegon, kaj ĉion emigan al mensa kaj korpa resaniĝo. Jen por la moderna mondo la ĉirkaŭaĵaro kaj atmosfero de la antikvaj resaniĝejoj de Romo! Efektive la poetoj inter la mondmastroj iam fervore kantis pri ĝiaj amuzoj kaj kuracefiko. Post tralego de tiu ĉi impresa reklamo mi sentas min iom alirema riĉate al Wiesbaden, sed havas feliĉon savtempe rememori pri Daylesford, kiu urbsanejo, kvankam konfese multmanka laŭ la grandmonda ekzemplo de la Germana homariĝejo kun ĝiaj ĉiampreta servo kaj felanda beleco ornamata, tamen al modestuloj donas kontenton. Malgraŭ tiu diro ni gratulas la eldonintojn kaj kredas, ke ilia alvoko ne vanos.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malĝare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per posto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE MELBOURNE

PRI DORDRECHT.

Kvar belklaraj fotoj valorigas tiun gvidfaldadon pri malnovmonda Nederlando urbo. U.E.A. daŭre faras utilan laboron per disdono de tiuj priskriboj.

ILUSTRITAJ RAKONTOJ.

Tiu libreto por komencantoj, verkita de A. Kenngott, havas avantaĝon super multaj similspecaj en tio, ke ĝi estas facila kaj praktika. Simplajn sed interesajn rakontetojn ĝi enhavas kun bildetoj por klarigi la tekston, tiel ke la novulo povu senĝene kompreni.

Post ĉiu rakonto instruaj demandoj ebligas jam de la studkomenco kune interparoli kaj bone ekzerci la ĵus akiritan vorttrezoron. La tri demandoformoj estas:—1. Demandoj pri enhavo derakonto. 2. Demandoj por ekzerci la novajn vortojn kaj esprimojn. 3. Demandoj pri vortfarado kaj gramatiko.

Post tralego oni konstatas pri nur unu-du eraroj aŭ neĝustajoj. Je kompilo de lerniloj oni devas antaŭ ĉio zorgegi pri korekteco. Pĝ. 7 kaj 37, "surprizo" uzata laŭ la dua senco donita de Kabe. Sed ĉu ne "miro"? Vidu ĝustan uzon ĉe Jesaja 47/11. Pĝ. 9 kaj 11, "bridoj" (rimenoj): "anstataŭu" (17) devas esti "anstataŭigu." Facile defendebla estas aserto, ke en lernolibroj oni devus limigi sin je oficialaj vortoj kaj vortoj tre vaste uzataj; do ke "fuganto" (19) estiĝu "forkuranto." Zamenhof uzas grandliterojn ĉe monatoj (21). Oni dupartigu (25) per streketo "dekduan." (33) Laŭ "Sentencoj de Sal." 27/19 kelkaj certe uzus ne "reflektajo" sed "(re)spegulaĵo." (40) "dirante, ke estas la sia"; oni enmetu la nebone ellasitan "ĝi" antaŭ "estas."

Entute uzinda libreto. Prezo unu ŝil. Rabato de 20% je mendoj de pli ol deko senditaj de instruistoj, delegitoj, kaj sekretarioj pere de A.E.A.

—Robo.

THE JAPANESE RAILWAYS AND ESPERANTO.

A work has just appeared in Japan which shows how increasingly Esperanto is used. The Ministry of Railways in Tokio has produced in Esperanto a handsome volume of 100 pages on Japan intended to facilitate travelling in that country and for supplying foreign visitors with all desirable information.

SIFTINGS.

During the fourth congress of the New Educational Movement held at Locarno in November, the necessity for an international auxiliary language was strongly emphasised. It was decided that Esperanto should be the sole language used for translation at the next congress to be held in Copenhagen. The same decision was come to for the Universal Congress of Religions to be held at The Hague in August next; the International Congress of Junior Peace League to be held in Ommer also in August next, and the International Congress of Christian Socialists to be held in September at Le Locle. It appears that the lesson of the Universal Esperanto congresses is at length being learned by other congresses.

During the Esperanto Congress held in Danzig in August last the most influential daily paper published there, the Danziger Neueste Nachrichten, appeared during the congress week in both German and Esperanto. This is the first occasion on which an important daily paper has made such extensive use of Esperanto.

Lithopolis is a little isolated village of 300 persons nestling amid the beautiful Ohio hills that border the Hocking Valley about 15 miles from the State's capital. With an international understanding which would prevent war as their objective, Mrs. Mable Wagnalls—Jones, authoress of La Palaco de Danĝero and other novels, and her husband Richard J. Jones, of Northport, New York, have endowed in Lithopolis a School of Esperanto; the first in the World.

ESPERANTO IN EDUCATION.

The Mèchini Institute, which has schools in every town in Italy, has placed Esperanto in its curriculum. In accordance with the recommendation made by a special decree of the Prussian Ministry of Public Instruction, the college of Sprottau in Silesia has introduced the teaching of Esperanto in its three upper classes. The Commissariat of the Armenian people in Erivan (Armenia) has authorised the introduction of Esperanto in all the upper classes of the continuation schools.

—I.E.S.

COMING EVENTS IN SYDNEY.

Unexpected developments having occurred in removal arrangements (notified in the "Suda Kruc" last month), the Sydney Esperanto Society will continue meeting at Rawson Chambers, Rawson Place, until further notice.

The half-yearly syllabus of the Society contains a careful selection of attractive items, the merits of which even the Sydney Press favourably commented upon. Below we re-print the programme week by week.

Mar. 1, "Helpful Study Methods," Mr. D. Calman; Mar. 8, "Ur of the Chaldees," Mr. J. Edmonds; Mar. 9-11, Week-end Summer School at Newport; Mar. 15, Establishing Contact Overseas; Mar. 22, "Life in Turbulent Mexico," Mr. L. Fekonja; Mar. 29, Novelty Evening; April 5, "Esperanto and Religion," Rev. I. Serisheff; April 12, Exhibition of Periodicals; April 19, "Near the Banks of the Suez Canal," Mr. H. Torr; April 26, All-Esperanto Concert, Members; May 3, "Chinese Characteristics," Dr. F. J. Williams; May 10, "Newspaper Production," Mr. D. Healy; May 17, Humorous Anecdotes, Members; May 24, "Sweden," Mr. V. Olssen; May 31, Dance; June 17, "Esthonian Folklore," Mr. A. Auwart; June 14, "What is Esperantism?" Mr. F. T. Simon; June 21, Mirth, Music and Mystery; June 28, Annual Meeting; July 5, Stage Scenes, arranged by Miss V. Fairfield; July 12, "Psychological Effect of Bolshevism," Rev. I. Serisheff; July 19, Literary Review, Mr. L. E. Pfahl; July 26, Social Evening.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezoj ni kvitan-cas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(la daton post la nomon kaj sumo, montras al kiu dato la abono estas pagata) O. Behncken, 4/6, jan. '29; W. J. Parker, 4/6, nov. '28; K. Simmons, 4/6, junio '29; Wellington E. Klubo, 3/-, aŭg. '28; E. Anderson, 4/6, nov. '28; L. Irwin, 9/-, junio '28; M. A. Marinovich, 5/-, aŭg. '28; F. T. Simon, 9/-, junio '29; Sydney E. Klubo, 5/6, aŭg. '28; V. Fairfield, 4/6, oct. '28; F. A. Thomas, 4/6, jan. '29.

KELKAJ MALVASTE KONATAJ VORTOJ DE ZAMENHOF.

Li konsilas, ke:—Oni preferu "renkonte" kaj "returne" al "renkonten" kaj "returnen." Evitu la akuzativon post "ĉe." Diru "same kiel" (ne "ol") kaj "nenio krom" (ne "ol"). Ne uzu "sugestii" en la senco de "proponi, rekomendi, konsili." Li ĉiam metas la pli pezan vorton al la fino, ekz., "Mi al li donas la libron," kaj ne "Mi donas la libron al li." Li deklaris al Max Butin, ke "vipuro" en la Fundamenta Vortaro estas preseraro anstataŭ "vipero." Li preferas "en estonta tempo" aŭ "en la estonteco" anstataŭ "estonte." Ankaŭ "en la direkto" anstataŭ "en la direkton." S-ro Sharpe iam demandis lin pri la jeno:

Demando.

Ne diru "du kaj duono horojn poste" sed "du kaj duonon horojn poste."

Respondo de Zamenhof.

Mi preferus: "du kaj duonon da horoj poste."

Demando.

Ne diru "kelke da ni, multe da ni," sed diru "kelkaj el ni, multaj el ni."

Respondo de Zamenhof.

Dependas de la senco.

Demando.

Ne diru "mi prosperis fari," sed "prosperis al mi fari," aŭ "mi sukcesis fari."

Respondo de Zamenhof.

Bone.

(S-ro Sharpe intence tiel aranĝis sian demandojn por faciligi respondojn.)

PRI KELKAJ HOMAJ SONOJ.

Novenaskito KRIAS, PLORKRIAS, kvazaŭ altirante kompatan amon de ĉirkaŭuloj, kiuj gaje BABILAS kaj ŝerce parolas pri la uleto. Infana RALBUTO iom post iom transformiĝas en la PAROLON. Amanta patrino dormigas la idon KANTANTE LULKANTOJN. Kion la infano ne povas ELDIRI per sia primitiva LINGVAĴO, ĝi esprimas per TONO de la VOĈO, per mienoj, per gestoj, ĝis per okulmovo.

Interŝanĝo de pensoj per PAROLA LINGVO estas INTERPAROLO aŭ KONVERSACIO, aŭ BABILADO se ĝi ne estas serioza. INTERPAROLO pri intimaj aferoj de la najbarejo estas KLAĈADO. Serioza

PRIPAROLADO inter pluraj personoj estas DISKUTO. Neĝentila interŝanĝo de nekonsentaj opinioj estas DISPUTO.

PAROLADO signifas ankaŭ solparolon antaŭ aŭdantaro; se ĝi estas bela kaj konvinka oni nomas ĝin ELOKVENTA. Elokventan paroladiston oni nomas ORATORO. Advokato PLEDAS antaŭ juĝistaro. En alta societo oni BRILAS PER FRAZOJ kaj VORTLUDOJ. En alta stilo oni mirigas per PERIODOJ kaj arta FRAZKONSTRUO.

Por atentigi personon, kiu ne rigardas, oni ALPAROLAS lin, aŭ KRIETAS, KRIAS, laŭ distanco, per paroloj aŭ FAJFOJ; kaj ofte uzas INTERJEKCIOJN, malsamajn en diversaj naciaj lingvoj.

—P. Stojan.

BROADCASTING AND ESPERANTO.

At its annual meeting in Lausanne the General Assembly of the International Union of Radiophony adopted a resolution recommending the use of Esperanto in wireless. The Council of the Union confirmed this resolution by a further recommendation at its meeting in September at Como. Up to the present the following stations have begun to give effect to the Lausanne resolution: Zurich (series of addresses), Conenhague, Kalundborg, Stuttgart (relay Freiburg), Breslau, Barcelona (B.A.J.C.1), Radio-Belgique, Brussels (announces weekly programmes), Konigsberg (relay Danzig), Tallin (Esthonia), Geneva, not reckoning all the stations giving Esperanto lessons by wireless.

Lectures in Esperanto have been broadcast by the stations at Shanghai, Stockholm (11, 19 and 20 September), Oslo (23 August, 6 September), Danzig (30 July), Warsaw (5 August), Brisbane, Australia (16 August, 1., 6., 13 and 20 September).

Radio-Geneva has just commenced a new Esperanto course (every Thursday). The station at Nagoja, Jock, Japan broadcast the first wireless Esperanto lesson in Japan on 20 September. The Hamburg station (relays Bremen-Hannover), and the Russian stations of Harkow (every Wednesday), Leningrad (every Friday), Moscow (every day) and Odessa (every Wednesday) continue their regular broadcastings in Esperanto.

—I.E.S.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretariino f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

SYDNEY ESPERANTO SOCIETY. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8—10 p.m., ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo). Ĝuste apud la ĉefstacidomo; enirejo ankaŭ ĉe Pitt Street. Prezidanto: s-ro F. T. Simon; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Wednesday, 8 p.m., at 19 Tory Street (1st story), near Courtenay Place, Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro W. L. Edmanson, F.B.E.A.; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkuponon aŭ 30 c. U.E.A. kuponon.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 94 (Eighth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 aprilo 1928

SPEAKING.

Students of Esperanto cannot remain content with the ability to read and write the language. The longing to speak, to converse freely, increases in direct ratio to the capacity for reading and writing. This is right and natural. A difficulty, however, arises from the fact that so few opportunities exist for exercising the tongue. Even if every occasional meeting of Esperantists is availed of for conversational practice, it is not enough. Lack of confidence, being self-conscious, natural sympathy for the person listening, all help to keep the aspiring student back. Only practice, and plenty of it, will overcome these obstacles. The tendency at most gatherings of Esperantists is to aim at speech making; the student is asked to stand up and speak to his audience. To most people this form of practice is very disconcerting; even addressing a gathering in the national tongue is trying and distressing and often impossible to the average human, how much more so to a student of another language. It should be the aim of all learners to use every opportunity that offers for ordinary conversation. Ask questions, tell little anecdotes, talk about local happenings. Let the more advanced students be patient listeners, avoiding the apparently critical attitude; aim to give the speaker confidence in himself. Of course he or she will make mistakes, what of it; we all do that; only confidence will wean us from forgetting

the accusative, or using the wrong tense, etc. Let every Esperantist endeavour to create confidence in the mind of a speaker, listen attentively and sympathetically, avoid the hypercritical manner. Let the speaker realise that he is understood, laugh at his little jokes, and at mistakes too. Let him finish his part of the conversation, tell him afterwards how much better the phrase might have been constructed. In a word, help the student to believe in his own powers. Many promising students have been frightened away by a too rigid and formal adherence to the rules of debate and public speech making.

A word to the would be Esperantist. Failing a sympathetic listener or the opportunity for conversational practice, don't be down-hearted, talk to yourself, aloud, tell to yourself what you saw and did during the day. The ear will become attuned to the sound of your own voice and your own words, the next step will be easier.

THE POST OFFICE AND ESPERANTO.

On the occasion of the 40th anniversary of Esperanto the Post Office of the Soviet Socialist Republics issued an artistic stamp with a portrait of Dr. Zamenhof, the Author of the language. The official envelopes for "closed letters" have also for some time given the official inscription in Esperanto.

—I.E.S.

KRONIKO.

AUCKLAND, Novzelando. — Post haltiĝo pro la festa periodo, la ĉi-tiea societo kaj la najbara klaso (St. Heliers) dum la 13a Februaro rekomencis sian agadon.

Dum 5a Februaro lokaj samideanoj veturis je la invito de la posedanto al la fruktubieno de S-ro Marinovich, ĉe Oratia, eksteraĵo de Auckland, Malgraŭ pluvetis nelonge tuj post alveno, la vizitantoj tre ĝuis sin en bela ĉirkaŭaĵo, kaj entuziasmo ne mankis. La gegastoj tagmanĝis en fruktpakejo plenigita de fruktoj ĉiaspecaj, la verda standardo pendigita meze. Post la manĝo okazis kelkaj paroladoj en la kara lingvo, kaj la pluvo haltinta, la vizitantoj povis promeni tra la fruktĝardenoj, kiuj portis riĉajn rikoltojn. Dum la ĉeesto de la samideanoj la standardo flirtis ĉe la stango supro videbla al rigardantoj ĉe mejloj malproksime. Kantado, akompanata de fortepiano sekvis la tetrinkon posttagmezan, kaj S-ro Russell, la A.E.S. prezidanto, dankis en la nomo de la vizitantoj pro la invito kaj provizita ĝuego de la tago.

En la vespero de Mardo, kelkaj Esperantistoj, inter kiuj troviĝis tiuj fideluloj, S-roj Majstrovich kaj Vujiĉich, kunrenkontis ĉe la staciadomo celante adiaŭi S-ro King, el Wellington. Dum la nemultaj minutoj kiuj restis por pasi, Esperanto rapide fluis kaj perfekta Esperantista harmonio sin trovis.

Bonegaj lecionoj sub la gvidado de S-ino B. King, daŭras aperi en la gazeto "N.Z. Pictorial."

WHANGAREI, N.Z. — La vicdeligito de la U.E.A. S-ro King libertempe vizitis nian lokon dum la fino de Februaro. Ties vizito stimiligis la lingvon tiu ĉi regione; kaj ja estis plezuro denove renkonti la sinjoron, kiu dum kelkaj jaroj disvastigis kaj propagandis Esperanton tie ĉi.

Unu el niaj taggazetoj daŭras presi artikolojn pri Esperanto. Kontentige estas noti ke la redaktoro estas pentinta informon. La publikado de pri-Esperantaj artikoloj havas dutrafan rezulton — la abonantoj legas pri la lingvo kaj la gazetoj interŝanĝe iras al ĉiuj redakcioj en N.Z., tial la verŝajneco de republikado.

WELLINGTON, N.Z. — La sekretario de la klubo raportas pligrandiĝon en la membreco de la klubo. Post la konkludo de la aranĝita loterio la kaso klubaj estas en sana stato bene-

fitante de proksimume £41. Tiu ĉi kontentiga sukceso estas plej parte pro la senlaca laborado kaj diligento de la sekretario, S-ro Bertram Potts, kiu dediĉis multe da tempo al la afero.

Samideanoj notus la novan adreson de la klubaj kunvenejoj: First floor, Y.M.C.A. Building, Willis St. La klubo bonvenigas ĉiun vizitanton Esperantiston al la kunvenoj, kiuj okazas ĉiumerkrede je la oka.

S-ro W. H. King nun sin okupas rilate al la kolektado de statistikoj pri radiaj brodkastoj de Esperanto ĉe Novzelandaj radiostacioj. La informo estas por la Komisiono por Radiaj Statistikoj, fako de U.E.A.

Radiulo ne-Esperantista en tiu ĉi urbo raportas gazete ke dum eksperimentoj de la Japana stacio JHBB (ondeco, 37½ metroj) en la vespero je 17a Februaro, li aŭdis detalojn en la li nekomprenebla lingvo, sed li ofte aŭdis la vorton "Esperanto." Ĉu iu el la Aŭstraliaj radiuloj raportis ion pri la uzo de Esperanto en la eksperimentoj dum Februaro?

ORATIA, N.Z. — Esperantista pikniko okazis ĉe ni dum Februaro kiam samideanoj el Auckland venis. Tio multe kuraĝigis kaj instigis lokajn verdstelanojn al plua laborado por Esperanto. Samlokanoj estis treege impresitaj per la verda standardo, la facila parolmaniero kaj la internacia spirito, kiuj troviĝis inter la ĉeestantoj. En tiu ĉi malgranda distrikto estas dek samideanoj, kiuj esperas povi starigi klason dum la venonta vintro.

Gratulon al S-ro P. Sunde pro lia gajno de la dua premio de la loterio aranĝita de la Wellington Esperanta Klubo.

MASTERTON, N.Z. — La malfermiĝo de la ĉi tiea klubo okazinte je la 6a de Februaro signalis la alvenon de la tria jaro klubaj. S-ro W. L. Edmanson, F.B.E.A., prezidanto de la Wellington Klubo partoprenis kaj en tre interesoplena parolado pritraktis en laŭdinda maniero la progreson kaj nunan staton de Esperanto. Dek kvin membroj jam aliĝis al la klubo.

MELBOURNE, V. — En la lasta monato, per aŭtomobilo, s-ro. Hudson faris veturon al Yallourn kaj aliaj urboj, ĝis Sidnejo, kaj post sia reveno li donis tre interesan rakonton pri ĝi, al la Societanoj. Plej interesoplena estis lia rakonto pri la fabrikado de la karbbriketoj "briquettes" ĉe Yallourn, enlanda karbminurbo. Lia

detala prisbribo prezentis al la aŭskultantoj tiel klaran koncepton de la fabrikado ke ili povis imagi ke ili mem vidis ĝin.

La Societanoj volis profiti de la bona vetero, kaj ree aranĝis piknikon al la riverbordo ĉe Studley Parko, kie tri, kvar horojn ili pasigis tre plezure, per ludoj kaj babilado.

BRISBANDO, Kvinslando. — La 28-an de februaro vizitis la societon sinjoro Ernest Maguire, el Perth (Okcident-Aŭstralio), ekssekretario de la tiea societo, kiu iras bicikle ĉirkaŭ la mondo. Sinjoro Maguire interesis la anojn per rakonto pri sia transkontinenta rajdo, montrante sian albumon, kiu jam enhavas multajn interesajn aŭtografajn de urbestroj, sigelojn de komunumoj, kaj stampojn de poŝtoŝtampoj, bankoj ktp. Brisbanaj gazetoj jam raportis pri la vizito de la mondvojaĝanto.

En sama vespero okazis montrado de lumbildoj pri turismaj centroj en Viktorio kaj Sud-Aŭstralio (Gipslandaj lagoj, Buffalo-montaro, Adelaida montetaro, monto Gambier, ktp). La umkliŝojn afable pruntis al la societo la regnaj turistoficejoj de la du ŝtatoj.

En nia urbo jam loĝas distingita Pola samideano sinjoro Stefano Polonyński, el Krakovo. Sinjoro P. persone konis Zamenhof, kaj ankaŭ renkontis la gloran Anglalingvan proziston Jozef Conrad, kiu estis lia samandano. Ni esperas vidi sinjoron P. inter ni, kiam liaj okupoj tion permesos.

SYDNEY, N.S.W. — Monato tiel plena da raportindaĵoj, ke oni ne scias kie komenci. Okazis gravaj sukcesoj ĉe Ĉeĥoslovaka konsulejo kaj Jnuiĝo de Ligo de Nacioj, konduko de eksperimenta Esperanto Somera Lernejo, vizitoj de mondvaganto kaj konkonata aliŝtata samideano, tre interesaj alparoladoj ĉe la klubo kaj videbla kresko de membraro. Do, kie komenci?

La plej gravaj eroj estas aparte raportataj, tial ĉi-tie nur troviĝas societa novaĵo.

Post tri monata atendado la multe riparolata mondvojaĝanto, s-ro Edmund Zscheile, atingis Sydney ĝustatempe por partopreni la kunvenon je la 2a de Marto. Klarigante la kaŭzon de prokrasto en Melbourne, s-ro Zscheile en dekminuta parolado informis membrojn pri la kialoj de lia vojaĝo kiu jam daŭris preskaŭ 5 jarojn kaj montris kiel aŭtentikaĵo lib-

rojn kun subskriboj, sigeloj kaj stampiloj zorge ordigitaj laŭ landoj, el ĉiuj terpartoj escepte Ameriko, kiun li nun alvojaĝas. Li kreis bonan, fidindan impreson. — Sekvis laŭprograma parolado de s-ro D. Calnan pri "Helpemaj Lernometodoj por Komencantoj" en angla lingvo.

Proksiman semajnon, 8a Marto, parolis s-ro J. N. Edmonds, subestro de Sydney'a lernejo, prenante kiel temo "Ur en Kaldeo." Dirante ke Ur estas unu el la plej malnovaj urboj en la mondo, la parolanto pentris vortbildon de Babilonio je la tempo de Abrahamo kaj atentigis pri kutimoj praktikitaj tiatempe kiujn ni en moderna epoko konsideras kiel tute novaj eltrovoj de civilizacio. Li citis, ekzemple, la inspektado de peziloj kaj mezuriloj, baza salajro por laboristoj rajtoj de virinoj je edzaj havaĵoj, kaj multaj aliaj. Kiel kutime ĉiu ĉeestanto donis sian plenan atenton al s-ro Edmonds kaj entuziasme dankis lin je la fino.

Jaŭdon, la 15a., du paroladoj estis donitaj. D-ro F. J. Williams, misiisto antaŭnelonge en Ĉinujo, lekciis pri la ĉina popolo, ĝiaj karakteraĵoj kaj kapablajoj, asertante ke plejparte la grandega nacio de 400 milionoj da enloĝantoj estas malkomprenata eksteren pro nescio de trajtoj kaj idealoj. Fieraj pri sia antikva lando, konservativaj, ĝentilaj, amikaj kaj pacemaj, ili nek ŝatas militon nek malamon kaj pro tio profunde malaprobas ĉiun soldaton kiel minaco al la progreso de la lando. Ankaŭ komercistoj estas regardataj kiel trompisto. Tute kontraŭe staras studantoj, kiujn oni respektas kiel kleraj kaj honorindaj homoj.

Je dua parto, s-ro Zscheile, konsentante al petado, daŭrigis sian rakonton komencita ĉe Newport Somera Lernejo kaj interese skizis okazintaĵojn speritajn en Rusujo, Manĉurio, Ĉinujo, Japanujo, Formoso, Filipinoj, Siamo, Hindujo kaj Cejlono, de kie li iris al Aŭstralio. — Sydneyanoj gajnis tre favoran opinion pri tiu migrulo pro sia kvieta, neenŝovema maniero kaj deziras ĉiun bonon al li. La 23an de Marto li forvojaĝis per "Marama" al Auckland, Nov-Zelando, survoje al Fiĝi, Samoo kaj San Francisko. — Tiun kunvenon ĉeestis ekster grandnombra membraro ankaŭ s-ro P. T. B. Hudson, redaktoro de "Suda Krucio," kiu mallonge salutis la anojn en nomo de la Melbourne Esperanto-Societo. Pro longeco de la programo

la kunveno nur iniĝis post la dekunua horo.

Lasta parolado dum la monato donis s-ro Louis Fekonja. Elektinte la temon "Malkvieta Meksikujo" (lando en kiu li loĝis) s-ro Fekonja priskribis la topografion, geografion, historion kaj ekonomian ŝtaton de la lando. Nuntempe ĝi estas en terura ŝtato, li deklaris, unu revolucio sekvas alian, la popolo ne sciante kial kaj batalante nur por atingi la esperantan pacon. Armitaj rabistoj atakas vagonarojn kaj ŝtelas kaj mortigas ion ajn. Tamen, komerco estas ebla kaj oni daŭrigas senĝene. Necesece de bona lingva komprenigilo estas multe sentata kaj propagando de Esperanto multloke praktikata. — Estas rimarkinda, ke tiun saman vesperon (la 22a de Marto) Meksikujo suferis tre fortan tertremon dum kiu multaj personoj perdis la vivon kaj granda difekto estis farita.

Dancado kaj amuzado ĉiam okazas je la lasta kunveno en la monato kaj sekvante tiun kutimon, la komitato aranĝis tiel nomatan "Novecan Vesperon." Krom solkantadoj kaj solludadoj sur diversaj instrumentoj, multaj surprizoj kun ridindaj rezultoj okazis. Tre plezurigita kaj (ĉu oni diri?) satigitan anaron iris hejmen je malfrua horo por eble sonĝi pri teruraj Esperanto-diabloj ĉirkaŭantaj la domon. Eĉ dum la dormo Sydneyanoj pensas pri nia lingvo!

NEWCASTLE, N.S.K. — Sub aŭspicioj de la "Workers' Educational Association," Esperanto-kurso estis komencita ĉi-tie. Oni invitis s'ron Edmund Zscheile al Newcastle por inaŭguri ĝin kaj li altgrade helpis sukcesigi la aferon. Parolante dum 45 minutoj pri sia marŝo tra pli ol 40 landoj, li donis klaran bildon pri la uzebleco de Esperanto, precipe en orientaj landoj. S'ro Frank V. Taylor, la kursgvidanto, tradukis de tempo al tempo. Ĉirkaŭ 20 personoj aliĝis.

Eble estas nove al kelkio, ke Zamenhof instruas: Anstataŭ "sidiĝu" estas pli bone diri "sidigu vin" aŭ "eksidu." Per GE— oni povas nomi eĉ ankaŭ iun plus lian tutan familion (ekz. getajloroj): en specialaj okazoj ankaŭ la vorto "io" povas ricevi la pluralan j-on (ioj): "onin" kaj "onia" estas formoj tute regulaj: "mi konas tiom homojn" kaj "tiom da homoj" estas teorie egale bonaj.

Ekkonu, studu, konigu kaj laŭeble utiligu la "Lingvajn Respondajn" de la Majstro.

—Laŭ d-ro Lippmann.

CONSULAR RECOGNITION.

Old methods are cumbrous and often ineffective, therefore new ones take their place. Not only does this apply in business, but to every walk of life; hence, the Esperanto movement has to adapt itself to modern requirements.

Realising this, a new procedure was tried in Sydney last month.

Choosing an opportune occasion, the president of the local Society called upon the Consul-General for Czechoslovakia, Dr. Rudolf Kuraz, and reported instances in which migrants from that country, unacquainted with the English language, had been materially assisted through a knowledge of Esperanto.

Greatly impressed, the Consul-General admitted hearing much about Esperanto in his native country, but confessed ignorance of a practical knowledge himself. He was prepared, however, to do all in his power to encourage the use of Esperanto and for that purpose would forward an official report to the Minister for Social Welfare in Prague, enclosing a list of Esperanto clubs in the capitals cities of Australia, and recommending that each intending migrant be supplied with a copy by the Government.

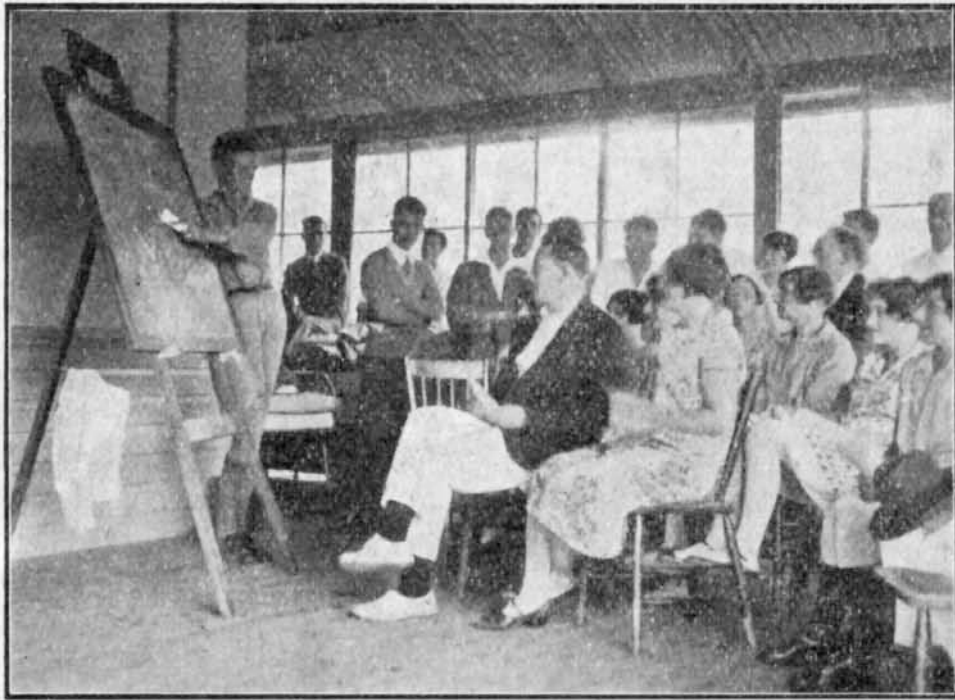
Need one say more?

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezoj ni kvitanacas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(La daton post la nomo kaj sumo, montras al kiu dato la abono estas pagata) C. H. O'Dwyer, 4/6, dec. '28; W. L. Edmanson, 10/-, oct. '29; J. L. King, 5/-, aŭg. '29; W. Butler, 5/-, april '30; Hobart Esperanto Grupo, 2/9 (anonco); S. Clark, 4/6, jan '29, donaco 3/-; J. Mader, 10/-, julio '28; C. M. Smith, 4/6, dec. '28; Wellington Esperanto Club, 5/-, feb. '29, anonco 2/9, feb. '29; J. G. Coggin, 4/6, feb. '29; donaco 7/-; D. B. Thomson, 4/6, feb. '29.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

A. Merle Cruickshank, East Malvern, Victoria, has passed with distinction. Congratulations.—(Red.)

SOMERA LERNEJO EN SYDNEY.

La Sydney Esperanto-Societo organizis tre sukcesan someran lernejon de la 9a ĝis 11a de Marto, en la marborda urbeto Newport.

Verda standardo flirtante de la domsupro anoncis al ĉiuj la ĉeeston de Esperantistoj kaj samtempe montris la vojon al alvenantaj anoj.

La domaro, servistaro kaj tuta havaĵo estis afable disponitaj al la Esperanto-Societo per "Workers' Educational Association" (Laborista Eduka Asocio), kiuj jam de multaj jaroj amike interrilatas. Gajaj vizaĝoj, ridantaj voĉoj kaj feliĉa spirito pruvis pli bone ol vortoj, ke la eksperimento estis pravigita. Kaj de la serioza parto de la kunveno — aŭskultado kaj absorbado de lekcioj — nek preterpasanta pluvego, nek fulmotondro, povis distri.

Ĉefa celo de la lernejo estis intensa uzado de nia lingvo en paroladoj kaj konversacio kaj tiurilate ĝi sukcesis. Alesto de alilanda samideano,

s-ro Edmund Zscheile, multe aldonis al la intereso de la afero.

Inter la programaj eroj estis du paroladoj; unu sabate pri Esperanta Vortfarado de la prezidanto, s-ro F. T. Simon, kaj dimanĉe la alia, tre interesa rakonto de s-ro Zscheile pri la komencaj jaroj de sia mondvagado el Leipzig en Germanujo tra la Balkanaj landoj, Turkujo, Egiptujo, Norda Afriko, Palestino, Persio kaj la Sovjet-Unio. (*) Ambaŭ okupis unu horon kaj posta demandado pli ol duonhoro. (*) S-ro Simon lerte resumis la paroladon en Angla.

Ĉeestis 37 personoj, inter ili kelkaj anoj de la Laborista Eduka Asocio, inkluzive de ties prezidanto, s-ro J. Stanton kaj lia edzino. Dankante la Esperanto-Societon ĉe la fino, s-ro Stanto konfesis, ke la praktika uzado de la lingvo impresis lin pli forte, ol jaroj da skribita propagando.

Sukceso kiel tia certe instigos la Sydney Societon organizi en la estonteco pliajn similajn kunvenojn.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poste. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

THE LETTER Ĉ.

This sound is represented by *ch* in E. and Sp., *tch* in F., *tsch* in G. (but very infrequently in these two last), *c* in I. and Rumanian (before *e* and *i*), *c* with reversed circumflex in Czech and Croatian, *cz* in Pol., *cs* in Hung., and *h* reversed in R. Many words common to E. and F. begin with *ch* (but in F. it is pron. *ŝ*). It would seem, then, that for Esperanto words derived from these languages the form *ch* would better reflect the form of them (for example with such words as *ĉagreni*, *ĉefa*, *ĉikani*, *ĉifoni*, *ĉemizo* and so on), but a more careful study will show that *ĉ* is better than *ch*, the use of which, it must be remembered, would be contrary to the phonetic principle of one letter one sound. Moreover *ch* is pronounced as *k* in I., *ŝ* in F., *h* in G., and so is far from being international with the sound of *ĉ*.

Let us consider *ĉapelo*. F. *chapeau* (*ŝapo*), I. *cappello* (*kapelo*). Were one to write *chapel*, Italians would not readily recognise their own national word. *Kapelo* would be in conformity with the I. pronunciation, but would be only with difficulty recognised by Frenchmen; moreover, it would clash with the other international root *kapel*. *Ĉapelo* is, then, the most international form, because Italians recognise their national word by its orthography and Frenchmen by its pronunciation. The same may be said of *ĉasta*. E. and F. *chaste*, I. and Sp. *casto*. The form *chasta* would be favorable only to E. and F.; *kasta* would be only I. and Sp. and again would clash with another root, *kast*. The form *ĉasta* meets the E. and F. by its pronunciation, and I. and Sp. by its orthography. So with *ĉasi*. It is the intermediate form of F. *chasser* (*ŝase*), E. *chase*, I. *cacciare* (*kaĉare*), Sp. *cazar* (*kazar*).

Ĉerizo is an interesting example. E. *cherry*, F. *cerise* (*seriz*), Sp. *cereza* (*sereza*). If one were to write *cerizo* the word would be only F. and Sp.; *cherizo* would be merely E.; but *ĉerizo* favors F. and Sp. by its form, and E. by its sound. *Ĉizi* bears a similar relation. E. *chisel*, F. *sizeler* (*sizle*), I. *cesellare* (*ĉezelare*). *Chizi* would be only E.; *cizi* only F., but *ĉizi* is E. and partly I. in its pronunciation, F. in its orthography.

In *dolĉa* we find a combination of F. *douce* (*dus*), I. *dolce* (*dolĉe*), Sp.

dulce (*dulse*). *Dolĉa* would be farther from I., not so near to F., and also less euphonious than *dolĉa*. *Voĉo* reaches, by its form, the E. voice, the F. vocal, and by both pronunciation and orthography the I. voce. (*voĉe*). Let us notice that in order to avoid repetition of sibilants, already of frequent occurrence owing to the verb endings *os*, *as*, *is*, *us*, Zamenhof preferred to displace *c* with *ĉ*. In that manner he produced a form more euphonious and which often coincides with the I. pronunciation, for example, *ĉielo*, *ĉesi*, *dolĉa*, *feliĉa*, *voĉo*. Forms such as *falĉas*, *prinĉas*, *plaĉas*, *sufiĉas* are undoubtedly more pleasing to the ear than are *falcas*, *pinĉas*, *placas*, *suficas*, where the sequence of *c* and *s* is productive of anything but a pleasant effect.

Falĉi answers to the F. *faucher* (*foŝe*) and I. *falciare* (*falĉare*). Were one to use *falchi* Italians, apart from pronouncing it *falki*, would not recognise their own root. *Falci* would be contrary to the pronunciation of both F. and I. *Pinĉi* is the best synthesis of E. *pinch* and F. *pincer* (*pmsey*). It reaches, i.e., approximates to, E. by its sound and F. by its form. *Suĉi* is the best intermediate form for E. *suck*, F. *sucer* (*suse*), I. *succiare* (*suĉare*), and, apart from that, *suĉas* is more euphonious than *sucas*, with its sequence of sibilants, *s*, *c*, *s*. *Sufiĉa* is interesting. E. *sufficient*, F. *suffisant* (*sufizan*), I. *sufficiente* (*sufiĉente*), Sp. *suficiente* (*sufisiente*). Thanks to the circumflex *sufiĉa* passably well imitates the E. and I. pronunciation, and by its form it strikes the eye of E., I. and Sp.

The circumflex signs also often serve to avoid clashes with roots of the same structure. For example, in order to avoid a collision with *laca*, Zamenhof gave to the expression answering to F. *lacs*, E. *lace*, Sp. *lazo*, and G. *Latz*, the form *laĉo*, which precisely answers to the pronunciation of I. *laccio* (*laĉo*). To avoid confusion between *disciplino* (E. *discipline*) and *discipl(in)o* (E. a (female) disciple), he gave to the last the form *discipl(in)o*, in conformity with I. pronunciation. Let us further notice that the Esperanto suffix *aĉ* answers in its form and sound to the I. *accio* (*aĉo*) often used in that language.

These examples show that *ĉ* cannot be satisfactorily displaced by *ch*, which, as we have seen, would violate

the phonetic principle, and certainly not by tsh, c or tc (these with cedillas) x, and so on, as proposed by lovers of reform. If the Esperanto vocabulary is to be accepted in its present form, one must also accept ĉ, which has conditioned the form of many root words. But if the circumflexed letters were to be cast out, then to be logical one would have to change the form of many frequently used words and displace them by other forms much less international.

—Translated from the Esperanto of H.H., in "Esperanto."

ENGLISH OR ESPERANTO?

On my recent voyage through Scandinavia my belief that the French language as widely used by foreigners received a shock. At one international congress which I attended it was at the beginning announced that French would not be used and that nothing would be translated into that language, as almost everyone present was unable to understand the tongue. At another and larger congress it was used as the language third in importance, and this was obviously only to please the French delegation, and without any marked approval from other nationals.

English ruled nominally as the accepted world tongue, at least at first, but as the days wore on to the close of the session German became more and more generally used. Why was this?

Simply because of English pronunciation. Everybody wished to speak English. Everybody tried—and few succeeded. Everybody thought himself able to understand English. Everybody tried hard to do so—and few succeeded. Its pronunciation is too difficult. I could not understand the English of many a Japanese, German, and Russian, and as for the Swedes, I was amazed. I had hitherto supposed that of all men they learned English the best. But their pronunciation was a great hindrance to me. Many of them I could not follow in conversation, although I am accustomed to use English with fluency. Other foreigners experienced the same trouble. The W, the TH, the different vowel-sounds, the differentiation between the several kinds of A and O all go to form a serious barrier to the attaining of a correctness of pronunciation such as is possible

in languages with a simple phonetic system, as, for example, Italian or Esperanto. Between the Englishman, and the Swede or the Russian speaking bad English there exists a certain intercomprehension because at least one is standing on firm earth although the other is floundering in deep water; but when we have to do with an English conversation between a Swede and a Russian, or a Frenchman and an Italian, then both are found battling against a swift current, and very often there is the greatest difficulty to their understanding each other.

At Esperanto congresses the audience never fails to grasp the message of the speaker, as I noticed was the case at Stockholm when foreigners tried to speak English. One must not forget that at an ordinary congress the speakers are not, as at the League of Nations, ambassadors who have lived ten years or so in London or Geneva. And even these prefer to use French and not English.

Beside the superfluity of different sounds, English has yet another quality very dangerous to a ready understanding. It consists for the most part of monosyllables. Many sentences indeed are composed entirely of words of only one syllable. "Where have you been?"—"In this room with two friends of mine." Twelve words, 12 syllables, 10 different vowel sounds! If you miss one you lose the content of the whole sentence.

This can be noticed any evening when listening in. Nothing is more difficult than to receive the English broadcasts, while everything announced from Rome or Milan sounds remarkably clear. In Italian and Esperanto the vowel word-endings serve as "rests" between the more important syllables.

I have just looked into Meillet, "La langues dans l'Europe nouvelle," to see what he says about English. On page 297 he writes: "There exists no language which the adult foreigner finds more difficult to pronounce than English. Difficulty of pronunciation is the strongest barrier against English becoming a world tongue."

German is certainly much more simple as regards pronunciation. For that reason it became more and more widely used as the Stockholm congress mentioned above drew to a close. At least, its sounds are simple enough. If one could say the same of its gram-

mar and word-order it would have a great chance. Unfortunately the word-order confuses foreigners and the grammar discourages them from attempting to speak it. The non-German fears making blunders with the endings of the plural or the use of the article. Instead of thinking of what he wished to say he must strive to remember whether the moon is a gentleman and the sun a lady or the other way about. It is the same with French.

No propaganda is so effective with the public as a contrast between the use of English and the use of Esperanto at the same congress. For that reason an experiment such as that made at the Congress on Peace and Education held recently at Prague, is the most valuable at the present time.

During the summer of this year there are to take place three international congresses with Esperanto as the only language of translation. Help us to make it six in 1929!

—(Translated from the Esperanto of Dr. E. Privat).

GAZETOJ RICEVITAJ.

Argentina Esperantisto, 19; Austria Esperantisto, 2; Amerika Esperantisto, 3; Abeider Esperantisten, 2; British Esperantisto, 275; Bulgara Esperantisto, 5, 6; Belga Esperantisto, 1; Bulteno de Esperanta Preso-Agentejo, 9, 10; Esperanto, 2; German Esperantisto, 1; Heroldo de Esperanto, 2 ĝis 6; Informservo de la Internacia Laboro Officejo; International Language, Feb.; La Verda Lumo, 1; La Tagiĝo, 1; La Revuo Oriento, 1; Libero, 25; Pedagogia Revuo, 11, 1; Svenska-Tidningen, La Espero, 1; Verda Stelo, 2; Verda Mondo, 2.

ANONCO.

S-ino Shan, 11 Gray St., Clifton Hill, Victoria. Volas renkonti sinjorino aŭ fraŭlino, por kune lerni fluparoli Esperanto.

CLASS AT BRISBANE Y.W.C.A.

The Brisbane Young Women's Christian Association has included in its instructional programme for 1928 a class of Esperanto. The class is not limited to members of the Association, but is open to all young women.

The teacher will be Mr. H. W. R. Holken, a well-known teacher of languages in Brisbane. The class begins on Monday, 12th March, and the fee is 7/6 for ten weeks.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretariino f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je lo oka horo.

SYDNEY ESPERANTO SOCIETY. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m., ĉe "Rawson Chambers," Rawson Place (5a etaĝo). Ĝuste apud la ĉefstacidomo; enirejo ankaŭ ĉe Pitt Street. Prezidanto: s-ro F. T. Simon; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro W. L. Edmanson, F.B.E.A.; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkuponon aŭ 30 c. U.E.A. kuponon.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 95 (Eighth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 majo 1928

COMPULSORY EDUCATION.

It is universally admitted that the peoples of our world are slowly but surely being brought into closer relationship. Distance is now of little account.

Racial differences are fast disappearing. East is copying west, both are following the same trail.

The upward trend in all forms of human life—social, political, religious, scientific, and industrial, is seen and felt in every corner of the world.

We boast of our inventions, we are proud of our sane, humanitarian laws. We joy in the general progress. So far, so good. But when a member of one nation meets a citizen of another land, each appears to be lost for words. They possess no medium for transmitting thought one to the other. They speak with different tongues.

What a satire on our boasted knowledge. What a condemnation of the wisdom and capacity of our law makers.

The need for a single auxiliary language for all nations is so apparent that one marvels at the ineptitude of our wise rulers. The means of making every man, woman and child a bi-linguist is easy: it costs next to nothing. The advantages are so great, that human imagination cannot grasp the full result of all humanity meeting on the one level of human understanding.

A small addition to the curriculum in all schools in every country where

schools are known. The compulsory teaching of the international language, as auxiliary to the national tongue; each lesson to occupy, say 30 minutes per day. What would it mean? It would mean that millions of people would, in effect, be able to speak 20 languages. Every phase of human culture would extend to undreamt of heights. World travel would receive an immense impetus. Commerce would expand in all directions. Tolerant understanding between the various races would come naturally.

No more need for interpreters when Governments parley with Governments.

No more the necessity for translating every book and document into many languages.

For each nation, its mother tongue, and Esperanto for the whole world.

Ask the member of Parliament for your district what he is going to do about it.

AN ACCEPTABLE GIFT.

You believe in Esperanto and what it stands for? Pass this copy of "La Suda Kruco" on to your friend; or better still, send to us your friend's name and address, together with 4/6, and we will post to him each copy for the ensuing twelve months.

Both your friend and your Esperanto journal will benefit by your thoughtfulness.

KRONIKO.

SYDNEY, N.S.W. — Dum la pasinta monato okazis la jenaj programeroj; Ĵaŭdo la 5a (la tago antaŭ pasko kaj tre taŭra por la temo), s-ro J. Serišeff, ekspastro el Siberio, paroladis pri "Esperanto kaj religio." En sia parolado, li diris, ke Esperanto estas preskaŭ religio, ĉar ĉiu religio havas, fundamente, la ideo de servo al idealo, kaj la plibonigo de la homaro, kaj tion ankaŭ havas Esperanto. Li ankaŭ citis okazojn en kiu Esperanto kaj iuj religiaj organizacioj reciproke sin helpis.

En alia vespero estis kondukata elspozicio de ĵurnaloj. Anoj alportis Esperantajn ĵurnalojn ricevatajn el multaj diversaj, landoj montrante la disvastigado de Esperanto. S-ro Simons montris kelkajn radio-ĵurnalojn presitajn en Rusa lingvo, sed kun resumo de la ĉefaj artikoloj en Esperanto. En Rusujo, verŝajne, oni uzas nian lingvon multe.

S-ro H. Torr paroladis je la 19a pri "Malnova Egiptujo." Li ilustrigis sian paroladon per lumbildojn, kelkaj el kiuj montris bele kolorigitajn objektojn faritajn de la Egiptoj antaŭ 4000 jaroj.

Novajo de la monato estis, Esperanto koncerto je la lasta ĵaŭdo. Kelkaj ĝuindaj eroj estis donitaj de la anoj kaj ties amikoj, kaj poste sekvis dancado, kun la muziko de tre bona dancmuzikistaro, venigita de s-ro Jamieson.

AUCKLAND, Nov-zelando. — La bone-konata mondvojaĝanta Esperantisto, s-ro Edmund Zscheile, alvenis ĉe ni el Sydney dum la 27a februaro. Ni bone profitis per la okazo de lia vizito. Renkontite ĉe la kajo de la societa prezidanto, s-ro J. S. Russell, s-ro Zscheile estis konigita al la urbestro; kaj la vizitanto parolados al bone-ĉeestita kunveno pri siaj spertoj. La gazetoj donis multe da spaco al plendetaloj pri la sinjoro, la vojaĝado lia kaj Esperanto, ĉiuj detaloj kontentigis disvastigantaj kaj propagandantaj la lingvon tra grandega rondo de legantoj.

CHRISTCHURCH, N.Z. — Klason konsistantan el sep anoj gvidas s-ro N. M. Bell, M.A., kiu ankaŭ kondukas pri-Esperantan kolonon en la gazeto "The International Sunbeam."

La Radia Brodkasta Kompanio invitis s-ron Bell brodkasti pri Esperanto de la radio-stacio 3YA (Christ-

church, 500 w., 306 metroj).

WELLINGTON, N. Z. — Dum februaro neordinara nombro de samideanoj envenis nian urbon: S-ino kaj gefiloj Dewing, s-ino Watkin (el Aukland) kaj s-ro J. McGuigan (Mangahao Hydro). Estas ĉiam plezuro renkonti malnovajn geamikojn.

Ĉiusemajne la loka klubo kunvenis kaj ni jam pasis multajn profitoplenajn vesperojn. La instruado de lernantoj estas nia plej granda kaj urĝa tasko kaj ricevas specialan atenton. Bonaj rezultoj jam venis.

Skribtempe estas necerte ĉu Esperantisto sinjoro Zscheile povos viziti nian urbon aŭ ne. Oni konsideras trovi rimedojn.

BRISBANO (Kvinslando). — Tre sukcesa konversacio-koncerto okazis 24 aprilo en "Salono de la Muzoj," George-str. La societo invitis anojn de aliaj lingvosocietoj, kiuj kunvenas en tiu salono, kaj akceptis gastojn el Alliance Francaise, Centro Espanol, Kolonja Polska kaj Societa Dante.

Oni prezentis programon preskaŭ tute en Esperanto, sub la direktado de sinjoro H. H. Hutton. La vortoj de la kantoj aperis sur grandaj afiŝoj, kune kun laŭvorta traduko, tiel ke la gastoj povis kompreni kaj eĉ iom lerni el nia lingvo.

Jen la programo:

Gardu la Reĝon Di'. Parolado (Angle), S-ro M. Hyde; Komuna Himno ("La Espero"), Alestantoj: Violona Solo ("Berceuse"), S-ro H. Hutton, F-ino J. McDonald; Kanto ("Oraj Songoj Kisu Vin"), F-ino Eva Bowen; Deklamo ("Ho, Mia Kor'!"), F-ino Roza MacPherson klarigita de S-ro Klement Kidd; Hinno ("Restu kun Mi"), Societa Ĥoro; Violona kaj Piano Dua ("Barcarolle"), S-ro H. Hutton, F-ino J. McDonald; Komuna Kantado ("Juanita"), Alestantoj; Deklamo ("Earthenware"), F-ino Doris Wright;; Kanto ("Venu Belfloro"), F-ino Gertrud Carrick; Mandolina Ludo ("Gaz"), F-ino D. Drouyn kaj helpantoj; Kanto ("Mandalay"), S-ro Stuart Partridge.

Bonaj raportoj aperis en ĉiuj kvar taggazetoj.

Vizitis nian urbon antaŭ nelonge malnova kaj fidela samideanino el Melburno, fraŭlino Maud Helm. Pro la foresto de la prezidanto (sinjoro Hyde). ŝin akceptis la vicprezidanto (fraŭlino Macpherson kaj sinjoro Kidd), kiuj kun diversaj aliaj sami-

deanoj gastigis nian amindan vizitan-
tinon.

Alia vizitanto el la Sudo, kies vizi-
to donis al niaj anoj grandan plezuron,
estis sinjoro Douglas Guilbert, la
sprita kaj fervora delegito de UEA
en Hobart (Tasmanio). Malgraŭ lia
tromallonga restado la samideanoj
diversfoje renkontis sinjoron Guil-
bert, kaj aranĝis festeton en la Bo-
tanika Ĝardeno en lia honoro.

Dum marto tri anoj de la societo
legis eltiron el la Pola komediō "Con-
siliūm Facultatis"; oni elektis la
scenon, en kiu ĉiu el du junuloj kred-
as, ke la alia estas vera kuracisto, kaj
kune faras strangan "konsulton"
super la malsanulo pro imago. La
rolojn legis: Vladislavo Ŝocki, S-ro
Oskar Behncken; Gasparo Bolbecki,
S-ro H. H. Hutton; Zdislavo Moĵicki,
S-ro M. Hyde.

CONCERNING ĝ.

In English and in those languages
derived from Latin, G generally has
one sound before a, o, and u, and
another before e and i. In the first
case it is pronounced as Esperanto
G: in the second the English. Ital-
ians and Rumanians give it the sound
ĝ, the French j and the Spanish
something like h. To give to G the
two sounds, soft and hard, would
mean a grave violation of the phone-
tic principle; moreover such an as-
signment would be impossible in Es-
peranto owing to the endings a, e, i,
o, and u. To fix for G only the hard
sound would be to cripple the sound
of a great many words which are pro-
nounced with the soft sound in F., S.
and I. Furthermore, to represent G
by J would change almost out of
recognition the form of words and
would be impossible in Esperanto ow-
ing to its grammatical structure,
which firmly postulates that i should
have the form J. There remains then
no other solution to the problem than
to differentiate the soft sound from
the hard by adding a circumflex to
G. Thanks to such, and without any
violation of the phonetic principle,
words such as ĝermo, ĝeni, ĝibo,
ĝirafo, anĝelo, arĝento, danĝero,
forĝi, manĝi, rifuĝi, venĝi and many
others retain in Esperanto the form
that they have in the national lan-
guages. They certainly are much
more easily recognised than would be
jermo, jeni, jibo, jirafo, anjelo, and
so on, djermo, djeni, djirafo, andjelo,

or djermo, dyeni, dyibo, dyirafo, end-
yelo, as some "phoneticians," having
given little attention to derivation,
have proposed. The letter ĝ avoids
the above distortions and as far as
possible permits respect to the form
of the words, which point, as regards
the memorising of them, is certainly
not less important than the sound.

The articles on the circumflexed
letters, which could be easily extend-
ed, have shown that the introduction
of the supersign was not a mere cap-
rice of the author of Esperanto, but
that it is closely connected with the
structure of our vocabulary. It is
the only practicable means of blend-
ing the phonetic principle, as required
by logic, with the principle of the
maximum internationality of root
words. Thanks to it the vocabulary
of Esperanto has a Romano-Germanic
character and attains the highest
point of true internationality. The
examples cited have shown also how
mistaken are those persons who be-
lieve it possible to abolish the cir-
cumflex from the alphabet without
changing the rootwords. Alphabet
and vocabulary are so closely bound
together that he who will reform the
first must also reform the second, un-
less he wishes to fly in the face of
logic. The orthography of the words
is not something unimportant and
purely conventional, the conservation
of the forms of the words taken from
the national tongues plays a great
part in the memorising of them.
Zamenhof rightly took great care not
to cripple the national roots, and at
the same time to act in conformity
with the phonetic principle. That dif-
ficult problem he solved by the use
of the circumflex, without which it
would have been necessary to sacri-
fice either the truly phonetic charac-
ter of the spelling or the maximum
internationality of rootwords.

There remains the practical side of
the problem. The circumflex, say
some critics, is in theory excellent,
but must nevertheless be got rid of
because it makes it difficult or impos-
sible for Esperanto to be printed any-
where and at any-time. It must be
possible to print a book or an article in
an international language in any
printing office in the world. We can-
not deny that that difficulty did exist
in the early years of Esperanto,
when our language was generally

frowned on, and an Esperantist was regarded as an oddity or an idiot. But with the wide spreading of the tongue that difficulty has disappeared, and to-day there is not a printer who would refuse the small sum necessary for the acquisition of the much-discussed letters if important and continued work in Esperanto were given him. The abundant collection of Esperanto literature now printed (one book in every three days) in every country clearly disproves the argument that Esperanto texts cannot be readily printed.

It is true, however, that the circumflex makes difficult occasional printing of Esperanto text in journals and reviews. But it would seem that such a means of propaganda is not to be recommended, for experience has shown that the non-Esperantist who reads such matter invariably pronounces it badly and so receives a wrong impression of the euphony of our tongue. For such journals and magazines as wish to print a regular Esperanto column proper type could be procured from any type foundry. The use of h instead of the circumflex, as recommended by Zamenhof, can also be used on occasion.

Others have used as argument against the circumflex the fact that speed in hand-writing is somewhat hindered because the signs necessitate the raising and bringing back of the hand. But this exists in all orthographies. Almost all have one or several supersigns and all use dots for i and j, and strokes for t, which are, as far as hand-writing goes, true supersigns, for just as with our circumflexed letters, it is necessary with them to raise the hand and bring it back along the paper. But in Esperanto the proportion of circumflexed letters when compared with the i-j dots and t-strokes is really low. From a random column of "Esperanto" we counted 484 dots over i and j and strokes to t, and only 68 circumflexes, that is, one to seven! Such an argument then can be lightly dismissed. Those who bring forward the argument, should, to be logical, propose the abolition of the dots over the i and j, and the t-strokes. All the technical difficulties caused by the circumflex, such as they are, shrink into insignificance in comparison with its utility in making possible the maximum of internationality and a spelling

phonetically sound.

(Translated from the Esperanto of H.H. in "Esperanto.")

LETERO AL AMIKO EN EŬROPO.

Estimata samideano,

Antaŭ kelke da tagoj, mi legis kablono en tagjurnalo kiu informis, ke Aŭstralia indiĝeno dum li serĉadis perlojn je la marbordo de Hinchinbrook insulo, 80 mejlojn sude de la Kvinslanda urbo Cairns, estis atakita de ŝarko kiu formordis lian dekstran kruron ĉe la kokso. Kamarado lia remis lugron al li, kaj helpis lin surbordiĝi, sed li mortis post unu horo.

Ofte oni aŭdas la famon, ke ŝarkoj ne atakas nigrahaŭtulojn, kaj jam kelkaj verkistoj skribis, ke la ŝarko ne atakas aŭ blankhaŭtulojn, aŭ nigrahaŭtulojn; tion mi ne povas kompreni, ĉar preskaŭ ĉiun jaron mi legas en la ĵurnaloj pri tragedioj similiaj al tiuj, kiujn mi jam en tiu ĉi kaj aliaj leteroj priskribis.

En la sama ĵurnalo mi legis ke la Departemento de Komercejoj kaj Migrantoj estas informita pri projekto fondita por la kaptado kaj komerca utiligo de ŝarkoj, kiuj abundas ĉe la marbordoj de Okcidenta Aŭstralio, kaj ke la kompanio jam luas por 16 jaroj la registarajn viandejojn en Carnarvon.

Oni diras ke la ŝarkhaŭto estas ne superebla pro daŭreco kaj kvalito, kaj per speciala procedo povas esti fabrikitaj, la plej bela kaj mola, aŭ la plej fortika kaj daŭra el ĉiuj ledoj. Ĝi havas naturan vejnarono, kiu tanite kaj finperfektite, igas ĝin supera je ledoj fabrikita el kiu ajn speco de bruthaŭtoj. Preskaŭ la tuto de la ŝarko estas komerce profitodona. La hepato, kiu pezas ĝis 100 funtoj enhavas altvalorajn oleojn, el la ostoj estas fabrikita gluo, kaj el la karno estas ricevita nitrogena terfruktigilo. El la glandoj oni havigas "Insulin"on, medikamenton, kiu portas novan vivon al tiuj, kiuj suferas diabeto. La "Insulin"o en ŝarkoj estas tia, kia estas facile ekstrakti.

En alia ĵurnalo mi legis, ke nova kompanio fondiĝis por kapti ŝarkojn ĉe la marbordoj de Nova Suda Kimrujo. Tiu ĉi kompanio jam akiris la registaran dragboatan stacion ĉe Port Stephens, kiel sian ĉefan laborejon.

Port Stephens estos la scenejo de eble la plej ekscita marsporto en la mondo. Ĝi estas natura haveno, 100 mejlojn norde el Sydney, kaj loko jam fama pro ĝia profundmara fiŝ-

kaptado, kie krom multaj aliaj specoj de grandaj fiŝoj, troviĝas arego da ŝarkoj.

La kompanio estis fondita sole per Aŭstralia kapitalo, kaj ricevis kontentigan subtenadon en Nova Suda Kimrujo.

La fiŝkaptado precipe estos farita per retoj, kiuj estas speciale konstruitaj. Tiuj ĉi retoj estas fabrikitaj el kotuna ŝnuro, kun maŝo de 4 ĝis 16 coloj, kaj havas larĝon de 50 futoj kaj longon de 600 futoj. Dek retoj aŭ en tute 6,000 futoj, estos portitaj en ĉiu boato. Oni malplenigas la retojn ĉiumatene . . . el la ŝarkoj kapitaj 80 procento estas tenataj en la retoj per la brankoj, kaj droniĝas. Ili estas tiritaj surŝipen per altigilo, kiu estas fiksita al la masto.

Preskaŭ ĉiu speco de ŝarko trovita en aliaj lokoj de la mondo ankaŭ troviĝas en Port Stephens. Ledo fabrikita el la haŭto de la Tigroŝarko estas la plej bela el ĉiuj kaj estas uzita por remburi la plej multekostajn aŭtomobilojn. En la estinteco tani ŝarkhaŭtojn estis malfacila afero, pro la kirasosimila supraĵo de la haŭto, sed tiu ĉi malfacilaĵo estas nun venkita.

Tuj kiam ŝarkoj estas portitaj al la stacio la naĝiloj estas fortranĉitaj. Post zorga preparado ili estas pakitaj kaj eksportitaj al Ĥinujo, kie ili estas venditaj je alta prezo, ĉar el la naĝiloj la ĥinoj preparas misteran supon, kiu, laŭ ilia opinio, estas tre bongusta.

Granda proporcio de tiel nomata muruo-hepatoleo estas fabrikita el la hepatoj de ŝarkoj, kaj ambaŭ estas identaj je hemia analizo.

Krom la hepatoleo, ankaŭ malpli valor oleo uzata en la preparado de koloriloj, la hardado de ŝtalo, kaj la preparado de brutledo estas dum la venontaj monatoj pligrandigita. Granda ŝarko donas ĝis 25 galjonoj da oleo.

La industrio devus esti tre profitodona, ĉar unu haŭto valoras de 15 funtoj sterlinjaj ĝis 25 funtoj ster-

lingaj, kaj la ceteraj malpli gravaj produktaĵoj vendiĝas je granda prezo.

Tuj kiam la unua stacio ĉe Port Stephens plene funkciados, aliaj stacioj estos fonditaj laŭlonge de la marbordo de Nova Suda Kimrujo. Estas jam pruvite, ke ĉe la okcidenta marbordó troviĝas multe de ŝarkoj, ĉar la ŝarkoj proksimiĝas al la marbordo persekutante la vastajn arojn da mugeloj kaj skombroj, kiuj migras inter februaro kaj majo al la frejejo.

La nuntempa kapitalo de tiu ĉi kompanio estas 18,000 funtoj sterlingaj, kaj la kapitalo kaj laboro de la kompanio estos pligrandigitaj dum la venontaj monatoj.

Via fidele, P. H.

DANGERA ERARO.

Laŭ vera okazintaĵo rakontis originale en Esperanto M. Fehr.

En iu urbo malleviĝis la nokto. Estis dum tiu epoko kiam ankoraŭ ne bruis la vagonaroj, ne rapidis la aŭtomobiloj. Pro tio la stratoj kuŝis silente en mallumo, ĉar ankaŭ lanternoj mankis tiam en la urbeto.

Tre malofte iu sola homo rapidis tra la stratoj malforte lumigataj de duonluno. Ankaŭ malgranda knabo kun botelo en la mano paŝis timeme tra la nokto. Li haltis antaŭ apoteko kaj ĵiris la sonorilon.

La apotekisto jam dormis kun sia familo. Nun li ĉagreniĝis esti vekita dum noktomezo. Kiam li malfermis la fenestron kaj vidis la malgrandulon, li ĵetis kelkajn vortojn de kolero. La knabo ekploris. Pro tio la apotekisto malfermis la dompordon.

"Kion vi deziras, knabo?" li demandis, malfacile kaŝante sian koleron.

"Mi volas aĉeti medikamenton por mia panjo. Ŝi estas malsana preskaŭ ĝis morto. Bonvolu rigardi la recepton!"

Dum la viro pretiĝis la kuracilon, la knabo timeme kaŭris en angulo. Tiam li akceptis la plenigitan botelon kaj kuris hejmen por helpi sian karan

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per'posto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

panjon.

La apotekisto ree enlitiĝis. Subite li eksaltas kaj rapidas malsupren.

Ĉu mi donis al la knabo la ĝustan rimedon? li pensis. Sur la magazena tablo staris malŝlosita botelo, kies surskribon kaj etiketon li ne bone atentis antaŭ minutoj pro la duondormo. Nun li rigardadas terurigitite la etiketon: du ruĝaj krucoj kaj inter ili la vorto — veneno!

La viro paŝas ekscitite tra la ĉambro, senĉese ripetante: Mi estas la mortiginto de patrino. Kial mi ne demandis la nomon de la knabo? Eble mi ankoraŭ povus malhelpi la malfeliĉon. Sed nun ĉio estas vana, ĉio estas vana!

Malespere li sidiĝas sur seĝon.

Jus la sonorilo ree eksonas. Kiam li malfermas la pordon, eniras la fremda knabo, forte plorante.

Ektremante la apotekisto demandas "Kiel fartas via patrino,"

"Ŝi mortos! Ŝi mortos!" kun larmoj plendis la knabo. "Pardonu, kara sinjoro, ke mi denove petas la medikamenton. Antaŭ nia dompordo mi falis kaj rompis la botelon."

La knabo daŭrigis plori kaj timeme observis la vizaĝon de la viro, kies koleron li timis. Sed tiu ĉi viro nun certe mem ploris, ĉar kelkaj larmoj glitis trans liajn vangojn. Tiam li ĉirkaŭprenis la knabon kaj donacis al li sukeraĵojn.

Kiam la knabo ĝojigite forlasis la apotekon kun nova medikamento, la viro diris, ke li vizitos lian patrinon.

—El Heroldo de Esperanto.

LOCKED UP LITERATURE.

The combined literature of the nations represents an accumulation of historical information, covering the whole of the known world. It also gives to us the wisdom of men and women, who have lived and proved the truth of the things written.

To appreciate the value of the world's literature, one must preserve an open mind; in order to grasp the various points of view of the writers. It is so easy to put on one side anything that is not tinged with a national outlook, our national outlook.

A wise man will seek the truth impartially; nationality in literature is interesting as giving example of the national view point. The growth and expansion of education among the masses during the last fifty years has produced keen desire to know more

of the peoples of countries, other than our own.

Whereas it was the custom to read and study national history, to the exclusion of all others, modern students and readers to-day are reaching out internationally.

It is instructive and fascinating to get the view point of people living in parts of our planet, remote from ourselves. It is more than that, it is wise.

Modern political forms of government have brought most nations into closer touch with the rest of the world. Modern discoveries and inventions, such as wireless, telegraphs, telephones, aviation, television and automobiles have done much to minimise the effect of artificial barriers, which for ages have separated the nations one from the other.

Little by little the dawn of international understanding becomes visible. The necessity for visualising things internationally, as opposed to the old idea of a number of nations, each as it were in a watertight compartment, living only for themselves, treating all others as hostile, has become so plain that men are wondering what on earth we have been doing not to have perceived it ere now.

The greatest difficulty and stumbling block has been the question of language. Even this is disappearing. By means of the international language, used as an auxiliary to all national tongues, the access to the literature of all nations is open to every man and woman.

It is less than fifty years since the creative genius of Dr. Zamenhof gave Esperanto to the world. Since then quite a large number of books have been published in Esperanto. These cover many original works as well as translations from practically every known language. The fact that so many works are available in the language shows that large numbers of people, spread all over the world, are able to read and enjoy the literature provided for them.

Clearly, Esperanto, the international auxiliary language, is among the greatest developments of modern times; it ranks with radio transmission. It is the key to the doors, behind which lies the best of the world's literature, and this in turn contains the wisdom and knowledge of the ages. It is ours for the asking.

A STEP FORWARD.

Gradually the Esperanto movement in Australia is coming into its own. For many years individual members have striven to make it better known and to obtain recognition, but only to a limited extent have their efforts succeeded. The peculiar apathy of the general public in language matters is notorious and it is solely devotion to an ideal that has allowed Esperanto to rise to its present level in this country.

Very encouraging signs appear on the horizon just now. The president of the Esperanto Society in Sydney has received a letter in the following terms from the Australian League of Nations Union, New South Wales Branch:—

“In order to maintain the representative character of the function, I was instructed to invite important organisations in N.S.W. to nominate one or two representatives for the General Committee . . . and shall be glad if you will represent your organisation.”

The function referred to is an “International Ball” held annually by the League under Vice Regal patronage, and undoubtedly one of the most brilliant of the year. Participation in an event of this nature will mean formation of a separate Esperanto unit and, as such, attract more than usual attention.

At a preliminary meeting of the League of Nations Union presided over by Lady de Chair, wife of the Governor of New South Wales, almost every consul in Sydney, leaders of prominent organisations and social magnates attended, and the Esperanto Society was also officially represented by its president, Mr. F. T. Simon, and Miss F. Fleming, assistant secretary.

Although, for the moment, this encouraging news is local in nature, it may have far-reaching effects as the League of Nations Union is an influential body with branches in all parts of the world. Esperantists in Sydney are now working hard to justify their inclusion and to ensure success of their section on July 10th.

ESPERANTO PUBLISHING COMPANY.

The Esperanto Publishing Company Ltd. has been formed to further the publishing of good Esperanto works in

dent of the British Esperanto Association Great Britain. It is entirely independent, but the two bodies will work in harmony.

The first book to be published will be *The Origin of Man*, by Professor Sir Arthur Keith, M.D., D.Sc., L.L.D., F.R.S. This book consists of Sir Arthur Keith's Presidential Address to the British Association last year, which caused great controversy, with the addition of some explanatory chapters afterwards added by the author. It has been translated by Professor Wm. Brown, B.Sc., M.I.E.E., M.R.I.A., Mr. F. R. A. McCormick, A.R.C.Sc.I., A.M.I.C.E.I., and Mr. K. R. Sturmer, D.B.E.A., and is being published in Esperanto by kind permission of the author and of Messrs. Watts and Co., the publishers of the English edition. It will probably be ready about the end of April.

This will be followed in June or July by the publication of an excellent translation of Sir H. Rider Haggard's *Moon of Israel*. Permission to translate this into Esperanto was given by the author just before his death, and permission to publish it has been given by Messrs. John Murray, the holders of the copyright.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezoj ni kvitan-cas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(La daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata) H. C. Conwell, donaco 2/6, abono 4/6, majo 29; S. Clark, anonco, 3/-; D. Hitchcock, 5/-, junio '29.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Abeider Esperantisten, 3; British Esperantists, 276; Esperanto, 3; Germana Esperantisto, 3; Heroldo de Esperanto, 9, 10; Hungara Heroldo, 2; Itala Esperanta Revuo, 1 2; International Language, March; La Verdn Lumo, 2; La Tagiĝo, 2; La Revuo Oriento, 3; Pacifika Espero, 31, 32; Svenska-Tidningen, La Espero, 2; Verda Stelo, 3; Vegetarano, 1.

ANONCO.

WANTED:—Learner wishes to buy a copy of Key to the 42 exercises contained in Zamenhof's “Fundamenta Krestomatio” and in Hyde's “Esperanto Guide.” Address (stating price) to Samuel Clark, Wootha Rd., Maleny, Queensland.

BIBLIOGRAFIO.

Teo Jung: Landoj de l' Fantazio. Romano en tri partoj, originale verkita en Esperanto. Kun kvar tutpaĝaj ilustraĵoj, titola kaj kovrila bildoj. 328 paĝoj. Prezo broŝ. rmk. 3.20 (svis. fk. 4.—), duontole bindite rmk. 4.80 (sv. fk. 6.—).

H. J. Bulthuis: Jozef kaj la edzino de Potifar, aŭ: Idoj de Merkuro kaj Eroso. Romano originale en Esperanto. Rekomendita de Esp. Literatura Asocio. Du volumoj 188 kaj 200 paĝoj (entute 388 paĝoj). Broŝurite, ambaŭ volumoj kune kostas rmk. 3.20 (sv. fk. 4.—), duontole bindite en unu volumo rmk. 4.80 (sv. fk. 6.—).

Edvardo Wiesenfeld: Galerio de Zamenhofoj. Kun 18 portretoj, unu familia bildo kaj genealogia tabelo. Teksto 40 pĝ. Prezo kartonite rmk. 1.—.

Ilustrita Biblioteko, serio I: Oriento. La tuta serio (kvin numeroj) kune kostas rmk. 2.— (sv. fk. 2.50); duontole bindite en unu volumo, kun kvar tutpaĝaj ilustraĵoj, rmk. 3.60 (sv. fk. 4.50). Unuopaj numeroj kostas po rmk. 0.50 (sv. fk. 0.65); ĉiu volumeto enhavas titolan bildon kaj tutpaĝan ilustraĵon. Jen la titoloj de la unuopaj volumetoj:

N-roj 1/2. P. W. van den Broek: Devi Angreni, kaj: Mak Miah. Du rakontoj el Javo. 64 pĝ.

N-ro 3. M. Ĉ. Kuo: Ribelemaj Vironoj (Uan Caŭ Ĉin). Moderna hina dramo en du aktoj. El hina lingvo tradukis Ŝ. M. Chun. 32 pĝ.

N-ro 4. Kalidasa: Sakuntala. Rakonta el la antikva Hindujo. 40 pĝ.

N-ro 5. Mil kaj Unu Noktoj. Tri rakontoj el la mondfama fabelkolekto. 32 pĝ.

Ĉiuj el la superaĵ verkoj estas el la eldonejo de **Heroldo de Esperanto. Horem b. Koln, Germanujo.** La Esperanto estas laŭ la fundamento, kaj ili estas bone presitaj kaj binditaj, kaj meritas legadon.

PENSOJ PRI MORTO.

“Se mi eraras, kredante ke la homanimoj estas senmortaj, mi eraras volante; kaj mi ne deziras, ke ĉi tiu eraro, kiu ravas min, estu deŝirita de mi dum mia vivo. Sed se, mortinte, mi jam ĉesos konscii, kiel iuj detalamantaj filozofoj supozas, mi ne timas, ke mortintaj filozofoj min mokos.” — Cicero.

“Se ja ekzistas dioj, morti estas bone; se ne, malĝoje estas vivi.” — Marcus Aurelius.

“Tio, kio estas tiel universala, kiel la morto, nepre devas esti bonfara.” — Schiller.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretariino f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je lo oka horo.

SYDNEY ESPERANTO SOCIETY. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m., ĉe “Rawson Chambers,” Rawson Place (5a etaĝo). Ĝuste apud la ĉefstacidomo; enirejo ankaŭ ĉe Pitt Street. Prezidanto: s-ro F. T. Simon; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro W. L. Edmanson, F.B.E.A.; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

“THE RAINBOW,” Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 96 (Eighth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 junio 1928

SYDNEY'S NEW HOME.

Visitors to the "Great Harbor City" will now find the Esperanto Society located in large, new premises on the second floor of "Manning Building," 449 Pitt Street.

Having surmounted difficulties that precluded earlier occupation, formal possession was taken at the beginning of May and general satisfaction expressed on the change.

Situated only 3 or 4 minutes' walk from the former meeting place at "Rawson Chambers," the premises are easy of access and easy to find. Acting as beacons to strangers are the "Capitol Theatre" and "Hotel Sydney" between which "Manning Building" lies.

Inside, the rooms are lofty and pleasing to the eye, besides being stimulating to the mind; extraneous noises do not penetrate, and study is thereby encouraged. From 8 until 9 on Thursday evenings five classes of instruction carry on their work with such earnestness that it is almost difficult to assemble them for succeeding lectures or entertainment. May the Good Spirit of the New Building remain ever present!

Attendances have visibly increased, too, being partly assisted by a series of short advertisements in one of the leading newspapers.

The beginning augurs well for the Esperanto movement in Sydney, and it is hoped that this pleasing progress will be sustained.

A NEW DICTIONARY.

Immediately after the completion of the Esperanto "Bibliografio", publication of which is expected before the Antwerp Congress in August next, the U.E.A. will examine a proposition submitted by the well-known expert, P. E. Stojan, for the publication of an "Internacia Vortaro de Esperanto." The material is already in hand and if the financial side of the publishing problem can be adjusted the work will be rushed through the press as speedily as possible. The plan is that the Vortaro shall contain all roots from the Fundamento, works of Zamenhof, words approved by the Lingva Komitato, the technical words of commerce, industry, sport, science, religion, art and law. The definitions will be in Esperanto. Synonyms and phrases from Zamenhof and later works will be included. In order to decide doubtful points and to include all necessary technical words an international committee of experts will be appointed. As the dictionaries of Boirac and Kabe are now somewhat out of date the new dictionary is urgently needed and will be impatiently awaited.

"MARTA" IN JAPANESE.

There has appeared in Japanese a translation of the Polish novel by Oreszko, "Marta." The medium employed was the Esperanto translation of Dr. Zamenhof.

KURSO PER TRADUKADO.

Director, Mr. George Gordon, F.B.E.A.

As hon. secretary of above I advise members and intending members of a change in the method of conducting this work.

The Director will henceforth publish his Esperanto translation and notes of each piece in "La Suda KrucO." Members will receive from me the English typewritten piece and copy of S.K., for which they will kindly send 8d. instead of 1/- as heretofore.

Those wishing to become members should write to me for the June English piece, to be translated and sent to me for forwarding to Mr. Gordon, who will compile his notes on observations made during the reading of the members' work. It is urged that readers of S.K. be not content merely to read the Esperanto version, but rather to strive to become proficient in the art of readily translating English into sound Esperanto.—(Miss B. K. Blyth.)

TRADUKO 1, DE GEORGE GORDON, F.B.E.A. (aprilo 1928).

Li estis vojaĝanta kun nekutima malmulto da pakaĵoj (2), konsistanta (20) el (3) nur la nepraj necesajoj por la ekzistado de lia ekspedicio en la negastama sovaĝejo. Ni havos pli da ekipaĵo por transporti, kaj, sekve de tio, ni marŝos iom malrapide. Ni starigos tendaron, kiun de tempo al tempo ni translokos, kaj kiu servos kiel ĉefa kvartiro, al kiu ni povos retiriĝi ĉe okazo de neceso.

Eĉ se nia anaro (4) ne trovos postesignojn de la serĉataj esplorantoj, ĝi ne venos returne (5) kun malplenaj manoj, ĉar ni intencas pene serĉi la antikvan urbon, kiun serĉi Fawcett ekiris, kaj se en ia mezuro (6) ni sukcesos, el tio rezultos arĥeologiaj trovaĵoj de grandega intereso por la tuta mondo.

Tro certe estas, ke ni renkontigos kun Indianoj, pri kies moroj kaj kutimoj la sciencistaro posedas nenian sciön. La regiono Xingu havas la reputacion, ke en ĝi loĝas multehomaj (19) sovaĝaj gentoj, kiuj generacio post generacio, persiste rezistas la penojn de ĉiuj blankuloj por rilati kun ili. Fawcett posedis propran kapablon por amikiĝi kun primitivaj gentoj, kaj almenaŭ iom eble estas, ke ni trovos lin amike loĝanta (7) inter tiuj ĵangaluloj.

Nia ekipaĵo enhavos faldeblajn ((4) boatojn el kanaba (4) teksaĵo, malpezajn kaj taŭgajn por navigado (8) sur riveroj, ankaŭ kaŭĉukajn flosojn, kiujn ni povas plenblovi je aĉero por transiri riverojn, kiam naĝi estus danĝere por ni aŭ riske por la pakaĵo. Ni portos ekbriligeblajn lanternojn (4) por nokta uzado, kontraŭmoskitajn (8) kaj suficon (9) da pafiloj kaj pafaĵo por ĉasado. Na plej efika gardo kontraŭ malamikaj Indianoj estas memfido, kaj, ĉar mi bone instruos tiun principon al ĉiuj ekspedicianoj, mi ne timas, ke okazos gravaj atakoj. Ni havos la ordinarajn malpezajn tendo kovraĵojn kaj tendaran ekipaĵon, similan al tiu, kiun mi scias havinda (10) pro mia antaŭa spertado en Suda Ameriko, ankaŭ medikamentan keston, en kiu, krom aliaj drogoj, estos diversaj kontraŭvenenoj por kuraci mordojn de serpentoj. Tiujn kontraŭvenenojn preparis (2) la eminenta Brazilia sciencisto, doktoro Vital Brasil. Ni portos la ordinarajn nutraĵojn— rizo (11), faboj, maiza faruno (12), kaj precipe per tio (13) ni vivos. Tamen se la daŭro de nia restado en la sovaĝejo superos la kalkulitan tempon, ni devos subteni la vivon per ĉasaĵo kaj fiŝaĵo loko kaptitaj (14).

La ekspedicianoj konsistos el (3) kvar blankuloj kaj ok ĝis dek da "camaradas," tio estas indiĝenaj dungitoj el la proksimaĵo de Cuyaba. Konduki grandan ekspedicion tra tiu regiono estas tre malfacila entrepreno, kaj la malnova diro "Ju pli multe, des pli gaje" ne estas vera en tia okazo. La malo ja por ni estas vera, kaj ni devas estis firmaj pri tio, ke "Ju pli malmulte, des pli bone" (15).

Se ĉio bone iros, la ekspedicio verŝajne forestos de Nov-Jorko nur ok monatojn, kaj, ĉio konsiderate (16), estos sufiĉega (17) eblo por aventurado kaj eltrovado en la daŭro de (18) tiom da tempo.

Fino.

Notaro 1. Referencoj en la notaroj al lokoj en verkoj ĉiam estos al ĉapitro kaj frazo de "Konkordanco de Ekzercaro," al pago kaj linio de ĉiuj aliaj verkoj de do. Zamenhof kaj al ĉapitro kaj strofo de libroj de la plena Biblio, krom se mi nomas alian aŭtoron. Oni notu la jenajn mallongigojn: Ekz. (Konkordanco de Ekzercaro de do. Zamenhof) L. R. (Lingvaj Respondoj de do. Zamenhof, plena

kolekto), F. K. (Fundamenta Krestomatio) Cox Grammar and Commentary de Cox) Verax (Scienca Vortaro de Verax), Mill. Esperanto-English Dictionary de Millidge), O.K.L. (Oficiala Klasika Libro, entenanta ĉiujn oficialigitajn vortojn kun tradukoj en la Angla, Franca, kaj Germana, lingvoj, Kab. (Vortaro de Esperanto de Kabe).

Ordinare se gramatika punkto estas sufiĉe klarigita en Cox, ne estos plua klarigo de ĝi en notaro, sed nur atentigo al la paragrafo en Cox. 2. Komparu: EKZ.35/12, F.K.13/30—3. Komparu EKZ.12/12, 34/8. F.K.3/14, 13/7.—4. Oni sin turnu al Mill. por vidi la diferencon en signifo de la vortoj en la sekvantaj duoj: partio, anaro; kabano, kanvaso; lampo, lanterno; foldi, faldi. — 5. Iuj verkistoj skribas “returnen,” sed tio ne estas necesa, ĉar la radiko mem enhavas la ideon de almovo. Zam. skribas “returne.” Vidu F.K.63/13, 145/6, Gen.43/12, Bat 55/7— 6. Komp “en kia mezuro oni devas lin timi.” Rev. 36/5— 7. Predikata participo. “trovos lin loĝanta” estas samsignifa kiel “trovos lin esti loĝanta” kaj “trovos, ke li loĝas” Cox 107b—8. La vorto ne estas en O.K.L. Troviĝas en Kab. Verax. 9. aŭ “sufiĉe da.” Komp: “multe (aŭ multo) da.” Ekz 32/11, F.K.12/1— 10. Predikata Adjektivo. Oni subkomprenas “esti” antaŭ “havinda” Cox 107b. 11. Oni povas uzi akuzativon anstataŭ nominativon. Uzante nominativon oni subkomprenas “kiuj estas” aŭ “tio estas” post nutraĵojn. En similaj frazoj Zam. uzas jen nominativon jen akuzativon, kiel en Gen. xxII, 2, 3, 9, 20, 21 (Originala eldono)— 12. Mi pensas, ke la aŭtoro uzas “farina en tiu senco— 13. “Tio” estas uzata ne nur por la unu nombro sed ankaŭ por la multenombro. L.R. pĝ. 55— 14. Ne uzu “obten.” Ĝi ne estas en O.K.L. kaj estas tre malofta Zam. ofte uzas “preni” kiel en “ŝi ne povis preni (get obtain procure) tagmanĝojn el la restoracio.” Kie vi prenis” (where did you get aŭ obtain?) Mart. 70/18, 175/10.— 15. aŭ “ju malpli multe, des pli bone.”— 16. “Ĉio konsiderate” estas nur parenteza esprimo, kiel ankaŭ estas “ĉio dirate,” “malkaŝe dirate,” “ne parolante jam kaj similaj esprimoj ĉe F.K. 156/24, 157/17, 267/30, Mart. 115/9, Bat. 25/23. Oni ne konsideru ilin erara uzo de adverba participo, sed Esperanta idiotismo. — 17. aŭ “abunda.”— 18. aŭ “eltrovado dum.”— 19. Mi

opinias, aŭtoro ne uzas “stronghold” en la senco de fortikaĵo. — 20. Participa Adjektivo estas multe uzata post substantivo anstataŭ “kiu” aŭ “kio” sekvata de verbtempo. Ĉi tie “konsistanta” estas samsignifa kiel “kiu konsistis.” Vidu ekzemplojn ĉe F.K. 32/9, 36/30, 38/4, 48/5, 49/3, 57/24, 117/5, 128/11.— 21. **Kunmetitaj Tempo (Compound Tenses).** Ofte okazas, ke lernantoj, trastudinte “Ekzercaron” de do. Zamenhof, ne plene komprenas ekzercon 24, kiu troviĝas kiel No. 24 en “Konkordanco de Ekzercaro,” sur paĝo 6 de F.K., kiel No. 8 en “Cox,” kiel No. 24 en “The Esperanto Guide (Hyde),” kiel No. 18 en “Esperanto for the English (Franks).” Tio estas bedaŭrinda, ĉar per tiu ekzerco oni lernas la kunmetitajn tempojn de la aktiva formo de la verbo kaj kiel lerte anstataŭigi ilin per simplaj tempoj. Estas bonstila kaj konsilinde eviti kaj tiel anstataŭigi ilin, kiam oni oportune povas. Simpla verbtempo konsistas el unu vorto (kantas); kunmetita tempo konsistas el simpla tempo de la helpa verbo “esti” kunmetita kun participo (estas kantanta). Oni ofte povas eviti la uzon de kunmetita tempo per helpo de adverbo, ekzemple, anstataŭ “Li estas diranta al mi la veron” oni povas preferinde diri “Nun li diras al mi la veron” kiel en la unua frazo de la ekzerco. En la kvara frazo “li jam antaŭe diris” kaj “li estis dirinta” estas samsignifaj kaj estas tradukeblaj per “he had told.” En la sesa frazo “li jam antaŭe diros” kaj “li estos dirinta” estas samsignifaj (he will have told). Frazo 8 en ambaŭ formoj signifas “I should not have made the mistake if he had told me the truth.” (Rilate al frazoj 7 kaj 8 vidu klarigon pri la kondiĉa modo ĉe Cox 190-193 aŭ en ĉiu lernlibro). En la deka frazo “diru al mi antaŭe . . .” kaj “estu dirinta al mi . . .” estas ĝuste samsignifaj kaj tradukeblaj kvazaŭ la frazo estus “Antaŭ ol la patro venos, diru al mi la veron (aŭ estu dirinta al mi la veron). Ambaŭ formoj de frazo 12 estas tradukeblaj per “I want to have spoken the truth.” Oni devas scii la ekzercon parkere, por ke oni senhezite imitu la esprimojn en parolado aŭ skribado. Estas tre grave, ke oni enmemorigu formojn, kiuj estas strangaj al Angloj. La eksterkrampaj formoj estas plej ofte preferindaj, sed oni devas uzi kunmetitan tempon

en okazo, kiam simpla tempo ne estus klara aŭ estus konfuza. Cox 222, 224.

En la pasiva formo de la verbo ĉiuj tempoj estas kunmetitaj, tial kiam oni oportune povas tion fari, oni tiel konstruu frazon por ebligi la uzon de la aktiva formo prefere ol uzi la pasivan formon, ekz: anstataŭ "Mi havas la medikamenton, kiu estis preparita de doktoro Brasil" estas pli bonstila diri: Mi havas la medikamenton, kiun preparis doktoro Brasil.

RE SUDA KRUCO P. 71.

The statement about "Vipuro" which you quote is widely copied: but the full statement of Dr. Zamenhof is as follows:—

"Kara Sinjoro:

La historion de la vorto "vipuro" mi nun jam bone ne memoras. Sed ĉar en la lastaj eldonoj de la Universala Vortaro troviĝis ne "vipero," sed "vipuro," tial mi tiun formon akceptis en la "Fundamenton."

Bedaŭrinde, kiam mi legis kelkajn vortarojn (eble pro simpla preteraro) havas du formojn kaj tial mi lasis la vorton "vipero": tiamaniere la esperantistoj, kiuj uzas tiujn vortarojn, uzas ankaŭ (sed sen ia speciala intenco) la formon kun "e."

Sed ĉar en la "Fundamento" troviĝas la formo kun "u" tial estus dezirinde, ke ĉiuj aŭtoroj de vortaroj korektu en siaj verkoj tiun formon konforme al la "Fundamento."

Via

L. ZAMENHOF."

shows that the form is "vipuro," which you will find in all Z's works, in the Oficiala Klasika Libro, in Wüster Oficiala Libro, in La Biblio, etc., and Z' has asked all Esperanto lexicographers to correct future editions of their works accordingly.

Sincerely yours,

M. C. BUTLER.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Argentina Esperantisto, 20-21; Austria Esperantisto, 3; Amerika Esperantisto, 4, 5; Arbeiter-Esperantisten, 4; Belga Esperantisto, 2; Bulteno de la Antverpena E. Komitato, 2; Bulteno de Internacia Scienca Asocio E. 10; Bulteno de Esperanta Preso-Agentejo, 11; Bulteno de Ĉeĥoslovakio E. Preso, 2; Germana Esperanto, 4; Heroldo de Esperanto, 11, 12, 13, 14; Itala Esperanta Revuo, 3; International Language, April; La Revuo Orienta, 4; La Progreso, 10, 1, 2, 3; Pacifika Espero, 33, 34; Svenska-Tidningen, La Espero, 3.

AN INCIDENT FROM "LA FARAONO."

"The Canal of the Field-laborer."

(A chance meeting with two sacred scarabs forces the superstitious army of the Crown Prince off the highway into the valley banking the road. Here, however, they meet a further obstacle to their progress.)

For half an hour the detachment had marched along the winding defile with its bare, abrupt declivities, when the advance guard again halted. At this point there appeared another valley, running transversely, in the midst of which had been dug a fairly wide canal. The messenger who had been sent to the minister with the news of this hindrance had now returned with an order to straightway fill it in with earth. At this, some hundred Greek soldiers with pickaxe and spade were set to work without ado. Some broke up the huge stones, while others threw the pieces into the waterway, covering them with masses of sand.

Suddenly from out the valley emerged a man bearing a pointed axe formed in the shape of a stork's neck and head. He was an Egyptian rustic, of advanced age, and wearing no clothes. For a moment he stared in amazement at the activity of the soldiers, and then, with a cry, leapt among them.

"What do ye, idolators? That is a canal!"

"Who art thou, that findest courage to insult the soldiers of his highness?" demanded of him Eunana, who had just come up.

"I see that thou art an Egyptian of high rank," answered the laborer, "and so I will tell you that the canal is the property of one having great authority, for he is the seneschal of the scribe of him who bears the fan for his excellency the nomarch of Memphis. Take care then, lest through this disaster befall thee!"

The tone of the man's voice astonished the Greeks, although they did not understand his words.

"Ye still are working at it!," observed feverishly the laborer, in growing terror, and with the cry, "Woe to you, dogs!" he rushed with raised axe at one of the soldiers. But the Greek so attacked wrenched the weapon from the Egyptian's hand, and struck him in the teeth with

such force that blood started from his lips. He then turned again to his work.

Half-stunned by the blow, the rustic lost courage, and his voice took on a note of supplication: "Sir, day and night for ten years, even on the days of the feasts have I dug this canal with mine own hands! For my master promised that should I succeed in bringing water to this vale he would make me husbandman of it; he would give me a fifth of its harvest and would grant me freedom . . . hear ye that? Freedom to me and my three children! O gods!"

He raised his hands to the sky and again turned to Eunana:—"These do not understand me . . . these bearded ones from overseas, offspring of dogs, brethren of Phoenicians and Hebrews! But thou, master, thou wilt surely hear my cry For ten years, when others have gone to the market-place, to the dancing, to the holy processions, I have stolen down into this inhospitable valley. I did not go to the tomb of my mother—nay, rather I dug; I forgot the dead in order to give to my children and me freedom and a piece of earth for at least one day before death should claim me O gods, be ye my witnesses how often night hath surprised me at labor here. How often I have heard in this vale the whine of hyenas and seen through the darkness the green eyes of wolves! But I fled not, for whither could I flee, when on every footpath terror lurked for me, and in this channel of my digging liberty held my ankles fast? At times there, behind that gap in the wall would stalk towards me the lion, Pharaoh of all beasts! I have fallen on my knees, and, believe me, have cried to the lord of the wilderness, 'Oh, that thou wouldst make an end of me, for I am only a slave!' But the raiding lion disdained to take my life, the wolf avoided me, even the lurking bat spared my unhappy head, and thou, an Egyptian . . ."

The laborer stopped short, for he had noticed the retinue of the minister, Herhor, drawing near. The fan informed him that Herhor was of high rank; and the panther skin, that he was of the priesthood. He therefore ran towards him, fell down on his knees and pressed his forehead to the sand.

"What hast thou to say to me, man?" asked the minister.

"Light of the sun, hear me!" cried the laborer. "May no groan be heard in thy dwelling; may sorrow never pass thy way; may nothing hinder the execution of thy will; may the flood not bear thee away after thou hast embarked on thy last journey to cross the Nile!"

"I have asked thee thy plaint," repeated the minister.

"O magnanimous lord," went on the laborer, "the guide without caprice, thou hast vanquished untruth, and brought truth into being; thou who art the father of the sorrowing one, the husband of the widow, the clothing of the orphan, permit me to publish abroad thy name as the law of the land Permit these lips to utter thy name hearken to me and do justice, noblest of the noble!"

"He desires that we leave the canal untouched," Eunana.

Herhor raised his shoulders and set out for the waterway, across which a plank had been laid. But the despairing Egyptian seized him by the feet.

"Away with this thing!" thundered the minister, recoiling from the peasant's clasp as if from the bite of an adder.

Penteur the scribe turned away his head; his gaunt face was ashen grey. Eunana, however, seized the rustic by the back of the neck, but, finding it impossible to tear him away from the feet of the minister called on the soldiers to help. Herhor was soon freed, whereupon he crossed the

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per posto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

canal, while the soldiers half carried the struggling laborer to the rear of the detachment. There they struck him several dozen blows with the fist; then the under-officers ready armed with canes further inflicted some dozen slashes, after which they cast him on one side by the entrance to the valley.

Beaten, bleeding, and terrified, the poor wretch sat a short space on the sand, stupidly rubbed his eyes and then suddenly jumping to his feet began to run in the direction of the highway, wailing aloud:—"May the earth swallow me up! Cursed be the day in which first I saw the light and the night in which it was said 'A man is born.' In the mantle of justice there is found not one small piece for the slave. The gods look not upon such a creature, who has hands only for labor, mouth only for wailing, and a back only for the scourge. O Death, grant that my body be reduced to cinders, so that, on the fields of Osiris, I be not born again a slave!"

Note.—The babble of the rustic is authentic. The tormented wretch is later found hanging from a branch, having died by his own hand.

Trans. from the 2nd Chapter of the 1st Vol. of "La Faraono" de Kabe. Robo.)

RADIO-KONCERTO EN BRISBANO

La regna radio-stacio de Kvinlando 4QG allasis al ni duonhoron en vendredo 4 majo por miniatura koncerto. La tempo estis tre favora: de la 8-a vespere ĝis la 8:30.

La anoj de la Brisbana Societo prezentis muzikan programon, kaj ankaŭ utiligis la okazon por propagando. Oni ludis kvazaŭ-komedion; Esperantisto renkontas amikon, kiu ne estas Esperantisto, kaj konvinkas lin veni al kunveno de la societo. Dumvoje, kaj inter la numeroj de la programo, li informas lin pri la valoregaj kvalitoj de Esperanto, montras al li ĝian belecon ĉe la kantado, ĝian harmoniecon ĉe la deklamado, kaj la similecon de diversaj vortoj al Anglaj vortoj. La amiko sindone lasas sin plene konvinkiĝi.

Tiu trafa metodo, elpensita de sinjoro Kidd, permesis samtempe propagandon kaj muzikan plezuron, kaj lasis okazon por iom da klarigo pri la kantoj kaj deklamoj. Per tio oni kredeble instigis la scivolon de inteligentaj aŭskultantoj.

La programo estis preskaŭ sama, kiel tiu de la ordinara koncerto en

la "Hall of the Muses," pri kiu aperis raporto en la lasta numero de "La Suda Krucio." La radio-koncerto estis aŭdata de diversaj samideanoj en la aliaj ŝtatoj.

KRONIKO.

SYDNEY, N.S.W. — Post longa atendado La Sydney Esperanto Societo transloĝiĝis kune kun la W.E. A. (Laborista Edukada Asocio) al la novaj klubejoj en "Manning Building." La ĝusta adreso troviĝas en la grupadresaro sur la lasta paĝo. La novaj ĉambroj estas pli grandaj kaj pli taŭgaj ol la antaŭaj, kaj la Societo estas feliĉa je la akiro.

Pro malsano, s-ro Healy ne povis fari sian laŭprograman paroladon pri "Newspaper Production." En alia vespero s-ro Olssen donis tre interesan paroladon pri sia hejmlando, Svedujo. Laŭ nia kutimo, la parolado, kiu estis en Esperanta lingvo, estis tradukita anglan. Eble la ĉefa, sed tute ne la sola, interesaĵo de la parolado, estis la pliparolo pri la fama fenomeno, la Nordaj Lumoj.

En la vespero de la 17a s-ro V. Rutland proponis, ke la Sydney Esperanto Societo kunigu kun la Laborista Edukada Asocio. Post iom da diskuto, la protokolo estis akceptita tutanime.

La dancada je la 31a estis, laŭkutime tre ĝuinda.

BRISBANO (Kvinlando). — La nova monata revuo "The Muses' Magazine" (Revuo de la Muzoj: "Revuo de la muzika, arta, literatura kaj intelekta vivo de Kvinlando") jam prenis Esperanton sub sian flugilon; la nomo de nia grupo aperas sur la kovrilo, kaj la maja numero havas raporton pri koncerto de la societo, kune kun teksto de "Ho, Mia Kor." Ni esperas per tio penetri en rondojn, kie Esperanto estas ankoraŭ malmulte konata.

La societanoj havis kampan ekskurson en dimanĉo 20 majo, al Monto Gravatt. Malgraŭ pluvo kaj minacoj de pluvo ili havis agrablan feston.

Pri nia radio-koncerto vidu la apartan raporton.

MONT ALBERT, Vic. — Miss Sিনnette conducts a group which meets weekly at the residence of Madame Tarczynski, Rostrevor Parade.

MELBURN, Viktorio. — Okazis en aprilo, en la ĉambroj de la Societo, la unua vespera festo, kaj sufiĉe granda amaso de anoj kaj geamikoj

ĉeestis, por ĝui la dancadon kaj aliajn programerojn. Krom la dancado kaj speciala "Monte Carlo" danco, okazis konkurso ludo, kiu igis multe da gajeco inter la ĉeestantoj. Ankaŭ aŭdiĝis beleta kanto "Husheen" en la Esperanta lingvo, de fino. Naomi Byatt kaj duvoĉa kanto "Rozoj de Picardy" de finoj. Virginia Cox kaj Naomi Byatt. En alia vespero s-ro Ballard donis instruon pri malfacilaĵoj en la Esperanta lingvo, precipe la uzado de la vortoj "de" "da" kaj "ne" k.t.p.

Ĉe la kunveno de 4a majo, s-ro kaj f-ino Byatt diris adiaŭ al la anoj. Ili jam forvojaĝis al Perth, portante la bondezirojn de ĉiuj la anoj. Alia grupo gajnos tion, kion ni perdis — du tre entusiasmaj esperantistoj.

AUCKLAND, Nov-zelando. — Dum pasintaj semajnoj ni adiaŭis tri el niaj tre agemaj samurbanoj: en la fino de aprilo, ges-roj Ravelich translokiĝis al Wellington; kaj s-ino J. L. King kaj s-ro J. M. Vujicich forlasis je 8a kaj 11a majo, respektive, s-ino King vojaĝante orienten al Anglujo kaj la Antwerpa Kongreso: s-ro Vujicich irante okcidenten al Eŭropo. Al ges-roj Ravelich en ilia nova medio nian bondeziron; al la vojaĝantoj bonvojaĝon kaj, ni ĉiu esperas, fruan revenon.

HAMILTON, N.Z. — Kurso konsistanta el 25 anoj gvidata de s-roj J. A. Brailsford kaj C. J. Adcock, Del. de U.E.A., fondiĝis. La efiko de la laboro de tia granda klaso sendube estos vasta kaj facile videbla. Pluaj kronikoj el tiu ĉi loko sekvos.

WELLINGTON, N.Z. — La loka klubo daŭras regule kunveni ĉiumarde. Bedaŭrinde, pro necerta sano, nia prezidanto estimata, s-ro W. L. Edmanson, nevoleme estis devigita rezigni sian oficon, kiun aŭtomate s-ro L. E. Dust ricevis. Per voĉdonado la klubanoj elektis s-ron E. C. Jack kiel vic-prezidanton. Dum pasintaj tri monatoj konstantan kunvenejon la klubo ne havis, sed fine tiu problemo estas solvita. Estis aranĝite ke la klubo uzos grandan klasĉambron de la Publika Lernejo "Clyde Quay" kiel klubejon. Tiu ĉi aranĝo estas tute kontenta, precipe en tio, ke la lupago estas malkara kaj ke verŝajne klaso estos starigita inter la geknaboj de la lernejo.

Je la 26a aprilo, klubanoj kore bonvenigis ges-rojn Ravelich kiuj alvenis el Aŭklando.

PACIFIC RELATIONS.

Organisations aiming at more peaceful relations between nations have increased enormously since the disastrous European War, each one allotting to itself a definite object to impress upon the public.

Though relatively little known, but of great service, is the "Institute of Pacific Relations" whose headquarters are in Honolulu. Taking in all nations bordering the Pacific Ocean, the Institute operates over a huge expanse and has to date achieved remarkable results. Government support in investigating problems is frequently accorded, and bi-annual conferences are attended by representatives virtually acting officially.

Towards the close of last year, the General Secretary of the Institute, Mr. J. Merle Davis, accepted an invitation by the League of Nations to engage at first hand in a protracted study of its organisation at Geneva.

Hearing of this visit, Mr. F. T. Simon, President of the Sydney Esperanto Society (who is also a member of the Institute of Pacific Relations) cabled Mr. Davis asking him to make inquiries concerning Esperanto. A reply has now come to hand from Vancouver, B.C., which states in part:—

"I called on Dr. Privat at his home . . . who told me much of interest and importance of the growing use of Esperanto in international conferences. I feel that this is a matter which our Institute of Pacific Relations should watch very carefully. It is as yet premature for us to consider using Esperanto in our own conferences; however in my judgment the question at our next biannual meeting, which will be held in Tokyo in the summer of 1929. In meeting in an Oriental country our Institute is faced with the necessity of a bilingual conference, and this fact throws a new light upon the whole question."

Information regarding the rapid progress of Esperanto in Japan is on its way to Mr. Davis, and this may cause direct inquiries to be made with a view to presenting the material gathered to a special committee at the conference in November, 1929.

S-RO EDMUNDO ZSCHEILE.

—
 Agado en Nov-zelando.
 —

Kiel estis kronikita en tiuj ĉi kolonoj de la maja eldono, la germana Esperantisto, Edmundo Zscheile, aktoro kaj poeto, kiu piediras tra la mondo, alvenis ĉe Aucklando je 27a februaro. La Aucklanda Societo bonvenigis lin, kaj lia vizito estis taŭga okazo por vasta propagando de Esperanto, s-ro Zscheile, kiu forlasis Leipzig'n en la jara 1923a, bone kunlaboris kun lokaj samideanoj. Dankon al la energia laboro de la prezidanto de la tiea societo, s-ro J. S. Russell, la vizito estis granda sukceso el ĉiu vidpunkto. Dum la restado ĉe Aucklando, s-ro Zscheile estis prezentita al la urbestro kaj aliaj bone konataj urbanoj, ĉiufoje menciante la uzon kaj per tio la helpon li ricevis survoje per Esperanto. La prezidanto veturigis lin aŭtomobile tra la urbego, kaj ĉie propagandis la lingvon.

Ekskurso al Rotorua, la regiono de varmegaj lagoj kaj gejseroj, estis aranĝita por s-ro Scheile, rilate al kio la gazeto "La Suno" provizis senkosten sidlokon en sia aŭtomobilo ĝis Hamilton kaj N.Z. Turista Ko. same donis de Hamilton ĝis Rotorua, kie Maoria gvidisto kondukis la sinjoron tra la mirindaĵoj de la mondfama loko.

Post reveno al Aucklando, pluaj sukcesaj kunvenoj estis aranĝitaj. Dum la 8a majo, per la vaporŝipo "Niagara," s-ro Zscheile forlasis Nov-zelandon por atingi Anglujon tra Ameriko. Sinjorino King, Aucklandano, vojaĝante al la Antwerpa Kongreso akompanis lin surŝipe. Ĉiuj el ni deziras al s-ro Zscheile sukcesan plenumon de lia aventura kaj giganta entrepreno, samtempe esperantaj ke ni aŭdos ke la lingvo internacia, kiun li uzas kaj propagandis, ricevos aldonan fortecon per la mondvojaĝo.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Por ŝpari la poŝtelspezoj ni kvitan-cas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata) E. B. Carrick, 4/6, marto '29; J. G. Robert, 5/-, aprilo '28; L. M. Glynn, 10/-, aŭg. '28; J. A. Hodges, 5/-, junio '29; E. M. James, 10/-, feb. '30; Australazia Esperanto Asocio, Viktoria, sekcio, £3 13/6, donaco.

—
Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretariino: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: s-ro F. T. Simon; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro W. L. Edmanson, F.B.E.A.; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

Cole's Book Arcade, Melbourne.

TWO MILLION BOOKS AND PIECES OF MUSIC.

— Send for —

"THE RAINBOW," Cole's Monthly About Books. FREE TO YOU.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 97 (Ninth Year)

Melburno (Melbourne), Australio.

10 julio 1928

ALVOKO

de la bulgaraj esperantistoj.

Gesamideanoj el ĉiuj landoj!

Nova granda malfeliĉo trafis nian multe suferintan popolon.

Katastrofa tertremo ruinigis kelkajn urbojn kaj kelkdekon da vilaĝoj en la bulgara lando, forprenis la vivon de homaj estaĵoj kaj elĵetis sur la kampon centmilojn da familioj.

Devigita labori duoble kaj manĝi duone post la milito, por povi honeste pagi la reparacian ŝarĝon, kiun trudis al ĝi la venkintoj, la bulgara popolo kun heroa suferado baraktis kun la malfacilaj ekonomiaj kondiĉoj kaj per persistega laboro kaj peno akiras siajn vivrimedojn. La sola konservita kaj plej kara al la bulgaro havaĵo estas lia modesta malgranda domo, konstruigita per granda ŝparo.

Kaj nun centmiloj da niaj sampopolanoj vidas sin plene ruinigitaj de senkompata okazo, ĵetitaj ekster siajn domojn, en mizero, nudaj, malsataj kaj senhavaj, tage kaj nokte sub pluvoj kaj sub la minaco de epidemiaj malsanoj.

Gesamideanoj!

En tia momento vekigas la alta sento pri interhoma kaj interpopola solidareco kaj reciprokeco — la kerno de nia esperantista idea movado.

Ni penas helpi al ni per niaj propraj fortoj. Kortuŝantaj gestoj de oferemo registriĝas, malgrandaj infanetoj kun milda kompato donacas siajn ŝparaĵojn — sed malriĉa estas nia popolo, kaj niaj grandegaj penoj

kaj oferoj ne povas doni sufiĉajn rezultojn.

Ni scias, ke ankaŭ la grandega plimulto el vi estas neriĉaj personoj, sed ja vi ĝuas tegmenton dum la nokto, vi ne estas malsataj, vi estas vestitaj. — Helpu per speseto, por forviŝi almenaŭ unu larmon de senhejmigitaj bulgaraj familioj! Malgrandaj sumetoj el multaj lokoj povus formi sufiĉan sumegon. Konsideru kian balzamen konsolon alportos al malfeliĉa popolo la kunsenta helpemo de la ceteraj popoloj. Kian bonfamon povas krei tio por nia kara Esperanto, aperigante per fakto ĝian profundan ideocon!

Vi povas helpi ankaŭ per alia vojo: diskonigante al alvokon per helpo al la bulgara popolo en via lando per la tieaj ĵurnaloj, atentigante la bonfarajn societojn ktp.

Helpu, gesamideanoj! En tia momento la ideoj pravas sperte sian ekzist-raĵton.

Ĉiuj sumoj estu adresataj al: Bulgara Esperantista Asocio, Sofia, Poŝtkesto 233, Bulg.

—El Heroldo de Esperanto.

VERKO RICEVITA.

Kvin Vivokantetoj. Tekstoj de Catherina J. Roskes-Dirksen. Muziko H. Windisch-Sartowsky. "Se la homo. . . ., La flirtemulo, Knabino, La surprizo, Majstro." Prezo Fl. 0.90, ĉe S-ino Roskes-Dirksen, 96 Anemoonstrato, Hago, Nederlando.

KURSO PER TRADUKADO.

(Kondukata de s-ro George Gordon,
F.B.E.A.)

La unuaj traduko kaj notaro en ĉi tiu kurso aperis en la Junia "Suda Krucio." Ĉiu studanto devus havigi ilin al si. Por ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 3 kaj postajn pecojn oni sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria-av., Surrey Hills, E10. sendante al ŝi po kvar pecoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco.

PRESERAROJ EN TRADUKO 1.

Linio 2: pakaĵoj (pakaĵo). Linio 15: pene (peni). Linio 26. generacio (generacion). Linio 43. post (8) enmetu "maŝkurtenojn." Linio 44: Na (La). Linio 50: Unuvortigu "tendo kovraĵojn." Linio 57: (2) devas esti (21). Linio 79: versajne (verŝajne). Noto 1: pago (paĝo). Noto 4: kabano (kanabo). Noto 11: xxll (xxii). Noto 14: post ("obtain") enmetu "ĉi tiun bonstaton?" Noto 19: post "opinias," enmetu "ke la." Noto 21: linio 39. "lern-" (lerno-). Noto 21: linio 50. "esprimoj" (esprimojn).

TRADUKO 2.

La toasto (3) pro Reĝino (4) Victoria (5) De Admiralo Mark Kerr (5).

Amuzan historieton rakontis (6) al mi kapitano (4) Winterhalter el la Usona militŝiparo. Jen ĝi estas en liaj propraj vortoj, ĝuste (7) kiel li rakontis ĝin:

—Kiam mi estis militŝipa kadeto sur Usona korveto, nia ŝipo eniris havenon en la okcidenta marbordo de Ameriko kaj trovis Britan korveton tie ankrita (8). Nu, la Britaj militŝipaj kadetoj invitis multe el ni ĉefmanĝi kun ili (9) sur ilia (9) ŝipo. Ni ĝuis bonegan manĝon kaj paŝigis gajegan vesperon en plena kamara-deco. Kiam proksimiĝis la fino de la vespermanĝo, la Brita subleŭtenanto stariĝis, kaj, petinte (10) ke ĉiuj plenigu la glasojn, proponis, ke ni trinku pro la sano de la prezidanto de Usono. Ĉiu tuj eltrinkis sian glason kaj ĵetis ĝin malantaŭ sin tiel, ke (11) ĝi rompiĝis en pecetojn (12). Ĉiuj replenis la glasojn kaj agis sammaniere je la toasto pro ŝia majesta moŝto la reĝino (4). Nu, ni Usonanoj returne (13) survenis nian ŝipon ĉirkaŭ la kvara horo la sek-

vantan matenon (14). Curtis, la prezidanto de la kadeta kunmangantaro, ne estis gasto ĉe la manĝo sur la Brita korveto, tial estis al ni iom malfacile klarigi al li, kiel necese estas (15), ke ni dece redonu (16) la grandan regalon, kiun donis al ni niaj militŝipaj kuzoj. Plue ni devis iel aranĝi pri la mankoj en nia manĝilaro (27). En tiu tempo ekzistis regulo, ke militŝipaj oficiroj provizu al si je propra elspezo manĝilojn el vitro kaj porcelano, kaj tial, ke (17) la ŝipo estis baldaŭ finonta sian komision, ni jam de longe ne aĉetis novajn manĝilojn por anstataŭi rompitaĵojn, kaj ĝuste tiam ni uzadis (18) konfitaĵojn kiel glasojn kaj kovrojn (19) de ladaĵ (20) skatoloj kiel tele-rojn. Tial (21) Curtis respondis, — Knaboj, la afero ne estas ebla. Kiel ni povus doni vespermanĝon, ne havante (10) glasojn kaj porcelanaĵojn? Mi rifuzas konsenti pri ĝi.— Fine ni konsentigis (22) lin iri la manĝoĉambiron de la superaj oficiroj por prunte preni manĝilon (27). Baldaŭ returne (13) veninte (10) li diris, — Nenian sukceson, la superaj oficiroj havas iujn el la Britaj leŭtenantoj por vespermanĝi kun ili kaj devas havi ĉion el sia manĝilaro — Ni respondis, —Curtis, vi do devas peti de la kapitano prunton.— Curtis simple diris, —Al la diablo, vi. Mi ne volas fari tion. Neniam mi faros ĝin.— Ĉi tie mi klarigu, ke nia kapitano estis granda disciplinulo kaj ankaŭ iom malnobla. Li posedis multon (24) da tre bonaj vitraĵoj kaj porcelanaĵoj, aĉetitaj en Londono, kaj pri kiuj li tre fieris. Ĉar ni jam povus fari nension alian ol apelacii al sentimento, ni faris finan (25) petegon per la diro (26), —Curtis, pro la honoro de nia lando, pro la honoro de la flago!— Fine ni konvinkis (22) lin iri al la kapitano.

(daŭrigota)

NOTARO 2.

1. En notaro ne ripetiĝos klarigo jam donita en antaŭa notaro, sed troviĝos nur referenco al ĝi. —2. Se gramatika punkto estas sufiĉe klarigita en Cox, ordinare ne troviĝos plua klarigo en notaro sed nur referenco al la paragrafo en la tria kaj kvara eldonoj de Cox. —3. Kvankam la vorto en O.K.L. estas "toast", tamen "tost" estas ofte uzata kaj ŝajne iam anstataŭos tiun vorton. —4. Krom en adresoj de leteroj kaj en titoloj de artikoloj, libroj, ĉapitroj k.t.p. oni ne uzu grandajn komencliterojn ĉe nomoj

de oficoj kaj ĉe honoraj aŭ oficaĵaj titoloj, kiel sinjoro, fraŭlino, reĝo, generalo, profesoro, doktoro, pastro, k.t.p. —5. Ne esperantigu nomojn de modernaj personoj, firmoj, kompanioj, gazetoj, k.t.p. Oni esperantigu la nomojn de la kontinentoj, landoj kaj iliaj ĉefurboj, oceanoj, maroj, grandaj golfoj, montegaroj, riveregoj, sed bone estas ne esperantigi geografiajn nomojn ne tre konatajn internacie.— 6. Rimarku la konstruon kun la aktiva formo (rakontis) de la verbo por eviti pasivan kunmetitan tempon (estis rakontita). Notaro 1/21.—7. “just as” (exactly as), “ĝuste” ne “jus”. —8. Predikata participo. Notaro 1/7. —9. “ili,” “ilia” ne “si,” “sia,” ĉar “ĉefmanĝi” ĉi tie signifas “ke ni ĉefmanĝu,” kaj tie “ni” estas la subjekto. Tia konstruo kun infinitivo estas tre ofta. “Juna dresistino de leonoj permesis al leono preni (ke ĝi prenu) pecon da sukero el ŝia buŝo” (F.K. 91/32) Vidu ankaŭ F.K. 139/7, 151/4, 168/13, 39/33, Mart. 170/5. 10. La participa adverbo estas uzebla sole (krom en senpersonaj esprimoj) en rilato al la subjekto (kiu ĉiam estas en la nominativo sen prepozicio) de la frazo, kaj ordinare esprimas samtempecon, ĵustempecon aŭ ŭjtempecon. Ekzemple: “Enirante la ĉambron, mi vidis Alfredon elirantan ĝin (Entering, or whilst entering, or in entering, or as I entered, or as I was entering the room, I saw Alfred, who was leaving it). “Enirinte la ĉambron, mi vidis Alfredon elirantan ĝin” (“Having entered, or after entering, or on entering, or when I had entered the room, I saw Alfred, (who was, or as he was) about to leave it) “Enironte la ĉambron, mi vidis . . . (Just before entering, or being about to enter, or as I was going to enter the room, I saw . . .) En tiuj ekzemploj “mi” estas la subjekto kaj “Alfredon” la objekto. En la sekvantaj “Alfredo” estas la subjekto: Batate de la estro, Alfredo forte kriis” (Being beaten, or as (or whilst) he was being beaten by the master, Alfred cried lustily) “Batite de la estro, Alfredo forte kriis” (Having been beaten, or when he had been beaten, or after being beaten . . .). “Batote de la estro, Alfredo forte kriis.” (Being about to be beaten, or as he was about (or going) to be beaten . . . Cox 208 ĝis 213. 11. tiel, ke, so that (in such manner, that— 12. Tia uzo de “en” kun akuzativo estas ofta. Komparu: la bastonon, kiu transfor-

miĝis en serpenton, prenu” (El. vii/15), ankaŭ Ham 108/34, Bat. V. l’V. 11/31, Psa. evi, 20.— 13 “returne” Notaro 1/5.— 14. Oni povas uzi akuzativon por indiki punkton de tempo. (Cox 68, 3b), aŭ oni povas uzi prepozicion sekvatan de nominativo.— 15. Rimarku “estas,” ne “estis.” La Esperanta uzo estas pli logika ol la Angla. (Cox 220, 221, 232). En Cox 221 la vortoj “of speaking” estas skriberaro anstataŭ “spoken of.” — 16. Zam. uzas “redon,” en tiu senco (Bat. de l’V. 78/24)— 17. “as” (for the reason that, because) “tial, ke” aŭ “ĉar” aŭ “pro tio, ke.”— 18. Rimarku la uzon de la simpla verbotempo (uzadis) anstataŭ la kunmetita tempo (estis uzantaj). Notaro 1/21. La sufikso —ad ĉi tie esprimas kutiman aŭ daŭran agon. Cox 270 (1).— 19. Oni povus skribi “kovraĵojn,” tamen “kovrojn” estas klara kaj Zam. uzas “kovro” ĉe Gen. xx, 16, El. xxvi 14, Mart. 134/21.— 20. Angle oni kutime diras “tin” kiel mallongigon de “tinplate.”— 21. “so” ĉi tie egalas “for that reason,” “tial.”—22. Inj verkistoj uzas “persvadi,” tamen ĝi ankoraŭ ne troviĝas en O.K.L. Zam. skribas “konvinki (persuade, prevail on) min respondi” (G.D. 32/16)— 24. aŭ “multe da.” Notaro 1/9.— 25. Ne traduku “concluded,” en la ĉi-tiea senco, per “konkludis.” “Fini” kaj “konkludi” ne estas samsignifaj. Mill.— 26. Rimarki (to take notice); rimarkigi (to cause to notice, to call attention to) Mill.— 27. Vidu “mia manĝilaro konsistis el telero, kulero, tranĉilo, forko, glaseto, glaso, kaj telertuketo.” Ekz. 34/9, F.K. 13/9.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Austria Esperantisto, 4, 5; Amerika Esperantisto, 6; Arbeiter Esperantisten, 5; British Esperantist, 277, 278; Bulgara Esperantisto, 7, 8; Brazila Esperantisto, 9-12; Belga Esperantisto, 3-4; Bulteno de la Antverpena E. Komitato 3-4, 5; Bulteno de la E. Pres-Agentejo, 12; Esperanto, 4, 5; Esperanta Dokumentaro 1927; Germana Esperantisto, 5; Hinda Esperantisto, 3; Heroldo de Esperanto, 15 ĝis 18; Internacia Esperanto-Servo, 1-2, 3-4; International Language, May; La Tagiĝo, 3; La Revuo Orienta, 5; La Progreso, 4; La Ora Epoko, 19; Oomoto, 33; Pedagogia Revuo, 4-5; Pacifika Espero, 35; Sennaciulo, 185; Svenska E-Tidningen, 2, 4, 5; Verda Stelo, 4, 5; Argentina Esperantisto, 23.

KRONIKO.

SYDNEY, N.S.W. — En la pasinta monato la Sydney Klubo perdis sian altestimatan kaj fervoran prezidanton s-ro F. T. Simon, kiu devis subite translokiĝi al Cessnock, apud Newcastle.

La Sydney grupo sentis gravan perdon en la foriro de sia prezidanto, kaj je la vespero de la 7a de junio, en la ĉeesto de multaj malnovaj anoj de la societo, al s-ro Simon estis prezentita ora horloĝo, kun la jena surskribo. — Al s-ro F. T. Simon, Prezidanto 1925-1928, de la anoj de la Sydney Esperanto Society —, kaj verda stelo je la antaŭaĵo.

S-ro Simon certe estas unu el la plej fervoraj samideanoj en Sydney, vere 'viva fadeno,' kiel diras la ĵurnalistoj. Lia amikiga personeco kaj entuziasmo por la movado faris nekalkuleblan bonon por la ĉi tiea grupo. Kiar li fariĝis prezidanto, antaŭ tri jaroj, la klubo estis en tre malvigla stato; sed nun, dank'al li, ĝi estas viva, kaj progresema. Tamen, en lia foriro estas unu rekompensa penso al la Sydney Esperantistaro . . . li certe faros bonon al la movado en la Newcastle'a regiono. La plej bonŝancon al li! Kaj ni en Sydney daŭrigu la laboron.

Bonegan paroladon donis s-ro A. Auwart je la 14a pri Estonuja folkloro. S-ro Auwart estas Estono, kaj paroladis pri la folkloro de sia hejmlandanoj en tre interesa maniero. Unue li demandis, — kio estas folkloro? — kaj respondis, ke folkloro estas al primitiva popolo, tio, kio scienco kaj religio estas al pli kleraj popoloj. La primitiva popolo rimarkas la fenomenojn de la naturo, kaj kompreneble penas klarigi ilin. Sed, kion oni ne ĝuste scias, tion oni supozas. Kaj ĉirkaŭ la mirindaĵoj de la naturo kreskas mirindaj superstiĉoj kaj legendoj. Daŭriganta, la parolinto priparolis la ĉefajn gediojn de la Estonoj, kaj rakontis kelkajn legendojn. Li ankaŭ deklamis du aŭ tri belsonajn Estonajn poemojn, kiuj montris, ke la Estona lingvo similas al Esperanto en tio ke ĝi estas fonetika kaj ritma.

La monata dancado okazis la 2lan de Junio, pro tio ke la jarkunveno devas okazi en la lasta semajno de la monato.

Je la jarkunveno le jenaj oficistoj estis elektitaj: — Prezidanto, d-ro F. Williams; Vicprezidantoj, s-ino. L.

Fleming, s-roj. H. Torr kaj G. Fleming; Sekretario, s-ro. L. Pfahl; Helpa-Sekretariino, f-ino. F. Fleming; Kasis-to, s-ro H. Davies; Bibliotekistino, f-ino. J. Jolliffe; Kontrolisto, s-ro. N. Kennedy.

S-roj F. T. Taylor kaj F. T. Simon, ambaŭ eksprezidantoj, estis elektitaj dumvivaj membroj.

Dum la monato estis fondita kurso ĉe la Teknika Altlernejo ĉe Sydney.

WELLINGTON, Nova Zelando. — La ĉi tiea klubo daŭras fari sian bonegan laboron por la lingvo. Krom la okazo de regulaj kunvenoj, raportoj aperas en lokoj taggazetoj, pleje laŭ la kompetenta plumo de la kluba sekretario, s-ro Potts. La membraro kreskas ĉiumonate, kaj la studentoj en la diversgradaj klasoj kondukataj de la klubo, faras bonan kaj kontentigan progreson. La servoj de kelkaj apartaj Esperantistoj estas haveblaj, kaj pro tio, grada sistemo de instruo estas adoptita kun sukceso en la klubo.

La klubo organizas dancon, por kio kelkaj energiaj samideanoj faras valoran laboron preparan.

De la 5a ĝis la 11a junio, s-ro V. Sowry el Mangamairi vizitis la urbon. S-ro Sowry estas unu el la studentoj de la Esperanto kurso brodkastita de radio-stacio 2Ya lastan jaron, tial lia renkonto kun s-ro King, la kursgvidinto, estis ambaŭflanke plezuro-plena.

MASTERTON, N.Z. — Dum majo la loka klubo adiaŭis tre estimatan membron — f-ino Brailsford — kiu forlasis por loĝi en la ĉefurbo. Dum klubo de f-ino Brailsford. Bonan ŝantis al la forironto kiel signon de al-trespekto ekzempleron de la Sankta Biblio en Esperanto, kaj esprimis sian grandan bedaŭron je la perdo al la klubo de f-ino Brailsford. Bonan ŝancon!

CHRISTCHURCH, N.Z. — S-ro N. M. Bell, M.A., raportas ke je kunveno dum 24a majo, la Christchurch Esperanto Societo fondiĝis: Oni elektis s-ron Bell (134 Fitzgerald Street, St. Albans), sekretario. Kvankam la societo estas malgranda, la anoj progresas kaj estas tre entuziasmaj kaj eĉ nun, post nemultaj lecionoj, korespondadas ĉien tra la mondo.

S-ino S. Page parolis pri la temo "Esperantismo" de la Christchurch'a radio-stacio (3YA, 306 M. 500w.) je la ses tridek de 11a junio. La radio-ŝtaciestro estas doninta permeson por

brodkasti ĉiusessemajne kvaronhoran paroladon de tiu stacio. La Novzelanda Radia Brodkasta Kompanio, kiu kontrolas la kvar plej grandajn staciojn en la lando bone helpis la movadon, kaj notinde estas ke tri el la kvar stacioj jam pogrande disvastigis diversajn programerojn pri Esperanto.

MELBURN, Victoria. — Ĉe la kunvenoj de la Melbourne Societo, la traduka rondo, kiu okazas monate, bone progresas sub la gvido de s-ro. F. Hudson. Je la peto de 3AR Senfadena Kompanio, s-ro A. Ballard faris tri paroladojn pri Esperanto. La titolo de la lasta "Eduka Valoro de Esperanto" estis garantio de tre interesa lekcio, kiun li donis je 26a junio. Estas bone ke Esperanto nun estas propagandata de du stacioj en Victorio, kaj pro tio la lingvo estos tiom pli bone konata kaj disvastigata.

Elstaranta ero en la monata programo estis la dancado kiu okazis je 15a junio. S-ro McKenzie afable konsentis kanti, kaj du belaj kantoj aldonis al ĉies plezuro. S-ro Skurrie ankaŭ kantis bone en Esperanto. Rimarkebla estas la sento de amikeco ĉe la dancadoj, kiu ja faras ilin tiom pli ĝueblaj. La sekvanta okazos je ja 20a julio.

Je 22a junio, f-ino. Virginia Cox legis studigon pri "Perloj" al la societanoj. Dividita jene, "La Antikveco de la Perlo," "Priskribo kaj eco de l'Perlo," "Legendoj kaj Superstiĉoj," kaj "Perloserĉado en la Suda Maro," la studigo estas tre interesa, precipe en la du lastaj partoj.

Antaŭ kelkaj semajnoj okazis en Queen's Hall (Halo de la Reĝino), lumbildoj kaj lekcio de s-ro. Pyke, pri "Vojaĝo tra la Balkano."

La jarkunveno de la Societo okazis je la 29a junio, kiam oni elektis la oficistojn por la venonta jaro. La oficistaro estas jene: Prezidanto, s-ro. J. Skurrie; Vicprezidantoj, s-roj. P. Hudson kaj A. Ballard; Sekretariino, f-ino. V. Cox; Kasisto, s-ro. E. J. Cox; Bibliotekisto, s-ro. S. M. Bishop.

BRISBANO (Kvinslando). — La 26-an de majo la societo akceptis inviton de la Hispana Societo (Centro Espanol de Queensland), kaj kelkaj anoj asistis ĉe agrabla vesperfestoj, kun muziko kaj dancado. Per tiaj kontaktoj oni diskonigas en novaj rondoĵoj la celon de nia movado, kio nepre devas poste alporti valorajn rezultojn.

La 9-an de junio sinjoro N. G. Mills akceptis la societanojn en sia hejmo en Moorooka. Alestis granda nombro, kaj la vespero pasis rapide kaj agrable, per deklamoj kaj kantoj en Angla kaj Esperanto. Bonaj raportoj en ĉiuj kvar taggazetoj.

WIRELESS AND ESPERANTO.

Esperanto continues to figure in the programmes of wireless stations almost everywhere.

Lectures have been broadcast by the Falun station (Sweden) 24.10., 2. 12.; (Kaunas) 15.12., Eskilstuna (Sweden) 4.11., Gavle, 16.11.; Sundsvall 26.11., Berlin-Stettin 16.2., Langenberg (Germany) 15.12.

New courses have been commenced by the stations at Lyons (8 November) and Königsberg (27 November).

The Japanese stations JQCK (Dair-en) and JOCK (Nagoja) broadcast special programmes on the birthday of Zamenhof, the author of Esperanto. On the occasion of the Esperanto broadcastings by the JOAK station in Tokio in December last 15,000 Esperanto manuals were sold.

Regular broadcastings in Esperanto now figure in programmes of the following stations: in Austria: Vienna; in Czechoslovakio: Brno (Bruhn); in Esthonia: Tallinn (Reval); in France: Paris and Lyons; in Germany: Breslau, Königsberg, Stuttgart, Zeesen; in Jugoslavia Zagreb (Agram); in Lithuania: Kowno (Kaunas); in Russia: Minsk, Moscow; in Spain: Bilbao; in Siberia: Novosibirsk; in Switzerland: Berne, Zurich, Geneva; in Ukraine: Charkow, Odessa.

—I.E.S.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poste. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

"AS FLEXIBLE AS GREEK."

Nothing more clearly shows forth the flexibility of Esperanto than the taking of a single English word and studying the translations of it in the Esperanto Bible. Esperanto has been deemed by Prof. Charles Richet, of the Paris Sorbonne, to be no less flexible than the "tongue of the gods" itself. Last week I turned up the Esperanto renderings of those words from the ancient tongues translated in the English version of the Bible by "perfect". Let him who is given to ridiculing Esperanto, or even to doubting its richness and power, look without bias on the result and then ask himself if, after all, Richet's appreciation of our loved language is not perhaps justified.

In the Old Testament it is rendered by *senmakula, senpeka, sendifekta, plena, prava, honesta, virtulo* (perfect man); *senkulpa, pia, pacema, senkulpulo* (perfect man); *pieco* (perfect way); *ekstrema, senpekuloj* (the perfect); *piulo, absoluta, perfekta, perfektajo* (of perfect beauty); *perfektigis, perfektigas, perfekteco, sincera, finiĝis, elaçetito*.

In the New Testament the variety lies chiefly in the rich derivation from the stem "perfekt". *Atente* (esplorinta) perfect understanding; *plensaneco* (perfect soundness); *preciza, precize* (konante) perfect knowledge; *plenaĝuloj* (the perfect); *perfekta-aj, -iĝu, -iĝas, -iĝis, -igi, -igite, -igataj, -igitaj, -igos*.

It would seem unnecessary to point out the added meaning and clarity of expression imparted to the text by the above variety of forms, each with its special meaning. Take a concordance, find a oft-used word, and then make a list of the Esperanto renderings. Show it to a clergyman friend or Bible student and watch the impression. Here is a wealth-laden field for the exploitation of every "pli-perfektigema" samideano and for the Bible student, especially for him who has not been fortunate enough to succeed in mastering the sacred tongues. —(Robo),

ANONCO.

Czechoslovakia, Nelke Hamry 19, S-ro. L. Yokoube, deziras interŝanĝi insektojn, sharabojn, papiliojn, abelojn, k.a.; k.ĉ.l. nepre respondos.

IN TWENTY-FIVE YEARS.

In the life-time of only one generation Esperanto has made great progress. Certain impatient newcomers to our ranks possibly cannot believe that. Their experience covers but a few years of journeying to them slow and difficult. But those who knew the movement in 1903 and can look upon it to-day are able to record a tremendous difference both in volume and quality. It is not now necessary for them even to bear in mind that a catastrophic world-war devoured so many years.

In 1903 the possibility of an auxiliary language was publicly denied, an attitude which appeared the more justified then because of the fact that there were very few people able to speak Esperanto fluently. To-day, both the possibility and the existence of such a language are accepted everywhere as historical facts. It is officially taught in four universities and in a thousand schools.

In 1903 we knew by heart the list of books in Esperanto. To-day thousands have been printed and a new volume is published every second or third day. Chiefly impressive, however, is the widespread spoken use of the language.

One may well say that if, during the next 25 years, we give the same orderly and generous labor as did our pioneers and so assure that progress is maintained in the same proportion as in the past quarter-century, the teaching of Esperanto in the schools will be, if not compulsory, at least general.

—(From the Esperanto of Edmund Privat) trans. Robo.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitancas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata) M. Dunne, 4/6, majo '29; L. W. Saw, 4/6, julio '29; H. M. Leighton, 4/6, junio '28; H. E. Facer, 5/-, aprilo '28; P. Deane, donaco 2/6, abono 5/-, junio '28; S-ino. Wilson, 4/6, majo '29; J. Skurrie, 4/6, feb. '29; C. L. Clarke, 4/6, junio '29; E. J. Cox, 4/6, junio '29; G. Collingridge de Tourcey, 9/-, junio '29; W. G. Hayes, 10/-, aprilo '29; D. Gilbert, 4/6, junio '29; J. Girdwood, 4/6, junio '29; G. Gordon, 5/-, junio '29.

LA NOVA KULTURO.

Okultistoj de Bulgario eldonas serion kun nomo "Nova Kulturo." Tiu sekto jam pretendas je aneco de pli ol 40,000 en sola sia lando, kun "multaj da Liaj (Petro Danov, ilia majstro!) disĉiploj en Ameriko kaj alie (aliloke)." Sed malgraŭ ke grandliteroj uzigas por la pronomoj rilataj al la pensulo, kaj ke li ricevas de la "adorantoj" laŭtajn titolojn, kiaj "ŝaĝulo," "revoluciulo," "Majstro de la nova vivo," ni ne povas trovi ĉe la libreto eĉ ion konsiderindan, kio ŝprucis el originala fonto. Kvankam li ne citas la inspirfonton Danov lekciante pri la "Alta Idealo" plejparte nur komentarias pri nov-Testamentaĵoj, kiaj la Paŭla konsilo (Fil. 1/10, 4/8).

Malsame ol ĉe kelkaj okult-sektoj la lingvaĵo de Danov kaj liaj anoj estas simpla kaj libera de la esotera vortaro ekz. de la Rozkrucanoj. Sed tre ofte aŭdataj veraĵoj, kiel "Nur per amo al Dio oni povas denove reveni al Dio" estas prezentataj kiel novaĵoj pensoriĉaj. La diro, ke la morto estas la senidealeco similas certan doktrinon de la N. Test. Kritikindaj estas la eraruzo de infinitivo post "por ke," (8), "tro multe" ŝajne devas esti "tre multe" (7), "rivelacioj" (revelacioj), forlasoj de akuz. sur 11, "alie" ne povas servi anstataŭ "aliloke." Tie kaj tie oni renkontas neklarajn formojn aŭ frazojn, ŝajne nezaŭte la verkinto uzas jen "Ĉi-" jen "tiu-ĉi." Ĉiu interese pri la pensovivo kaj la evoluo de la memo turnu sin al Petro Danov, Burgas, Bulgario. —(Robo.)

SENSATIONAL SALE OF TEXT-BOOKS IN JAPAN.

The mysterious waves of radio are to-day one of the most effective propagandists for Esperanto. As a result of the radio course from JOAK Tokio the Japanese public has bought over 15,000 copies of the text-book of Esperanto and the demand is not yet satisfied. What better proof could one have of the fact that Esperanto is making headway among the non-European people?

The Day of the Book also was successful. Active workers from the Japanese Esperanto Institute opened booths on the streets and not only sold text-books and dictionaries, but made speeches before the people and so recruited members.

The novelist Ito-Koichi has written for the cinema a drama which gained for him the chief prize in the literary competition opened by the important newspaper Asahi. The story now appears in the daily feuilleton of the paper. The thing that interests Esperantists is that the writer cleverly paints a Utopia "Nova Suno," in which Esperanto is spoken generally. The drama thus gives our movement in Japan yet further publicity. The big supplementary almanac of the same paper, one of the greatest dailies in Japan, has again reserved four pages for Esperanto, by which one can be informed as to the history, aims and nature of the language. When will our big Western dailies do this?

Students of the National Laboratory of Chemistry and Physics, who have up to now been struggling in the slough of language difficulties, have sought the aid of Esperanto and founded a course in the laboratory conducted by three members of the Japanese Esperanto Institute.

Japan should henceforth be called the "Land of the Rising Star."

Editor "Suda Kruco."

Dear Sir,—The Bulgarian Esperantists are appealing for funds. The earthquakes have played havoc with Bulgaria; many of the inhabitants are homeless and starving.

The Melbourne Club have arranged a dance for July 19 at Hub Hall, Camberwell (tickets 3/3). The proceeds are for the Bulgarian Esperantists.

I would suggest that all the Esperantists of Australia give one shilling each (of course some may wish to give more and will do so). Perhaps you could collect through your paper. The Melbourne Club members are asked to give their shillings at the next meeting of the club. "Bulgara Esperantista Asocio Sofia Poŝtkesto 233, Bulgarujo" is the address for funds to be sent.

Samideane J. G. PYKE.

(La redakcio volonte ricevos donacojn, kvitancos la ricevon en la Suda Kruco, kaj ekspedos la sumon al la B.E.A. Sofia.) (Red.)

ERRATA.

P. 92, col. 2, line 4: "banking" (flanking). P. 93, col. 2, line 35: put "explained" before "Eunana."

TRA AŬSTRIO.

Bela faldaĵo eldonita de la Ministerio por Komerco kaj Trafiko en Aŭstrio. En ĝi troviĝas dudek pitoreskaj vidaĵoj kun landkarto de la vizitataj regionoj kaj priskribo en Esperanto. Oni tramondigis ĝin per 20,000-a sendo, kaj se sufiĉe vasta eĥo aŭdiĝos nia lingvo jam faros ankoraŭ sukceson ĉe oficialaj rondoj. Interesataj turnu sin al la Ministerio por Komerco kaj Trafiko, Wien, Aŭstrio.

Dum majo aperas la romano Luno de Izrael, verkita de la mondkonata aŭtoro Sir. H. Rider Haggard, kaj tradukita de s-roj E. S. Payson kaj M. C. Butler. Ne longe antaŭ sia morto la aŭtoro permesis la tradukon, kaj la posedantoj de la kopirajto, s-roj John Murray, donis permeson por ĝia eldoniĝo Esperante.

Pymble, N.S.W., 20/6/'28.

The Editor "La Suda Kruco."

Dear Sir,—In case you are not already aware of what I wish to draw your attention to below, you may be interested to read this letter.

You have doubtless heard of "Rotary," and of its sixth object, viz:—

"To encourage and foster the advancement of understanding, goodwill and international peace through a world fellowship of business and professional men united in the ideal of service."

When about 2½ years ago I became a member of Rotary, I at once thought of the Rotary organisation as an opportunity of a particular kind for the furtherance of Esperanto, and of the above object common in both movements.

I was instrumental in arranging that the Sydney Rotary Club should invite S-ro F. T. Simon to attend one of its weekly luncheons and to give an after-lunch talk about Esperanto. I also wrote to Rotary headquarters and to the official organ ("The Rotarian") about Esperanto, and received attention from both sources.

I have felt that it would be almost certain that some Rotarians here and there all over the world would be thinking with me, about the essential affinity between the two activities. Evidence that such is the case has not been wanting.—Yours sincerely,

N. M. THOMAS.

ESPERANTO AND TOURING.

The touring offices of Stettin, Dresden, Dordrecht ((Netherland)) have published prospectuses in Esperanto. The Austrian Ministry of Commerce and Touring has just published a folding prospectus entirely in Esperanto which has been distributed in large quantities in all parts of the world. The municipal development committee of Nuremberg has employed Esperanto for making known the commemoration of the 4th ientenary of the death of the great painter Albrecht Durer.

PASSED ADVANCED
EXAMINATION.

Edwin J. Glaisher, East Brunswick, Melbourne. Korajn Gratulojn. (Red.)

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro N. Grant; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je lo oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto: s-ro F. T. Simon; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str. Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretario: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro W. L. Edmanson, F.B.E.A.; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 98 (Ninth Year)

Melbourno (Melbourne), Australio.

10 Augusto 1928

LOOKING BACKWARD—AND FORWARD.

By a Correspondent.

Twelve years ago I commenced to study the international auxiliary language; the underlying idea appealed to me, quite apart from the use which I personally might make of Esperanto.

I realised that the language difficulty stands as a barrier to mutual understanding between peoples of different nationality. I appreciated the fact that Esperanto could be used to open the door to a wider knowledge of the history of other nations, that possibly the somewhat intolerant conception I had of other races might not be fair or just.

The thought that Esperanto would enable me to get into touch, personally, with individual members of many other nations was alluring.

After all, we are not wholly responsible for our ideas in this direction. National forms of education, together with popular feeling, stresses patriotism to the extent that almost unconsciously we feel a sort of contempt for any poor unfortunate who happens to have been born elsewhere than in the land of our birth.

This applies not only to the British but also to the peoples of all other countries. Patriotism seems to generate disdain of the other fellow because he is not one of US—spelt with capitals.

This weakness is noticeable even in

the New Guinea native and among the people of other coloured races.

The Chinese and Japanese hold us in disdain, just as much as we hold them in contempt.

Evolution is a slow process, but terribly sure. Evolution is gradually changing the relationship of nations with each other. We are evolving a sense of fraternisation—witness the League of Nations. Everything which makes for closer relationship tends to develop the brotherhood of peoples, as opposed to the old idea of "might is right."

There is no need to stress the language disability. Most people agree that the pathetic diversity of tongues is one of the chief causes of misunderstanding and distrust among the nations of our world.

Obviously the remedy lies in a simple method of speech which may be used by everyone, in every part of the world. Three hundred years ago an attempt was made to create an international language. Since then, many so-called universal languages have been launched, but not until Dr. Zamenhof gave Esperanto to the world, some forty years ago, were any of them found worthy.

The monumental genius of Zamenhof produced, in Esperanto, a masterpiece of constructive language. During the past twelve years it has been my privilege to closely study every aspect of Esperanto. The outstanding point which I have observed is this—that leaders of thought, culture,

and education have not thought it necessary to adversely criticise the language itself. On the contrary, many of the most eminent intellectuals in every nation have expressed genuine praise for the wonderful simplicity of Esperanto.

During the past twelve years I have seen great growth in the flood of literature in Esperanto, the crowning item being the translation of the complete Bible from the original—not a translation from the English version. Well-known publishing firms have created a department for the publication of works in Esperanto. An independent company has been formed, in London, for the sole object of printing and publishing standard and classical works entirely in Esperanto. From all parts of the known world there is a constant demand for good class literature in the international auxiliary language.

During the past twelve years I have seen Esperanto take its place in the world as something to be reckoned with and taken seriously. The point of view that it is a fad, a visionary thing, the work of a "crank," no longer is taken. Twelve years ago it was not easy to hold an audience when discussing Esperanto; to-day, people want to know all there is to know about it. Twelve years ago the press viewed Esperanto with distrust; to-day, there is a constant stream of articles, about the international auxiliary language, appearing in the press of all the most important countries. Twelve years ago there was no thought of broadcasting in Esperanto; to-day, more than forty stations are sending out courses of lessons and addresses in the language.

Twelve years ago Esperanto in New Zealand was at a very low ebb; to-day, it is thriving in all the chief centres of population. In N.S.W. and Queensland it was struggling for a foothold; to-day, it has a firm grip in both States.

It would be invidious to single out particular names, but the expansion of Esperanto in Australasia is closely connected with the self-sacrificing work of men and women who freely give time and money for the furtherance of the ideals of Esperanto.

Twelve years ago Esperanto had no journal of its own in Australia; to-day, we have in "La Suda Kruco" a well managed magazine filled with useful and interesting articles and

notes concerning Esperanto generally, and particularly the activities in Australasia. For seven years this magazine has run without a stop under the editorship, in turn, of Mr. Maurice Hyde, Mr. C. W. Ballard and Mr. P. T. B. Hudson. Added to the actual editorial work, the finance question is a source of continual anxiety to the administrator; and here I may be permitted to urge all Esperantists to do their best to increase the circulation, by getting new subscribers. Esperanto in Australasia would suffer a grave and serious loss should "La Suda Kruco" have to cease publication.

Looking broadly throughout the world, I am convinced that Esperanto has so far progressed, that it holds a place, to-day, quite different from that of twelve years ago.

The apparently fanatical propagandists have almost entirely disappeared. Their place has been taken by earnest men and women of culture, who see in Esperanto a definite means to a definite end.

AN ESPERANTO PROPAGANDIST ON TOUR.

Since his return from China, Dr. Fred. J. Williams, formerly of Melbourne, spent about six months travelling around all the Australian states except Western Australia in the interests of the London Missionary Society under whose auspices he had been working abroad. While engaged in this task he did a considerable amount of publicity work for the Esperanto movement in his spare time.

He addressed the members of such bodies as the League of Nations' Union, the Y.M.C.A. and the Y.W.C.A. He also spoke to University students and to technical school teachers and scholars and gave a few newspaper interviews.

A fruitful piece of work was the broadcasting of wireless talks from stations 3LO, 2FC, 4QB, 5CL and 7ZL.

Dr. Williams is now located at the State Hospital, Lidcombe, New South Wales.

GRATULO.

We are pleased to congratulate our contributor "Robo" who was successful in gaining the B.E.A. first prize for Translation in Esperanto. The prize lists were made known at the Easter Congress.

ĈU ESPERANTO PROGRESAS.

Kiam oni deziras taksu la progreson de la internacia help-lingvo, saĝe estas konsideri la karakteron de tiu temo.

Ni ne traktu la aferon sammaniere kiel meĥanikan elpenson.

Oni devus konsenti ke Esperanto estas tute malsama. Neniu lingvo nacia estis naskita en la cerbo de iu homo.

Naciaj lingvoj estas rezultajo de homaj ĉirkaŭajoj.

Ĉiu komenciĝis en pra-historia epoko, kiam la tiamaj ge-homoj interkomprenis inter si per sonoj.

Naciaj lingvoj ĉiam daŭrigas ŝanĝi; pro tio, la nuntempaj vivantoj apenaŭ povas kompreni la skribitajn vortojn de homoj, kiuj vivis antaŭ tri-cent jaroj.

Antaŭ kvardek jaroj la genio de Doktoro Zamenhof evoligis tute novan lingvon per kiu ĉiuj povas interparoli kaj kompreni unu la alian.

Antaŭ kvardek jaroj nur unu sola homo kapabliĝis uzi tiun lingvon. Ekzistis unu sola Esperanta libro.

Ni rigardu la nuntempan pozicion.

Miloj da ge-homoj troviĝas ĉe diversaj landoj tute tra la mondo, kiuj kapablas uzi Esperanton.

Miloj da libroj estas presitaj en Esperanto.

Ekzistas, grandnombre, Societoj ĉe preskaŭ ĉiuj civilizitaj landoj por propagandi la internacian help-lingvon.

Sciigante tiujn faktojn, restas neniu dubo al ni ĉu Esperanto progresas. Ni daŭrigu tiun progreson.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Austria Esperantisto, 5, 6; Amerika Esperantisto, 7; British Esperantist, 279; Bulgara Esperantisto, 9; Belga Esperantisto, 5; Esperanta Pres-Agentejo, 5; Heroldo de Esperanto, 20, 21, 22, 24; Hungara Heroldo, 4, 5; Itala Esperanta Revuo, 4; Informservo de la Internacia Labora Oficejo; Internacia Esperanto-Servo, 3-4; International Language, June; La Revuo Orienta, 6; Oomoto, 34; Pacifika Espĉero, 35.

Monkoleto por helpi la Bulgaraj samideanoj, kiuj suferas de la tertremoj.

Jene ni kvitanca la ricevon de 2/-, samideanino; 3/-, J. G. Coggin; 5/-, P.H.; 9/-, Hobart Esperanto Grupo; 20/-, L. W. Saw.

THE POST OFFICE AND ESPERANTO.

The Post Office of the U.S.S.R. has for some time past employed Esperanto on forms, postcards, etc., and the Russian Administration of Posts, Telegraphs and Telephones has now also issued post cards in Tatar and Georgian with a parallel translation in Esperanto.

—I.E.S.

ELEKTOJ EN LA AKADEMION.

Nombro de la L.K. —anoj: 126, voĉdonintoj 87, plimulto 44. Elektitaj, S-roj, Grosjean-Maupin 85 voĉojn, Cart 82, Corret 67, Collinson 65, de Lengyel 63, Belmont 46. S-roj, Grau Casas (Janme) 34 voĉojn, Behrendt 30. La Colla 21, Obruĉev 17, Privat (ne kandidato) 4.

W. M. Page, Atestanto. J. M. Warden, Viceprezidanto.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitanca la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:— (la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata). C. W. Ballard, donaco 6/-, 4/6, Dec. '29; R. B. Bigelow, 4/6, Junio '29; J. Madder, 5/-, Julio '29; G. V. Marshall, 4/6, Junio '29; Brisbane Esperanto Society, anonco 5/6, Majo '29; P. L. McCabe, 4/6, Junio '29; H. V. Tilbury, 4/6, Junio '29; A. Ryan, 4/6, Junio '29; N. Gaye, 5/-, Junio '29; K. Takahasi, 5/6, Junio '28; M. S. Barnett, donaco 5/6, 4/6, Marto '29; M. Martinek, 4/6, Junio '29; H. Batchelor, 5/-, Junio '29; C. Hannaford, 4/6, Junio '29; B. K. Blyth, 4/6, Julio '29; S. M. Bishop, 4/6, Julio '29; J. A. Moyle, 13/6, Junio '29; P. Predl, 13/6, Majo '29; J. Byatt, 4/6, Julio '29; T. H. Cameron, 18/-, Majo '29; W. E. Hill, 4/6, Junio '29; P. T. B. Hudson, 4/6, Julio '29; Examiners, donaco 10/7½; W. H. King, 5/-, Junio '29; A. H. Hopton, 4/6, Junio '29; Miss Tricker, 5/-, Julio '29; C. M. Pocklington, 4/6, Julio '29; C. McDonald, 5/-, Julio '29; F. J. Williams, 4/6, Dec. '29; A. M. Carter, 4/6, Junio '29; N. G. Mills, 4/6, Julio '29; H. H. Hutton, 4/6, Julio '29; C. Kidd, 20/-, Junio '29; M. Hyde, 15/6, donaco, 4/6, Januaro '29; Auckland Esp. Society, 5/6, Aprilo '29; H. M. Leighton, 4/6, Junio '29; L. N. Stewart, 4/6, Julio '29; Ivan Majstrovich, 4/6, Marto '29; Rev. T. H. W. Goessling, 4/6, Majo '29.

KURSO PER TRADUKADO.

(Kondukata de s-ro George Gordon.
F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la Junia kaj Julia numeroj de Suda Krucio. Studentoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en postaj notaroj ofte estas referencoj al ili. Por ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 4 kaj estontajn pecojn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria Avenue, Surrey Hills, Victoria, sendante al ŝi po 4 pecoj kaj unu adresita afrankita koverto por ĉiu peco.

Traduko 3.

LA TOASTO PRO LA REGINO VICTORIA (daŭrigata).

Nu, la prezidanto de nia kunmanĝantaro iris supren sur la ferdekon kaj frapetis sur la pordon de la ĉambro (3) de la kapitano (4). Voĉo invitis lin eniri. La kapitano, sidante (5) ĉe sia skribmeblo, severe rigardis la interrompanton de sia privateco. Curtis timete (6) komencis rakonti la aferon rapide, senspire, kaj tiel faris, ne interpunkciante (7) siajn frazojn, kiel faras persono rapidege iranta (5) al la fino de sia rakonto, por ke oni ne interrompu sian parolon. — Kapitano, iuj el la kadetoj hieraŭ vespermanĝis sur Brita korveto kaj tie ĝuis gajegan tempon. Ni deziras inviti la Britajn kadetojn al vespermanĝo ĉe ni hodiaŭ, ĉar ilia ŝipo forveturos morgaŭ, kaj nia kunmanĝantaro estas tute sen tablaĵ vitraĵo (9) kaj porcelanaĵo, kaj mi venas al vi, kapitano, por peti, ke vi prunte donu iom da tiaĵ.—La kapitano malrapide stariĝis, kaj rigardante (7) al Curtis rekte en la vizaĝon, respondis, —Sinjoro Curtis, en la daŭro de la kvardek kelke (10) da jaroj de mia servado en la militŝiparo mi ĝis nun neniam aŭdis tielan (11) impertinenton. Ĉe tio Curtis elmetis sian atuton, —Kapitano, pro la honoro de nia lando, pro la honoro de la ŝipo, pro la honoro de la flago.—La kapitano sidiĝis, kaj, post paŭzo, dum kiu oni povus aŭdi falon de pinglo, li respondis, —Sinjoro Curtis, mi komprenas vian vidpunkton, kaj mi konsentas prunte doni al vi miajn vitraĵon kaj porcelanaĵon sub du kondiĉoj. La unua estas, ke se io el tio rompiĝos, vi mem kaj via kunmanĝantaro anstataŭigu ĝin el Londono per propra kostopago (12), kaj la dua, ke se vi ne al mi returne sendos ĉion tutan, ĉiuj kadetoj fariĝu kvazaŭ en kvaranteno kaj en la daŭro

(13) de ses monatoj ne ricevu permeson surteriĝi.—Curtis malĝoje returne venis la kunmanĝantaron, al kiu li sciigis la malplaĉan rezulton de sia peto, aldonante (7), —Neeble estas doni vespermanĝon.—Ni rezonis (15) kun li, dirante (7), ke estus (14) malhonoro al nia nacio, se ni ne uzus (14) la okazon por agi gastamece. Fine li konsentis, ke ni donu la vespermanĝon sub du liaj kondiĉoj. —La unua estas,—li diris,—ke mi direktu la tutan aferon kaj estu prezidanto ĉe la vespermanĝo, kaj la dua estas, ke ne estu lojalaj toastoj.—La kompatindulo ja pensis pri la rompadado de glasoj la hieraŭan vesperon. Ni forte kontraŭis (15) al tiu lasta kondiĉo, tamen li rifuzis ĝin cedi, kaj ni devis submetiĝi. Nu, mallonge dirate (16), ni sendis inviton al la Britaj kadetoj kaj ordonis al nia servisto, ke li iru la teron por aĉeti la plej bonajn manĝaĵojn haveblajn. Ni parte kolektis inter ni kaj parte prunte prenis de la superaj oficiroj sufiĉon da alkohola (17) trinkaĵo kaj, pretiginte (7) la tablon, ni malsupren portis la vitraĵon kaj porcelanaĵon de la kapitano kaj ĝin aranĝis. Ĝi efektive aspektis belege. Akurate je la difinita horo niaj gastoj survenis la ŝipon. Laŭ nia interkonsento Curtis prezidis, kaj ambaŭflanke de li sidis Brita kadeto, poste Usona kadeto, kaj en la aliaj lokoj ĉirkaŭ la tablo sidis alterne Usonaj kaj Britaj kadetoj. En la komenco de la vespermanĝo Curtis estis tre maltrankvila. Li aspektis kiel burdo, kiu, trovinte (7) sin en nekonata ĝardeno, ne scias, kie sidiĝi. (daŭrigota).

Notaro 3.

1. Estas neeble, ke la kondukanto "korektu" la tradukojn de kursanoj. Liaj traduko kaj notaro povas helpi al studento korekti aŭ plibonigi sian tradukon. Kvankam la kondukanto iufoje faras krajonan noton aŭ signon sur ies traduko pri iu vorto aŭ frazo, tamen eble troviĝas pliaj neĝustaj aŭ nebonstilaĵoj en la traduko.— 3. "state room" . "room" aŭ "cabin".— 4. "captain" de militŝipo estas "kapitano." "Master" aŭ "skipper" de komerca ŝipo estas nur "ŝipestro," tamen oni ofte nomas lin "kapitano." — 5. Participa Adjektivo. Notaro 1/20.— 6. "nervous." Ne "nerva" sed "timeta" aŭ "maltrankvila".— 7. Participa Adverbo. Notaro 2/28.— 9. "Glaso" kaj "Vitro" ne estas samsignifaj.— 10. Tiel same, kiel "kvardek du" . . kvardek plus du, "kvar-

dek kelke" . . kvardek plus kelke, (forty odd). Ankaŭ, kiel "kvardek" . . dek X kvar, tiel same "kelkdek" . . dek X kelke ("tens aŭ, kiel oni Angle diras, "some dozens"). "Tri-dek-kelkvara virino," a woman in her thirties, of thirty odd years (Mart. 92/18). "Dekkelko," "kelkdeko," "kelkcento" (Kabe. La Faraono 1, 95/6, ii, 13/30, 183/3).— 11. "Tiela" kaj "tiele" havaŝ la sencon de "tia" "tiel" en formo pli akcentita. La okazo por la uzo estas tre maloftaj, kaj Zam. forte malaprobas la uzon anstataŭ "tia" "tiel" en ordinaraĵoj. (L.R.53, 57). Oni trovos ekzemplojn ĉe F.K. 82/7, Rev. 5/16, 72/27, Mart. 179/13, G.D. 26/4, Rab. 119/26, 124/28, Ifig. 103/14, Ham. 104/11.— 12. "per sia kostopago" (G.D. 5/9) aŭ "je la kalkulo de" (Rab. de Bah. 20/8).— 13. "en la daŭro de" aŭ "dum".—14. Kondiĉa modo. Cox 192 ĝis 194.— 15. Pri "argumenti," "rezoni" vidu Mill.— 16. "mallonge dirate." Parenteza esprimo. Notaro 1/16.— 17. "likvoro" . . liqueur, cordial, ne liquor.

ESPERANTO AKADEMIO.

La Prezidanto 12, Rue Soufflet (Paris - 5).

Parizo, la 30-an de Aprilo 1928.

Kara Kolego, jen la rezultato de la Elektoj en la L. K.: Nombro de la L. K.-anoj: 126; Voĉdonis, 92; Pli multo, 47 voĉoj.

Estas elektitaj:—Sroj Muĉnik, 89 voĉoj; Sabadell, 88; Drezen, 87; Bofill M. Granada, 86; Ghez, 85; de Menil, 84; Zwach, 83; Uitterdijk, 81; Sepulveda Cuadra, 78.

Je nia granda bedaŭra S-ro Zwach mortis dum la balotado. Lia nomo tamen staros en nia Jarlibro 1928.

Akademijaj Decidoj.

La Akademio, fidela al la Zamenhofa sistemo por landnomoj kaj forigante ĉian alian solvon, decidis per 15 voĉoj kontraŭ 2 (Febr. 1928), ke la solaj landnomoj, kiujn ĝi povas aprobi estas tiuj nome montritaj en la verketo Pri Landnomoj la sistemo de D-ro Zamenhof.

Ĝi alparte opiniis, ke la §15 de la Fundamenta Gramatiko ne estas tie ĉi aplikebla, kaj ĝi decidis, ke la rimarko (1) de l'Vortaro de la Oficialaj Radikoj (p.31) kaj de Klasika Libro (p.119), kiu estis nur komentaria noto del' Prezidanto, estas nuligota.

Malprave oni riproĉas la Akademion, ke ĝi estas tro konservema ke ĝi nenion faris.

Tro konservema! sed kial do, se oni deziras esplorojn pri difinitaj lingvaj demandoj, pri ia ŝanĝo en nia Regularo, oni ne uzas lojale la rimedojn montritajn en la §§15 & 23 de ĉi tiu Regularo?

Ĝi nenion faris! Ĉu nenio: la longa laboro de la Korektoj de la eraraj tradukoj en U.V., la Aldonoj, la Vortaro de la Oficialaj Radikoj, la eldonado de Klasika Libro en 6 lingvoj (la tradukoj en 4 aliaj lingvoj estas pretaj, nur mono mankas); ĉu nenio, la grava, multnombra, privata korespondado prilingva de kelkaj Akademianoj, kaj la jaraj Raportoj? Prof. Grosjean-Maupin preparas nun novan Aldonon al nia Vortaro!

Trankvile, senbrue ĝi efektive laboras kaj ne meritas la riproĉon pri nelaboremo, ĉar ĝi rifuzas preni sur sin taskon, kiu ne, nepre ne, estas la ĝia: plirapidigi la evoluon de la lingvo!

Sen ia ajn kompensaĵo, sen rekompenco la Akademianoj donacas al Esperanto la tempon, kiun lasas al ili libera, iliaj profesiaj okupoj: pagata estas neniu el ili. Mi ne insistas.

La jarlibro 1928 aperos tuj post la elektoj.

Ni trankvile, senŝanceliĝe iru nian rektan vojon: per disciplino, per unueco ni venkos ĉiujn momentajn malfacilaĵojn.

Via tre fidele

Th. CART.

Address subscriptions to Manager, "Suda Kruco," Box 731f, Elizabeth St. P.O., Melbourne.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumoj

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prez facile por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

KRONIKO.

MELBOURNE (Victoria) — Por helpi la Bulgaraj esperantistoj, la Melburna Klubo aranĝis dancadon en la "Hub Hall" ĉe Camberwell je 19a Junio. Preskau cent personoj alestis, kaj la vespero pasis tre agrable.

Post diligenta studado dum kelkaj monatoj, kelkaj kandidatoj el la Melburna Societo, prezentis sin por ekzamenado je Junio 13a.

La monata dancado ĉe la Melburna Societo estis tre sukcesa kaj kelkaj ludoj kaj konkursoj kaŭzis gajecon inter la partoprenantoj.

Por la profito de tiuj anoj kiuj ne aŭdis s-ron. C. W. Ballard kiam li parolis de 3AR, tiu sinjoro afable konsentis legi la paroladon ĉe Societa kunveno.

BRISBANO (Kvinslando). — La urbon vizitas du bone konataj samideanoj el Feilding (Nov-Zelando): gesinjoroj Samuel Andrew. En unu kunveno de la societo, sinjoro Andrew faris interesan kaj allogan rakonton pri sia vojaĝado en Eŭropo pere de Esperanto, kiun trafe interpretis por la komencantoj sinjorino Andrew kaj sinjoro Proctor. Sinjoro Andrew estas longesperta esperantisto, kaj en Eŭropo, en la Edinburga kongreso kaj aliloke, forte provis nian lingvon en ĉiuj cirkonstancoj, kaj senescepte ĝi montris sin kiel potenca ilon de internacia kompreno.

La societo preparas publikan koncerton, al kiu ĝi invitas lernejestrojn kaj skoltestrojn. Ni esperas en la proksima numero raporti plenan sukceson. Dume nia muzika direktoro, sinjoro Hutton, forte kaj sindone laboras je tiu celo.

La taggazeto "Daily Mail" presis malsaĝan artikolon kontraŭ Esperanto kaj favore de la Angla lingvo: artikolo de tiu tipo, kiun la gazetoj nur tro ofte liveras. Sed ni devas danki al nia lerta vizitanto, sinjoro Andrew, por trafa kaj konvinka respondo, de duonkolono longo, kiu aperis en sekvanta numero de la gazeto.

En la dimanĉa gazeto "Sunday Mail" aperis mallonga favora recenzo pri la verko "Australio: Lando kaj Populo" de niaj samideanoj Hyde kaj Laiho.

AUCKLAND, Nov-zelando. — La loka societo daŭras okazigi regulajn kunvenojn. Estas decidite aranĝi manĝon kaj socialan vesperon ĉe la restoracio "Kensington."

La eksterurba klubo (St. Heliers) bonege progresas malgraŭ la foriro alialoken de kelkaj el la membroj. S-ino Watkin estas la kapabla klas-

gvidanto al kiu oni dankas pro la sukceso.

Ĉio estis preta ĉe Oratia, vilaĝo apud ni, por komenci klubon sed bedaŭrinde la publika halo en kiu la membroj intencis kunveni estis fajredetruiĝinta, intertempe haltanta la bonan planon de niaj samideanoj tiuloke.

S-ino Watkin rehejmiĝis post du monata libertempo ĉe Nelson, suda insulo, kaj tuj rekomencis sian viglan agadon por Esperanto. Frukto-plenajn rezultatojn!

HAMILTON, N.Z. — La kurso mallonga sub la gvidado de s-ro Brailsford finiĝis. Kontentige estas raportita ke dekkvar partoprenantoj trastudis la lecionojn, tial je tiom la movado fortiĝis. Daŭrante, s-roj Brailsford kaj Adcock nun penadas aranĝi novan studrondon en tiu ĉi urbeto sub la aŭspicioj de la Laborista Eduka Asocio (W.E.A.)

MASTERTON, N.Z. — Atentaresta artikoleto propaganda laŭ la plumo de la kluba sekretariino, s-ino Payne, kio pritraktis la temon rilate al Esperanto en Svedlando kaj ĝia progreso tie, aperis en la du tagjurnaloj lokaj, kaj elvokis multe da intereso.

La klaso regule kunvenas kaj la membroj antaŭeniras bone.

WELLINGTON, N.Z. — Krom priatentante la edukon kaj studan fakojn, la ĉi tiea klubo etendigas ankaŭ la socialan flankon. Ĝis nun du dancoj estas aranĝitaj en publika salono kaj laŭ raportoj ambaŭ tre kontentigis la dancantojn, kiuj ne nur ricevis okazon por danci sed ankaŭ por esti prezentitaj al nia kara lingvo kaj movado, ĉar dum la unua dancvespero la kluba vic-prezidanto, s-ro Jack, kaj dum la dua la honora prezidanto, s-ro Edmanson, propagandcele paroladis mallonge al la ĉeestantaro.

S-ro Geo. Gordon, F.B.E.A., ĉe Christchurch, bonkoreme donacis al nia klubo ĉirkaŭ 30 librojn, kiuj, formante la kernon de Esperantista libraro kluba, sendube provizos multe da plezuriga legado al klubanoj.

Izola letero aperis en la laborista gazeto "The Maoriland Worker." The korespondanto favoris Ido'n. Tia letero estas la unua kiam la skribanto iam legis en la N.Z. gazetaro pro la jam mortinta lingvo Ido.

SYDNEY, N.S.W. — Lastatempe la Sydney Esperantistaro kondukas multan propagand-laboron. Unu kampo por la laboro estis inter la konsularo kaj amikoj de la Ligo de Nacioj. La

Unio de la Ligo de Nacioj (unio kiu proagandas la celojn de la L. de N.) ĉiu jare aranĝas Internacian Balon, sub vicreĝa patronado, kaj ĉeestas la naciaj konsuloj, kaj aliaj eminentuloj. Multaj naciaj grupoj ĉeestas, portantaj siajn naciajn kostumojn kaj standardojn.

En tiu ĉi okazo la Esperanto Societo estis invitata sendi Esperantan Grupon. Oni tutkore akceptis la proponon! La gesamideanoj kiuj reprezentis la societon estis:—F-inoj. C. Bridge, A. Harrison, F. Fleming, L. Hutchins, J. Jolliffe, kaj s-roj F. T. Simon, R. Wilson, A. Feldmyr, A. Jamieson, H. Torr.

Ĉar Esperantujo ne havas nacian kostumon, oni devis desegni ian. Tion ĉi bonege faris la fraŭlinoj de la grupo, kiuj ankaŭ faris la kostumojn mem. La koloroj elektitaj estis, verda kaj blanka. Ĉiu fraŭlino portis blankan kostumon kun du verdaj steloj ĉe la malsupra rando antaŭe; kaj blankan mantelon kun verda stelo ĉe la dorso; ankaŭ verdan stelon ĉe la brovo.

La sinjoroj portis verdajn vestojn kaj zonskarpojn, blankajn pantolonojn kaj ŝuojn.

La grupo ja aspektis tre bele en duonlumo de la Palais Royal dancejo, kaj oni aŭdis multajn favorajn rimarkojn de la ĉeestantoj, kiuj rigardis multe tiun novan, belaspektan grupon, kaj inter si demandis pri "Esperanto, la Internacia Lingvo" (tiu estis la skribaĵo sur la standardo, kiu ankaŭ portis verdan stelon). Dum la vespero okazis spektakla parado, en kiu marŝis ĉiuj naciaj grupoj, sekвата de la Esperanta Grupo. Ĉiu grupo marŝis al la vicreĝa loĝio, salutis, kaj marŝis al la vivanta statuo de la Reĝino de l' Paco. La parado sendube estis spektakla, kaj ĉiuj konsentis, ke la Esperanta Grupo estis en la ĝusta loko . . . post la naciaj, tiam venis la internacia grupo.

Plua antaŭenpaŝo estis, la inaŭguro de kunveno ĉiudimanĉe ĉe la Sydney Domain. S-ro. Crago, fervora samideano vizitanta nin el Leura, proponis tiun ĉi propagandon kaj dum la pasinta monato kelkaj entuziasmaj Esperantistoj kondukis propagandajn kunvenojn ĉiudimanĉe. En la Domain ĝardenoj multaj homoj porladas ĉiusemajne pri religio, politiko, ktp, kaj centoj da homoj alvenas por amuzi sin aŭ por aŭskulti al tiuj ĉi oratoroj. La Esperantistoj ĉiusem-

ajne havas grandan aŭdantaron, kaj vendas tre multon da literaturo. La aŭskultantoj ŝajnas vere interesataj, kaj faras multajn seriozajn demandojn pri la movado. La Societo jam akiris el tia propagando kelkajn novajn anojn.

Je la 12 de la monato en la foresto de pastro Seriŝev, d-ro Williams paroladis mallonge, sed interese pri siaj spertoj en Ĥinujo. Li rakontis tre ridinde siajn spertojn lerni la Ĥinan lingvon, sed plej interese al Esperantistoj estis la raporto kiun li faris pri la Esperanta movado en Ĥinujo. Li diris, ke Esperanto estas instruata en du universitatoj en suda Ĥinujo, kaj ke ekzistas kelkaj Esperantaj kolegioj en la lando. En unu loko li renkontis klason da ses ĝis ok-jaraĝaj infanoj kiuj lernas la lingvon.

Aliaj okazaĵoj de la monato estis, legado de teatraĵeto aranĝita kaj verkita de s-ro. Healy, je la 5 Julio; kaj legado de s-ro. Pfahl de interesa artikolo el "Esperanto," titolita "La ĉionmanĝanto."

La festa vespero okazis je la 26a.

ESPERANTO AND SCIENCE.

Mr. Sakurada Ichura, who is at work in the National Laboratory at Kioto, has published in Esperanto his researches in chemistry. The director of the laboratory, Dr. Kita, is also a supporter of the Japanese Esperanto Institute, and his students are now learning the international language.

Nowadays one often finds reviews or articles in national tongues with a resume in Esperanto, but. Nos. 132-134 of the Scientific Papers of the Institute of Physical and Chemical Research, dealing with the saponifying of certain bodies, follow another course. They are written in Esperanto and resumes are given in German! This is surely strong proof of the importance Esperanto has assumed in Japanese scientific circles. It is to be hoped that scientists of other countries will soon follow the example of their Japanese colleagues. The three articles which should be of great interest to chemistry students are accompanied by diagrams. Those wishing for copies turn to The Institute of Physical and Chemical Research, Komagome, Hongo, Tokio, Japan.

One of the large dailies of Tokio, "Jorozu-Choho," has opened its columns to Esperanto instead of English, which language has for some time taken up the special column for students. Twice a week this Esperanto part appears, under the name of sam-o K. Ossaka. (Heroldo.)

"NOVAJ BULGARAJ RAKONTOJ."

Jam en 1908 la fama Bulgara poeto Vazov koniĝis al Esp-istoj per siaj "Bulgaraj Rakontoj." La nuna estas daŭriga kajero, trad. de Georgi Atanasov. Jen seriozaj kaj ridigaj verkoj sin prezentas preskaŭ tre klarlegeble. Ni renkontas tie pantalonopetantan poeton kaj degeneriĝantan senlaborulon; ni lernas el iu rakonto pri la tiomaj signifo kaj fieriga forto de la "lingvosupereco"; el alia, ke la feliĉo tro ofte surdigas orelojn kontraŭ malriĉula krio. "Paŭlo Fertigo" vidigas al ni altkoran junulon, kiu zaniadas perlaborante monon, per kiu li subtenu je studoj la doktoriĝontan fraton. "Ah, excellence!" pikante la kuracistan profesion, tiklas pro sia vera humoro. La lasta ero en la volumeto traktas pri blinda avulo, sopirante vidi la "novan Bulgaron."

Ni rimarkigu pri kelkaj neĝustaj formoj. 4. denuncata (anoncata); 16. okazaĵo (kunokazaĵo — coincidence); 21. bibeloto (luksaĵeto, kuriozaĵeto); 23. ne alvenadis (ankoraŭ ne venis); 28. al kio rilatas "ŝuldita?"; 37. "konjekt' " ĉipaĝe neĝustas; 40. disakordiĝo (malakordiĝo); 41. neigus (neus. Kp. forneu, Josuo 24/27, Ijob 31/28); oni levas la brovon ĉe "fiorinto," montermino bezonanta piednoton; 51. "nekonfeseblaj diaj sortoj" ne lu-

mas la tekston. 63. atentu mankojn de akuz.; suĵeto (objekto). Trafaj esprimoj estas "mortkorpoj," "malpost," ne ĝisbakita," "laboro bruis streĉe," "feliĉegoista," "figuris adiaŭon." Prezo: 1 Svisa fr.

(Robo.)

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je lo oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretario: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro L. E. Dust; Vice-President: S-ro E. C. Jack; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

BOOKS YOU SHOULD READ

For the Student

Milledge's Esperanto-English Dictionary with Index. Cloth.	10/6 (3d.)
Fulcher & Long English-	7/6
Esperanto Dictionary. Cloth.	(3d.)
La Biblio . 7/6, 8/-, 15/-	(6d.)

— Postage in Brackets —

For the Reader

Aŭstralio, Lando kaj Popolo	7/6
"There is no flaw in it" Int. Lang.	(4d.)
Lilio—Sinnotte Cloth	(3d.) 2/9
Hermano Kaj Doroteo-Goethe.	
El la "Camera Obscura" Hildebrand.	
Nuntempaj Rakontoj-Stamatov.	
Paper.	(2d.) 1/6 Each.

LA BIBLIOTEKISTO, Melbourne Esperanto Society.
Box 731 F. Elizabeth St. P.O. Melbourne.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkuponon aŭ 30 c. U.E.A. kuponon.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 99 (Ninth Year) Melbourne (Melbourne), Australio. 10 Septembro 1928

THE UNIVERSAL LANGUAGE.

Under the above heading the New York "Herald-Tribune" tells of an experiment made in Stockholm for the purpose of determining which language, if any, may ultimately become universal. That journal says: "A newspaper in that city sent out a reporter, capable of speaking several tongues, to accost at random people he met on the streets. He found that, apart from Swedish, the native tongue of most people he met, German, French, Italian, Russian, Esperanto, and Ido were understood by only a few, whereas the majority of those to whom he spoke had some understanding of English. He further asked one hundred of these persons their opinion as to the most suitable language for a world tongue. Forty-six favored English, 19 Esperanto, and 14 Ido. Curiously enough, French, which a generation ago was looked upon as a universal language, and which still holds a certain position as the tongue of diplomacy, received but four votes.

Readers of the above should, however, bear in mind that of all the countries of Europe, Sweden, as regards language learning, is the most Anglophile. This is accounted for in some degree by the Swedes' finding English similar to their own tongue and therefore comparatively easy to learn. This, it seems, makes some of them forget the difficulties experienced by, say, Russians, Italians, or Japanese in learning English. With

what success, however, such study has been pursued by them and just what degree of proficiency is indicated by the reporter's testimony that a majority of those to whom he spoke revealed "some understanding of English" may in some measure be gauged from a few lines of a recent article by a League of Nations translator, Dr. Edmund Privat, who has just visited Sweden. He says:—"I could not understand the English of many a German, Japanese, and Russian, and as for the Swedes I was amazed. I had hitherto supposed that of all men they learned English the best. But their pronunciation was a great hindrance to me. Many of them I could not follow in conversation, although I am accustomed to use English with fluency."

Had the experiment of the Swedish journalist been made, say, in Bohemia, the result would have been wholly different. I would here quote the figures received by Konigsberg broadcasting station recently when after Esperanto and English courses had ended the appeal was made to listeners to express their preference. Some 2,200 replies for Esperanto were received but only about 1500 were sent in for English. Such is an indication of the state of affairs in lingual Europe.

*If the limited Swedish survey has any significance at all, the fact that 33 people even there favored a non-national tongue as against 46 who favored English would seem to speak loudly of the recent striking progress

of the artificial language idea. Who, 40 years ago, would have found, out of 79 persons met on the street, 33 to favor an artificial tongue?

French everywhere and for years has steadily been losing ground, and its pretensions to the role of world auxiliary tongue can now be only weakly defended. That such is the case is confessed by a true lover of his land and literature, Prof. Albert Guerard, who advocates the adoption by the States of an artificial language. The passing of French is surely a warning to those who would over-emphasise the temporarily favorable position of this or that widely diffused national tongue, as evidence that its use as an international language must eventually become general over the globe.

The emergence into independence of the many little nations that go to make up modern Europe, each jealously guarding and fostering its own idiom, and seeking representation at Geneva, or other world-congress centres, has made the three official congress tongues insufficient, and in great measure useless. The constant adding of other tongues, with the consequent cost and labor of reporting, translating, and so on, is impracticable; the language of one nation or group of nations will never be accepted as an auxiliary by the others, because (1) national languages are too difficult and (2) such an adoption would give the favored nation a tremendous cultural and economic advantage throughout the world. There remains, then, only the use of a so-called artificial tongue, and that, Esperanto, the use of which is widely extended, as is shown for example by its fifth place on the Frankfurt fair-list, and by its army of "consuls", who see to it that not only the Englishman, but also the citizen of every land may travel and transact his own business in a common tongue from China to Peru.—(Robo).

THE POLICE AND ESPERANTO.

Following the example of Vienna, where policemen speaking Esperanto wear a special badge, the police of Linz (Austria) have introduced the same distinction for policemen in that town speaking the auxiliary language, New Esperanto courses for gendarmes have been started in Prague and Leningrad.

—I.E.S.

ESPERANTO OR A FOREIGN LANGUAGE?

By Dr. E. Privat, in May "Esperanto"

It has often been explained that the learning of Esperanto and the study of a foreign language should be pursued with wholly different ends in view. A national language is a door opening on the life and culture of another people. Such a position Esperanto cannot and does not wish to occupy, for its aim is to make possible a general and practical understanding among the peoples. There exists an ever-present confusion as to these two different roles. Why is this? Because as a matter of fact many persons learn a foreign language, not with the object of appreciating another people and their culture, but of using it for the purpose for which Esperanto was brought into being. As far as quantity, and not quality, goes, English stands first in the list of world tongues, followed by German and French, with Esperanto fourth. (It would appear that M. Privat refers to the position occupied by languages on the lists of the European world-fairs. According to our last report Esperanto ranked fifth on the Frankfurt fair list.) But were quality the main consideration, Esperanto would occupy the first place.

When between two speakers the language used is foreign to only one, the other, standing on firm ground, can extend a helping hand to his struggling fellow. But let us examine cases of truly international use; a Frenchman and a German are speaking in English, a Russian and a Hungarian in French, an Italian and a Japanese in German. Then how does the foreign auxiliary language function? Badly, even very badly in most cases. Of course, one must except such as foreign diplomats who have been serving together ten years or so in the same city, although even then as a rule the quality of their exchanges leaves much to be desired. But in 999 cases out of 1,000, only failure is the result of such attempts, for the speakers have learned the language only in some school or other, or possibly during a stay of some months in a foreign country. So the quality of the conversation is poor; embarrassment and perplexity, fear of slips, wrong use of national expressions, difference in pronunciation (an important point in English), all

tend to oppress the mind. While two such persons are talking, the strange language, with its traditions, peculiarities, idioms, and irregularities, is ruling them. With Esperanto, on the contrary, the man controls the instrument instead of being the slave of it; his mind constantly shapes and orders to his thought the necessary mediums of expressing it. He sits on the chair and not the chair on him. That is the chief and essential difference. The same thing is noticed at congresses and in books and press-artic'es. The speaker in Esperanto before a foreign audience can be truly eloquent, but rarely so in a strange national tongue, for he is too fearful of the smiles on the faces before him, and keenly aware of his linguistic poverty. He cannot, as in Esperanto, forge a fitting turn of speech by means of a prefix, suffix, or striking compound. He must rack his memory, fumble in the jewel-drawers of the language in an effort to find that gem created by long tradition which alone is fitted to set off the thought that for the moment fills his brain. All that takes time. Too often the speaker must despairingly improvise, while in Esperanto he would simply have formed for himself the correct word. There it is that the charm and strength of our language lie. As regards pronunciation, Esperanto, like Italian, has only 5 vowels, while French and English have 5 or 6 times as many, which, of course, opens up 5 or 6 times as many paths of error. Also the regular accent of Esperanto is no small aid.

Let us consider the writers. The world to-day needs a real auxiliary language in which every journalist, scientist, and thinker can immediately publish to the world his ideas. Do foreign languages enable him to do this? No! In spite of certain rare exceptions which are always with us, we may say again that 999 out of 1,000—even educated persons—are utterly incapable of writing a book or an article in a foreign tongue without the help and correction of an expert speaking as mother-tongue the language concerned. Esperanto is the one and only widespread language, apart from his own tongue, in which an author can straightway write, without translation or correction, in presenting his thoughts to the outside world. And that is a fact of extreme importance, which should never

be overlooked when Esperanto is under discussion.

—Trans. Robo.

EL BULGARUJO.

En 1912 d-ro Ŝiŝmanov, eminenta Bulgara filologo, donis ĉe Sofia universitato lecion sub titolo "Ĉu estas ebla kaj necesa internacia helplingvo." La influpeza eldiro tiame alportis sentatan impulson al la movado tiulande. Jen ĝia traduko de A. D. Atanasov. Ke ĝi meritas prezenton al la tutmonda sam-aro kiel utila defendo ĉiuj konstatu. Enestas multo sciiginda, sed la ciferoj, siatempe trafaj, bezonas nune ĝustigon. Aparte interesas la sincera rakonto pri la ŝanĝigado de lia sinteno rilate la ideon de artefarita lingvo. "Granda adoranto de la t.n. 'sono-leĝoj' kaj konvinkita ke lingvoj estas natura organismo, produkto de malrapida evoluo, frukto de la nekonscie kreanta animo" li estis altirita per malimpona afiŝo en iun Leipzigan kunvenon. Tie li aŭskultis referaĵon pri tiam floranta Volapuk farita —jen kio miriga— "ne de ekcentrikulo, sed de bonanima Germana profesoro." Tiutage ekĝermis en lia kapo pika dubo pri lia malemeco kredi al tiu ideo, kaj ĉi-dubo, konstante fortikiĝante, fine turniĝis en plenkredon al fina venko de la mondlingva ideo. Tradukinde valoraj estas la cititaj subtendiroj de mondfamaj filologoj. Oni finlegas la lastan paĝeton el la 28 kun bedaŭro ke jam ne folias plu.

La lingvaĵo estas sambone kiel tiu, kiu vestas la originalajn pensojn de "Rememoroj de Esperantisto" jam konita. Malmultaj prezeraroj difektas, sed jen kelkaj diskutindaj formoj. Pleado (plejado); lokalo (ejo, ĉambro); ekcentrikulo (maniulo, frenezetulo); konkludaj (finaj?); damni (kondamni); sur 14 kaj 19 ellaso de pronomo ĝenas; tenereco (amem-, karesem-, mild-, sentemeco); idolatrio (blinda adoraĉo, idolservo); energetiko (energiscienco?). Interese estas scii ke "milionoj da homoj (jam en 1912) Esperanton parolas kaj uzas"; ke en Indio (Hindujo) ekzistas lingvoj havantaj verbojn kun 2-3000 formoj; ke sin trovas lingvetoj tiel malperfektaj, ke ĉiu vorto devas esti komprenigata per gestoj; do en mallumo oni estas mutuloj; ke iuj Rusa klerulo kaj Hungarino interedziĝinte devis parolvi nur per Esperanto, ĉar ili tute nesciis pri la koncernaj nacilingvoj.

Prezo ½ Sv. fr. de Pelikan, Alabinska 19, Sofio, Bulg. (Robo)

KURSO PER TRADUKADO.
(Kondukata de s-ro George Gordon,
F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la Junia kaj sekvantaj numeroj de Suda Krucio. Studentoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en estontaj notaroj ofte estos referencoj al ili. Por ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 5 kaj estontajn pecojn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria-av., Surrey Hills, Melbourne, E10, sendante al ŝi po 4 pencoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco.

TRADUKO 4.
LA TOASTO PRO REĜINO
VICTORIA (finata).

La ĉiam timis, ke servisto faligos (1) teleron aŭ rompos glason, tamen ĉar la manĝo progresis sen akcidento ĝis kiam forpasis la tempo por lojalaj toastingoj, la malfeliĉa prezidanto jam la unuan fojon komencis ĝui (2) la festeneton. Sed subite Usona kadeto, krom unu la plej proksima sidanto (3) ĉe lia dekstro, malrapide stariĝis, per ŝanceliĝanta mano levis sian glason kaj, parolante (6) per tia tre malrapida maniero, per kia iufoje parolas viro trinkinta (4) iom pli da alkoholaĵo, ol li povas bone porti, diris:—Knaboj, mi pensas, ke ni ion forgesis (5). Mi proponas toastingon pro la Brita reĝino.—Ĉe tio Curtis, rapide sin klinante (6) trans la proksiman Britan kadeton, ektenis la bastonon de sia samŝipano kaj akcente (13) diris:—Sidigu vin, malsaĝulo. Al la diablo, la reĝino!—Tuj la Brita kadeto dekstre de Curtis pugnigis la manon kaj, zorge elektinte (6) celadon, per tuta sia forto frapis al Curtis la makzelon. En la sekvanta momento eksplodis tumulto; ĉiu Brita kadeto pugnofrapis la apudsidantan Usonan, kaj ĉiu Amerikano redonis (7) la frapon eĉ pli forte. La tablotuko fortiriĝis de sur la tablo, rompiĝis ĉiuj vitraĵoj kaj porcelanaĵoj, kaj fariĝis tiel granda bruoj, ke la oficiro garde deĵoranta (4) sur la ferdeko malsupreniris, alvokis la gvardion kaj disigis la batalantojn. Oni enirigis la Britajn kadetojn (11) en ilian boaton kaj, forŝovinte (6) ĝin, ili iris returne (8) al sia ŝipo, kiu la morgaŭan tagon (9) forveturis.

—Nu, jen estas kurioza dua parto de la historieto. Antaŭ kelke da jaroj (10) kiam mi estis flag-kapitano kun unu admiralo, nia ŝipo, venante (6) en havenon, trovis Britan flagŝipon

tie ankrita (12). Je invito de la Brita admiralo ni vespermanĝis ĉe li sur lia ŝipo. Dum la manĝo mia admiralo petis, ke mi rakontu la supran historieton, kaj mi tion faris. Mi rimarkis, ke nia gastiganto (3) tre amuziĝis. Kiam mi finis la rakonton li diris al mi:—Kapitano Winterhalter, tre plaĉas al mi via historieto pro tio, ke de la tago de tiu vespermanĝo ĝis nun mi tute ne sciis, kial vi kadetoj aldiabligis la karan maljunan sinjorinon. (Fino).

Notaro 4.

1. "faligos" aŭ "lasos fali." La sufikso —ig signifas fari, kaŭzi, lasi, (L.R.32/5). Rimarku, ke kvankam en tiu frazo oni diras, "would drop," en Esp-o oni uzas la estontan tempon. Notaro 2/15. — 2. "enjoy himself" estas Angla naciismo. Ne traduku per "ĝui sin." — 3. Participa substantivo. Cox 209a. — 4. Participa adjektivo. Notaro 1/20. — 5. Uzante la aktivan formon "forgesis," oni evitas la pasivan formon "estas forgesita." Notaro 1/21. Vidu noton 11 malsupre. — 6. Participa adverbo. Notaro 2/10. — 7. "redonis." Notaro 2/16. — 8. "returne." Notaro 1/5. — 9. Oni povas uzi akuzativon por indiki punkton de tempo. Cox 68 (3b). — 10. Estas diferenco inter "multaj" kaj "multe da." "Multaj homoj" signifas "diversaj homoj (ĉiu aparte)"; "multe (aŭ multo) da homoj" signifas "granda nombro da homoj (kune)" (L.R.64). Tiel same estas ĉe "kelkaj" kaj "kelke (au kelko) da," kaj "kelke da jaroj" signifas "nemultaj sinsekvaj jaroj," kion ne ĉiam signifas "kelkaj jaroj." Ekz. 32/10, 11, 12, 13, 40/1, F.K. 11/34, 12/1, 2, 3. Mart. 133/3. — 11. Aktiva formo "enirigis la B. kadetojn" anstataŭ la pasivan "la B kadetoj estis enirigitaj." Notaro 1/21. — 12. Predikata participo. Notaro 1/7. — 13. "akcente" aŭ "emfaze." La Akademio ŝajne aprobas la uzon de "emfaze" laŭ la signifo de la Angla "emphatically." OKL.pĝ 109, 115.

Novaj ŝlosiloj svedaj.

La sepa eldono de la ŝlosilo de Esperanto ĵus aperis ĉe Eldona Societo Esperanto, Stockholm /adreso Poŝta fako 698/. Gi estas eldonita sub la aŭspicioj de ICK. Kun tiu eldono estas presitaj entute 80,000 ŝlosiloj en la sveda lingvo, granda kvanto por ne pli granda lando. La prezo estas 0,10 sved. kr. Kontraŭ ensendo de 30-centima UAE-kupono estas sendotaj afranke 2 ekz. de la ŝlosilo.

ESPERANTO-BRODKASTADO.**Nov-zelanda Historio.**

Dum kelkaj jaroj pasintaj la radio tutmonda laŭdinde kunlaboris kun la Esperantistaro disvastigi Esperanton. Kiel rezultato la lingvo dissemiĝis kaj populariĝis pogrande kaj rapidege. Cetere, praktika utilo de lingvo internacia evidentiĝis, vidiĝis kaj akceptiĝis. Radiuloj eklernis kaj subtenas; la problemo de radia-lingvo solviĝis konvinke. En ĉio tio Nov-zelando partoprenis kaj spertis same kiel aliaj nacioj; la radia publiko atentigis al la lingva problemo kaj la Esperantismo; kaj pro tio mallonga historio ĝisnuna de radio entreprenado rilate Esperanton en Nov-zelando estus kronikinda.

Estas al la honoro de la mortinta U.E.A. delegito, S-ro J. L. King, ke la unua pri-Esperanta brodkasto okazis. Dum 19a de Julio, 1925, tiu sinjoro parolis angle pri Esperanto de radio-stacio 2YM (Gisborne, 250m. 50v.). Lia edzino helpis kantante Esperante la kanton "Annie Laurie." Tiu estis la unua brodkasto de Nov-zelanda stacio. Ges-roj King daŭris brodkasti de tiu stacio ĝis la fino de Septembro de la sekvanta jaro.

Responde al peto de loka radiostaciestro por programeroj, S-ro W. H. King, vic-delegito de U.E.A. ĉe Wellington, (120,000 loĝantoj), liveris, komencante la 10an de Junio, 1926, naŭ paroladojn pri diversaj temoj rilate la multajn fakojn de Esperanto. Tiuj paroladoj estis brodkastitaj de stacio 2YK; la daŭro de ĉiu krom la lasta estis 30 minutoj, kaj finiĝis je la 18a de Majo, 1927, kiam tuj poste la stacio estis renovigita kaj rekodigita 2YA, ondlongeco 420 m. 5 klv. Kun la fondo de la nova kaj potenca stacio, kompleta Esperanto-kurso esti brodkastota estis aranĝita. Gvidata de S-ro W. H. King, la kurso ampleksa estis sisteme preparita. Du radiaj gazetoj gravaj publikigis samtempe la lecionojn, kiujn la aŭdantoj uzis dum la brodkastado de la radia leciono. Komencante je la 4a de Aŭgusto, 1927,

la lecionoj ĉiusemajnaj (dudek) daŭris regule kaj seninterrompe ĝis la 15a de Decembro. Pro malsaneco de la kursgvidanto, S-ro V. L. M. Daniels brodkastis la kvinan lecionon.

Ankaŭ ĉe Auckland (200,000) la lingvo dissemiĝis radie. Komencante en Septembro, 1926, kaj daŭrante ĝis la fino de tiu jaro, lekcionoj ĉiu duasabata vespero (daŭro 15 minutoj) estis brodkastitaj de stacio 1YA (333 m. 500 v) de S-ro R. J. Crago, kiu deĵoris kiel anoncisto ĉe la radia stacio. Detaloj plenaj bedaŭrinde estas nehaveblaj. S-ino J. L. King ankaŭ parolis de 1YA je la 24a Aŭgusto, 1927, finante per kanto en Esperanto.

En Julio de la sama jaro (1927) stacio 3YA (306 m. 500 v) ĉe Christchurch (120,000) komencis brodkasti programerojn rilate Esperanton. S-ro N. M. Bell, M.A., brodkastis paroladon pri la vivo de D-ro Zamenhof kaj la konstruo de Esperanto. Tiu ĉi stacio aranĝis kun la loka klaso Esperanta brodkasti ĉiusesemajne lekcionojn, la lasta brodkasto estis farita dum la 16a de Junio, 1928. S-ino S. Page estis la parolanto.

JULES VERNE FOR ESPERANTO.

Some time before his death, Jules Verne became interested in Esperanto. He even declared to an old samideano (Charles Tassencourt) in Amiens, where he lived, that he intended to feature Esperanto as the world-tongue in a coming novel. But death laid its forbidding hand on the enterprise. S-ro Queste, another Amiens Esperantist, remarked on the above facts in a speech made by him at the funeral of the great Frenchman.

HENRY E. CALWELL (Reg.)

Kuaracadas malsanulojn kun bonegaj rezultatoj per Osteopathy, Chiropractic, Dieto kaj aliaj sendrogaj metodoj.

Donas informon senpage.
11 COLLIINS ST., MELBOURNE.
Tel.: Cent. 4018.

HAROLD PUDNEY**Specialisto pri Fontanplumoj**

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon? **POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO?** Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 **EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.**

KRONIKO.

SYDNEY, N.S.W. — Tre interesa parolado estis tiu farita de s-ro R. H. Swainson, D.B.E.A., en la vespero de 9 Aŭgusto. S-ro Swainson estas unu el la pioniroj de la Esperanta movado en Anglujo, kaj donis tre interesan paroladon pri siaj Esperantaj spertoj en la fruaj tagoj. Li estas unu el la tre malmultaj Esperantistoj nun en Aŭstralio kiuj renkontis la Majstron, d-ro Zamenhof, kaj la famajn pionirojn. Lia rakonto pri la tri unuaj kongresoj: Boulogne, Geneva, kaj Cambridge, estis tre atenta.

Krom tiu, la klubanoj aŭdis du ĝuindajn paroladojn pri lingvo; unu titolita "Lingvo en Malnovaj Tempoj" de s-ro A. Feldmyr, kaj la dua de s-ro Healy, titolita "La Ĉefaj Lingvoj de la Mondo." S-ro Feldmyr parolis pri la origino de lingvo, kaj ĝia evoluo. — En antaŭaj tempoj —, li diris, — homoj opiniis, ke ĉio komencis je difinitiva dato, laŭ la Biblio, sed nun oni komprenas ke ĉio, eĉ lingvo, komencis kaj kreskis grade. Estas kelkaj teorioj pri la origino de lingvo, ekzemple la "Imita Teorio" kiu diras ke homoj penis imiti la kriojn de bestoj, la sonojn de naturaj fenomenoj, ktp. — Li diris ke, — kvankam multaj kaŭzoj helpis krei lingvon, la imitado havis grandan influon, — kaj citis kelkajn Germanajn kaj Anglajn vortojn por subteni la teorion, ekzemple, la vorto "wind" kiu similas la sono de la vento mem. Du kaŭzoj de ŝanĝo en lingvo estas, la emo mallongigi vortojn kaj frazojn, kaj la emo de modernaj homoj submeti emojn dum parolado.

S-ro Healy klarigis, kial iuj lingvoj havas pligrandan disvastiĝon ol aliaj, kaj por tiu celo mallonge skizis la historion de la homaro, montrante la pligrandiĝo de iuj Eŭropaj ŝtatoj dum la jarcentoj 16a ĝis 19a. Li antaŭvidas la tempon kiam Esperanto estos instruata en ĉiu lernejo en la mondo, kaj la naciaj lingvoj prenos duan lokon.

Pro la kunvenoj ĉe la Domain, la membaro nun duobliĝis, kaj ankoraŭ kdeskas; kaj oni ne povas akiri sufiĉan literaturon kaj lernolibrojn por vendi al interesatoj.

BRISBANO (Kvinslando). — La 25 aŭgusto sinjoro Hyde veturis al Ipswich, laŭ iniciato de nia agema tiea samideano sinjoro D. B. Thomson, kaj parolis pri Esperanto de peda-

gogia vidpunkto al kunveno de tridek instruistoj el la regiono. La aŭdantaro estis simpatia kaj inteligenta, kaj kelkaj instruistoj poste esprimis deziron studi la lingvon.

Pri nia koncerto vidu la apartan raporton.

"The Muses' Magazine" (revuo de la muzoj) en sia lasta numero havas kelkajn pecojn pri Esperanto; la ĉefa estas represo el "La Suda Kruco" de la skizo "Descartes Listens-In."

CHRISTCHURCH, Nova Zelando. — Bona rondo de laboro estis farita en tiu ĉi urbo dum pasinta monato: ni aperigis leteron pri Esperanto en loka gazeto; kaj aranĝis por du brodkastoj de ĉi tiea stacio, 3YA — unu okazos dum la nun kuranta monato, alia dum Septembro. La ĵurnalo "International Subeam" kun cirkulado nacia kaj internacia, en ĉiu eldono enhavas almenaŭ unu kolonon pri kaj en Esperanto. La klaso restas tre entuziasma kaj la studentoj ja progresas. Ni kolektis kelke da ŝilingoj kiel monhelpo por Bulgaraj Esperantistoj — laŭe la peto publikita en La Suda Kruco.

HAMILTON, N.Z. — Dum Julio klaso sub la aŭspicioj de la Laborista Eduka Asocio stariĝis. S-ro Adcock ĝin gvidas. Je la komenco 26 personoj aliĝis, kaj kontentige estas noti ke tri aŭ kvar novuloj poste partoprenis. Ĉiuj entuziasmiĝas siastude. Kelkaj klasanoj jam petis la gvidanton aranĝu ekzamenon post la fino, kaj la propono kredeble estos satata. Rilate la klason, aldoniĝas la fakto ke la L.E.A. organizanto tre plaĉiĝis pro la bonega progreso jam farita de anoj.

S-ro Adcock, kiu mem estas instruisto, klopodas aranĝi kurson por instruistoj ĉe la Somera Lernejo okazi ĉe Oamaru, N.Z. dum la nuna jaro. La prezidanto jam skribis sciigante ke kvankam li ne povas nuntempe paroli oficiale, li mem favoras kaj provos starigi la klason. Korespondaĵo nune interŝanĝas pri la afero.

WELLINGTON, N.Z. — La loka klubo aranĝis sian duan dancon, kio okazis dum Julio en bone konata salono. Ĉiumarde kunvenas la klubo, sed malagrabra vetero sin spegulas je la ĉeestantaro.

Ĉi tieaj samideanoj persiste, sed malsukcese, serĉis en la gazetaro por kablegramoj pri la U.E.A. Kongreso ĉe Antwerp. Bedaŭrinde ne eĉ unu linio vidiĝis. Kia domaĝego el pro-

paganda vidpunkto ke ni ne povis havigi kabligitan raporton, eĉ mal-lengan, pri la mondkongreso! Detalo-plenaj raportoj pri la Olimpikaj sportoj ĉe Amsterdam, en apuda lando, tage aperis, sed neniom pri tiu grava kongreso Esperantista. La dis-semigo tra la mondo de kongresaj novaĵoj kablograme estus temo por serioza konsidero kaj agado je la flanko de Internacia Centra Komitato.

BRISBANA ESPERANTO SOCIETO.

The Editor, "La Suda Kruco."

Dear Sir,—With reference to your appeal in the July number of "La Suda Kruco," for donations to the Bulgarian Earthquake Sufferers' fund, I have much pleasure in forwarding herewith Money Order No. 52913 for an amount of £2/10/-, collected as follows:—

From members of the Brisbane Esperanto Society: M. Hyde, 5/-; V. M. Vitoshinsky, 3/-; P. Proctor, 1/-; W. Baker, 1/-; C. Kidd, 2/-; T. Suess, 2/-; H. H. Hutton, 1/-; N. G. Mills, 1/-; O. H. Behncken, 2/-; R. MacPherson, 2/-; N. Sunholm, 1/-; M. C. Trundle, 3/-; A. Ryan, 5/-; T. Cooney, 1/-; E. B. Carrick, 3/6; S. Andrew (New Zealand), 2/-; A. Scammell, 1/-; Friend, 4d.; public donations, at Esperanto concert, 28th July, '28, 13/2.—Total. £2/10/-.

E. B. CARRICK, Hon. Secretary.

MONKOLEKTO HELPI LA BULGARAJ SAMIDEANOJ KIUJ SUFERIS DE LA TERTREMOJ.

Ricevita laŭ atesto en la Aŭgusta S.K. £1/19/-; V. Newnham, 1/-; N. M. Bell, 6/6, (vidu letero); Brisbana Esperanto Societo, £2/10/-, (vidu letero). £4/16/6 la sumo de la mon-kolekto estis sendita al la Bulgara Esperantista Asocio 31 Aŭgusto '28, malpli la kosto de la poŝtĉeko kiuj kostis 2/6, kaj ni esperas ricevi kvitancon post du aŭ tri monatoj. (Adm.)

Christchurch, N.Z., August 2-'28.
Dear Sir,

Please add this 6/6 to your fund for the Bulgarian Esperanto Society. It is a contribution made by the Free Religions Movement at their meeting in Christchurch on July 29. Every little helps. Samideane, N. M. Bell.

SUKCESA KONCERTO EN BRISBANO.

La Brisbana Societo en sabato 28 julio prezentis en la "Salono de la Muzoj" sukcesan kaj altgradan koncerton. La publiko plenigis la salonon, kaj kun videbla kontento elaŭdis la programon ĝis la fino. La societo invitis instruistojn de altlernejoj kaj skoltestrojn. Nia samideano sinjoro Norman Mills oficiale reprezentis la gubernian teknikan lernejon.

La societo estas tre ŝuldanta al sia Muzika Direktoro, sinjoro H. H. Hutton, kiu kun senfina pacienco kaj grandaj klopodoj preparis programon, kiu estis vera regalo de arto. La "Danco kun Diversnacaj Motivoj" de fraŭlino Elaine Spiller kaj la deklamo "Aŭtungemo" de fraŭlino Nellie Money estis frukto de longa preparado kaj instruado. La parolajn kaj kantajn numerojn sinjoro Hutton klarigis en propra bonhumora maniero, kio gajigis la aŭdantaron kaj estis valora leciono pri la strukturo de nia lingvo.

La prezidanto, sinjoro Hyde, parolis Angle kun propaganda celo. Dum la vespero oni akceptis donacojn por la suferintoj de la tertremoj en Bulgarujo.

Aliaj ĉefaj numeroj de la programo estis: Uverturo, Korda Kvinteto, (S-ino T. Waldron, f-inoj de Grant k. Warren, s-roj Panek k. Hutton); "La Espero," Societanoj; Instrumenta Trio, "Barcarolle," S-ro Waldron, f-ino Warren k. s-ro Hutton; Kanto, "Siberia Lulkanto," F-ino Eva Bowen; Kanto, "Revo pri la Hejmo," S-ino T. Benussi; Kanto, "Ridanta Valo," F-ino Gertrude Carrick; Komuna Kantado, "Al la Esperantistaro," Ales-tantoj; Rondkanto, "Zamenhof," Societanoj; Kordo Kvarteto, "Interludium in Modo Antico" (Gladounoff), F-inoj de Grant kaj Warren, s-roj Panek k. Hutton.

VERKOJ RICEVITAJ.

Luno de Izrael. Rakonto pri la Eliro. Verkis Sir H. Rider Haggard. Tradukis (kun la permeso de la aŭtoro) Edward S. Payson kaj M. C. Butler. 232pp. 5ŝ. tolo, 3ŝ. 6p. papero. Esperanto Publishing Co., Ltd.

Pri la Origino de l' Homo. Prof. Sir Arthur Keith, M.D., D.Sc., F.R.S. Trad. Prof. Wm. Brown, B.Sc., kaj F. R. A. McCormick, A.R.C.Sc. I. Artikolaro pri la evoluismo. 64pp. 2/6 tolo, 1/9 papero. Esperanto Publishing Co., Ltd.

Angla-Esperanta Vortareto. 2 pencoj, de B.E.A.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Arbeider Esperantis, 7; British Esperantist, 280; Bulgara Esperantisto, 10; Bulteno de la E. Komitato, 6; Bulteno de Internacia Scienca Asocio E., 11; Bulteno de E. Pres-Agentejo, 14-15; Esperanto, 6, 7, 8; Germana Esperantisto, 6, 7; Heroldo de Esperanto, 25 ĝis 29; Hungara Heroldo, 6; Internacia Esperanto-Servo, 5-7; International Language, July, August; Internacia Medicina Revuo, 3, 4; La tagiĝo, 4; La Revuo Orienta, 7; Libero, 26; Pacifika Espero, 36; Svenska-Tidningen, La Espero, 6; Verda Stelo, 6, 7.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitanças la ricevon de donacoj kaj abonoj jene.—(la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata) V. Newnham, 4/6, Aprilo '29; D. McInnis, 4/6, July '29; M. Holdensen, 4/6, Junio '29; G. Bird, 4/6, Aŭg. '29; J. Lawson, 4/6, Aŭg. '29; E. Geisnes, 4/6, Aŭg. '29; P. F. Longergan, 4/6, Junio '29; E. E. Sainsbury, 4/6, Aŭg. '29; E. Hart, 4/6, Jan. '29; H. Hansen, 5/-, Junio '29; L. Payne, 5/-, Okt. '29; F. T. Hepworth, 4/6, Aŭg. '29; Sydney Esperanto Society, 5/6, (anono) Aŭg. '29.

MORTO.

Sinjoro A. Madarasz, 18 Neville Str., Kangaroo Point, Brisbane. Sinjoro Madarasz kiu mortis la 1 Augusto estis fervora Esperantisto, kaj abonanto de la Suda Krucó de ĝia unua numero.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je lo oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str. Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretario: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro L. E. Dust; Vice-President: S-ro E. C. Jack; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

BOOKS YOU SHOULD READ

For the Student	
Milledge's Esperanto-English Dictionary with Index. Cloth.	10/6 (3d.)
Fulcher & Long English-Esperanto Dictionary. Cloth.	7/6 (3d.)
La Biblio .	7/6, 8/-, 15/- (6d.)
— Postage in Brackets —	

For the Reader	
Aŭstralia, Lando kaj Popolo	7/6
"There is no flaw in it" Int. Lang.	(4d.)
Lilio—Sinnotte Cloth	(3d.) 2/9
Hermano Kaj Doroteo-Goethe.	
El la "Camera Obscura" Hildebrand.	
Nuntempaj Rakontoj-Stamatov.	
Paper.	(2d.) 1/6 Each.

LA BIBLIOTEKISTO, Melbourne Esperanto Society.
Box 731 F. Elizabeth St. P.O. Melbourne.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str. P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.

Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj.

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 100 (Ninth Year).

Melbourno (Melbourne), Australio.

10 Oktobro 1928

ESPERANTURE HAS "NO LITERATURE."

Speaking recently of Esperanto the librarian of a well known University expressed disapproval of the language on the ground that it has no literature.

This is a common objection: let us see what it is worth. We must first determine what is meant by a literature; it is reasonable to assume that a national literature is intended.

Esperanto being the international language it follows that in that sense it has no literature of its very own.

Esperanto, nevertheless, is enriched by the fact that all national literatures belong to it. Esperanto is the key to all literature, by means of which the treasure hitherto hidden in unknown languages is revealed to us.

Esperanto gives to the world a wealth of literature greater than any one national tongue can possibly give. It is argued that the beauty which lies in national idiom is lost when translated into Esperanto. Suppose that be granted, is it not plain that the loss is felt only by the people whose mother tongue is translated.

To the people of all other nations the work receives added strength and euphony when expressed in Esperanto. Let us suppose an English standard work is translated into, say Polish. The result is truly disappointing: the finer shades of meaning and the charm of English idiom cannot be expressed in Polish. To a Polish reader an English classical work becomes

commonplace. So with any national classic translated into another national tongue direct.

We may assume the same work translated into Esperanto and retranslated into twenty different national languages. It is obvious that the final result is entirely different.

Esperanto catches the most delicate phases of thought and expression, and the various national translators are able to give full effect to these, in making their translation in the national tongue.

In this way Esperanto becomes the only true medium by which all that is best in national literatures may be brought to students of other nationalities. With a wider knowledge of Esperanto there should be no need for translating again into national languages.

If by literature we mean only the artistic method of expressing thought, do we not fail to apprehend its true meaning? Form and colour in a picture are to be commended, but unless the painter expresses the spirit which lies in and beneath his subject, then he fails in his work. The true master holds power to express thought and spirit underlying it. His work is literature of the highest degree.

Here, then, Esperanto comes into its own. The international auxiliary language lends itself to the expression of the most subtle forms of thought. This is shown in a remarkable manner in the Esperanto translation of the Bible. It is evidenced in

the beautiful translations of many of Shakespeare's works. As we can speak of this from an English point of view, so do other peoples of other countries speak likewise from their point of view.

Shall we not welcome a world-wide medium which enables every man and woman to acquire knowledge of the best world literature.

In this sense Esperanto has a literature expressed in terms of great magnitude.

We decry parochialism in state affairs, shall we tolerate it as applied to literature.

AN INTERESTING PROPOSAL.

Revival of N.Z. Esperanto Association.

A special meeting of the Auckland Esperanto Society, arranged for the purpose of considering a proposal emanating from Mr. C. J. Adcock, U.E.A. delegate at Drury, Auckland, regarding the resuscitation of the now dormant New Zealand Esperanto Association, was held at the New Church Hall, on the 10th September. The Society's president, Mr. J. S. Russell, presided over a fair attendance. A proposed constitution was drawn up and it was decided to communicate with the Esperanto groups in various centres with a view to organising on a national basis. Also, a resolution was passed that the time was ripe when Esperanto should be introduced into the New Zealand schools as an optional subject on the same footing with Latin and French.

The following, published for the information of N.Z. readers of the Suda Krucio, is an outline of the proposed constitution:—

(1) Full membership to the N.Z. E.A., including a subscription to the Universal Esperanto Association and the Suda Krucio, to be £1 annually;

(2) Membership to the N.Z.E.A. and the S.K. to be 10/- annually;

(3) Membership to the N.Z.E.A. only to be 5/- annually;

(4) Of the membership fee to the N.Z.E.A., 3/- should be retained by the group or club concerned, and 2/- to be paid to a central fund.

New Zealand Esperantists, also persons supporting the international language idea, who are desirous of obtaining further details, are invited to communicate with Mr. Adcock, whose address is quoted above.

KRONIKO.

MELBURNO, Vic. — S-roj Rawson kaj Ballard faras bonan laboron por la disvastiĝo de Esperanto, per la brodkastado de paroladoj pri la lingvo, kaj la bona semo nepre fruktiĝos.

La dancadoj kiuj okazis dum Aŭgusto kaj Septembro, ĉe la Melburna Societo, estis tre sukcesaj, kaj tiuj kiuj alestis pasigis tre feliĉan tempon. F-ino. Brown tre dolĉe kantis "Come to the Dance," kaj s-ro. Bishop deklamis komikan skizon, la verko de Conan Doyle. Kvarvoĉa kanto "La Rompiĝinta Ringeto" kantita de kelke da Societanoj, ankaŭ donis plezuron. Por propagandi la lingvon inter la gastoj la prezidanto rakontis anekdoton Esperante, kiun ripetis angle s-ro. Clarke.

Nur ses personoj ĉeestis la pikniko de la Melburna Esperanta Societo lastan dimanĉon, eble la aliaj estas faritaj el sukero. Por vojaĝi tien, ni travis malplenan fakon en la vagonaro kaj tiel estis multe da Esperanta parolado. Regulo estis proponita ke ĉiu devas pagi unu ŝilingon kiel mulpuno por ĉiu Angla vorto dirita. Pro tio iu sinjonino ŝuldas 8 funtojn sterlingajn al la klubo.

Kiam ni alvenis ĉe Hurstbridge ni promenadis kaj ankoraŭ parolis. La suno brilis tre bone, sed pro la nuboj kaj la pluvo, ni ne povis vidi ĝin. Ni intencis kapti fantomon, kiu loĝas tie, sed anstataŭe la pluvo kaptis nin.

Ni kolektis florojn, sed ne tro multe, ĉirkaŭ tri branĉoj da smilako.

La revenvojaĝo estis tro mallonga, ŝajnis al mi ke ĝi daŭris nur kelkaj minutoj anstataŭ unu horo. Fine ĉiuj diris, ke ili tre ĝuis la ekskurson malgraŭ nebona vetero.

AUCKLAND, Nov.-zelando. — La ĉefa topiko de intereso loke dum la pasinta monato estis rilate al propono revivigi la malnovan naciarsocion. Kvankam restas multe da laboro esti farota antaŭ ol tio realiĝos, la ĉi-tiea klubo jam konsideris favore la proponon, plena raporto pri kio aperas en alia kolono de tiu ĉi numero de S. K.

Polemiko pri Esperanto en la lernejoj estis kondukata dum Septembro en unu el la ĉiutagaj gazetoj — N.Z. Herald. Du spertaj samideanoj, S-roj E. A. Watkin kaj C. J. Adcock, kiuj ambaŭ estas instruistoj, antaŭenmetis tre firmajn kaj konvinkigajn argumentojn en la favoro de la enkonduko de Esperanto en la N.Z. 'ajn lernejojn.

WELLINGTON, N.Z. — Trapasinte la unuan jaron de sia ekzistado, la loka klubo okazigis ĝeneralan kunvicon la 21a de Aŭgusto. Bona nombro de gemembroj ĉeestis, kaj S-ro L. E. Dust, U.E.A. Delegito, prezidis. La sekretario prezentis la jaran raporton, kio montris ke la klubo posedis 34 financajn gemembrojn je la jarfino; kaj ke bona laboro estis farita en diversaj kampoj dum la jaro. La bilanco kluba estis kontentiga, kaj kvankam nur malgranda sumo konstante restis mane, sumo kalkulita je pli ol £40 — havigita per loterio kaj speciale markita por provizi meblaron por la klubejo — ankoraŭ kuŝas banke. Post ĝenerala diskuto ambaŭ estis adoptitaj.

La elekto de oficistaro por la novjaro rezultis jene:—Prezidanto: S-ro E. C. Jack; Vic-prez.: S-ro V. L. M. Daniel; Sekretario: S-ro Bertram Potts, D.B.E.A.; Kasisto: S-ro L. E. Dust, D.B.E.A.; Libraristino: F-ino W. Tricker.

BRISBANO (Kvinslando - Queensland). — La societanoj (ĉefe la agema sekretario, fraŭlino Carrick) preparis amuzan kaj interesan manuskriptan gazeton titolitan "La Brisbane Bleko." La gazeto enhavis kutiman peze seriozan ĉefartikolon, informojn pri aktualaj epizodoj, anoncojn, angulon de l' poetoj, k. t. p. Oni legis ĝin en unu kurveno de la societo, kaj la anoj ne estis malgajaj. Oni nun projektas aperon de dua numero.

Dankon al sinjoro A. McLeod, el la firmo Harrington kaj k-io, ni denove havis interesan prezentadon de lum-bildoj. La temo estis Skotlando, kaj la bildojn flue klarigis unu societano neniam vizitinta tiun landon; oni montris ankaŭ kelkajn bildojn de aktualaj aferoj.

SYDNEY, N.S.W. — La membraro de la Sydney Klubo ankoraŭ kreskas, dank' al la propagandaj kunvenoj ĉe la Sydney Domain, iniciatitaj de sinjoro Crago, kaj daŭrigitaj de kelkaj entuziasmaj samideanoj kiuj donas ĉiuj dimanĉan posttagmezon al fervora laborado por nia movado. Ĉiusemajne estas akceptataj inter du kaj ses, aŭ eĉ pli, novaj anoj. La nombro de novaj anoj ja estas tiom grande, ke oni sentas ne sufiĉon da instruantoj. Proksimume ok kursoj estas nun en progreso en ĉiuj gradoj de komentatoj ĝis progresintoj, kaj la entuziasmo lerni tiel kreskis, ke oni trovas ke estas necese havi unu-du klasojn

eĉ je la socialaj vesperoj. (en aparta ĉambro).

Krom ĉio ĉi, du novaj grupoj estiĝis lastatempe. Unu estas fondita de la fervorega doktoro Williams, ĉe la Lidcome Ŝtata Hospitalo, kie li oficas. Tiu ĉi grupeto konsistas el proksimume dek flegistinoj de la hospitalo kaj ĉiuj el ili estas sufiĉe fervoraj porti verdan stelon.

La dua grupo estis fondita de fraŭlino H. Anderson ĉe North Sydney. Tiu ĉi grupo ĵus formiĝis, kaj je skribtempo plua informo ne estas havebla.

Tri ĝuindaj lekcionoj estis liverataj dum la monato, de bone konataj gesamideanoj. Fraŭlino H. Anderson faris tre interesan paroladon pri "Stonehenge," kaj en alia vespero doktoro F. J. Williams paroladis pri siaj spertoj en la insuloj de la Suda Pacifiko.

Sed eble la plej interesa el la tri, pro ĝia propaganda materialo, estis tiu de sinjoro G. Fleming, kiu parolis Angle pri "Lingvoj de la Brita Imperio." Li diris, ke, aŭdinte homojn diri, ke la Angla devas esti la mondlingvo, li decidis esplori la aferon, kaj prezentis al la klubo la rezultatojn de tiu serĉado. Li diris, ke la Angla lingvo ne estas universale uzata en la Brita Imperio. Ekzemple en Suda Afriko oni havas du oficialajn lingvojn, la Angla, kaj la Holanda. En la parlamentejo de tiu lando, oni rajtas fari paroladon en iu el tiuj lingvoj. Same en aliaj partoj de la Imperio. En Hindujo nur 60,000,000 da loĝantoj, el 460,000,000 parolas la Anglan lingvon. Kaj en Kanado, la Franca lingvo estas tiel multe uzata, ke oni proponas la konstruadon de Franca universitato, kie la Franca estos la sola lingvo.

ANGLOJ ATENTU!

Kelkaj Angloj sonas la E kiel EJ. Dum multaj jaroj vendiĝis en ilia lando lernolibroj instruantaj, ke vokaloj en Esp-o devas ĉiam elparoliĝi longe kaj fermite. Ĝi estas plej danĝera konsilo ĉar ĝuste ĉe Angloj tiu emo jam tro sentiĝas nature. Mi aŭdis kelkajn diri jejs anstataŭ elparoli jeŝ kiel en sia propra lingvo la vorto yes, kiu havus ĝuste la saman sonon kiel la Esperanta La E de Dr. Zamenhof similas al Angla E en yes, al Franca en perd aŭ pere, neniel al Angla lake aŭ Franca the.

—Dr. Privat.

KURSO PER TRADUKADO.
(Kondukata de s-ro G. Gordon,
F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la numeroj Junia ĝis Septembra de Suda Krucio. Studantoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en estontaj notaroj ofte estos referencoj al ili. Por ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 8 kaj postajn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria av., Surrey Hills, Melbourne E10, sendante al ŝi po 4 pencoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco.

TRADUKO 5

MIA KRISTNASKA PUDINGO
(de J. T. P. O'Meara).

Multe da jaroj (2) antaŭ ol la maljuniĝon indikantaj "kornikpiedaj" linioj komencis difekti mian vizaĝon, kaj kiam kalvo (22) nek ekzistis sur mia inteligentega verto nek estis pripensata, mi perlaboris la panon (3) sur grandega paŝtbieno proksime al la konata, historia urbo (4) Bourke (elp. burk) en Nova Sud-Kimrujo.

Kiam venis Kristnasko kune kun ĉiuj siaj karaj memorigaĵoj kaj agrablaj akompanaĵoj, la regiono estis suferanta de longedaŭra senpluveco, kaj estis evidente, ke se la kluzoj de la ĉielo ne baldaŭ malfermiĝos (5) kaj priverŝos (6) la sunbruligitaj (7) teroj, ĉiu bruto (8) sur la paŝtbieno mortos (5) de malsato. Kune kun tri kundungitoj mi kamploĝis en loko malproksime de la biendomo. Ni interŝanĝis la kutimajn Kristnaskajn salutojn, kaj poste mi diris, ke mi pensas (9), ke estus (10) rompo de la decreguloj, se ni pasigus (10) la tagon ne farinte (11) Kristnaskan pudington. Mi ankaŭ diris, ke mi tre malmulte scias (9) pri la maniero ĝin fari, kaj mi proponis, ke ni kvarope interkonsiliĝu kaj kiel eble revoki en la memoron (12) ĉiujn konsistaĵojn (13) de la mistera kuirajo.

—Mi scias, ke faruno estas la ĉefa ingredienco (13),— diris unu.

Tute ne, — kontraŭdiris alia, — sekvinberoj kaj Korintaj sekvinberetoj (11) estas tio.

— Enmetu pecojn de citronŝelo, — sugestiis tria, — kaj iom da brando por doni al ĝi guston.

Tiamaniere ni ne kontentige diskutis kvaronon (15) da horo.

Ni decidis loti (16) pri tio, kiu devas havi la grandan taskon fari la pudington, kaj feliĉe aŭ malfeliĉe min trafis la loto (16).

Miaj kunuloj kaptis siajn ĉevalojn kaj foriris de mi al sia laboro. Mi

forte sentis la respondecon pri la tasko entreprenata (17). Apenaŭ mi ŝutis la farunon sur la tablon, unu el miaj kamaradoj returne galopis la pordon. — Hej, amiko, — li ekkriis, — Vi forgesis la ovojn. Mi trovis du ovojn de emuo (18) en la arbustaro. Ili estas tiel freŝaj, kiel lekantoj; enmetu ilin en la pudington, ili donos al ĝi koloron. — Mi opiniis la proponon bona (19) kaj konsentis. Unue mi dubis pri tio, kiom uzi da faruno. Tial, ke (20) ni estis kvar, mi pensis, ke ĉirkaŭ du funtoj (0.90 de kilogramo) por ĉiu estus sufiĉa kvanto. Ne havante pesilon, mi perokule kalkulis ok funtojn (3.62 kil.) da faruno. ĉirkaŭ (21) tri funtojn (1.36 kil.) da Korintaj sekvinberetoj kaj egalan kvanton da sekvinberoj. Prave aŭ malprave mi kalkulis, ke dum la bolado la granda kaj pezo de la pudingo tre malpliĝos (5) antaŭ ol finiĝos (5) la kuirado.

(daŭrigota)

NOTARO 5.

1. Preseraro. En Trad. 3, noto 5 oni korektu "sidante" (sidanta). — 2. "multe da" Notaro 4/10. — 3. aŭ "vivrimedojn." — 4. Ne metu "de" inter "urbo" kaj la nomo de urbo. — 5. "opened," "watered," "would perish." En Esperanto oni uzas la estontan verbtempon. Cox 220, 221, 232. En Cox 221 la vortoj "of speaking" estas skriberaro anstataŭ "spoken of." — 6. "priverŝi," Ps. 6/6, F. And ii, 23/9. — 7. Ĉiu hejma kvarpieda besto (ĉevalo, bovo, porko, ktp.) estas bruto. — 8. Jeremia 17/6. — 9. Rimarku, ke oni logike uzas la estantan, ne estintan verbtempon. Noto 4 supre. — 10. "would." Rimarku la kondiĉan (supozan) modon. Cox 193. — 11. Participa Adverbo. Notaro 2/10. — 12. "recall." Rab. 33/14. — 13. "ingredienco" ankoraŭ ne estas en CKL, tamen Zam. uzas la vorton en Mart. 3/5. — 14. Ne "riboj," kiuj estas la ruĝaj kaj nigraj "currants." — 15. Oni povas uzi akuzativon por esprimi daŭron de tempo. Aŭ "dum kvarono." Cox 68 (3b). — 16. "loti," 1 Sam. 14/42, Jos. 19/1. — 17. Participa Adjektivo. Notaro 1/20. — 18. "emuo" (Verax) aŭ dromajo. — 19. Predikata Adjektivo. Oni subkomprenas "esti" antaŭ "bona." Cox 108. — 20. "tial, ke" aŭ "pro tio, ke" aŭ "ĉar." — 21. Oni uzas akuzativon, ĉar ĉi tie "cirkaŭ" ne estas prepozicio. Oni povas konsideri ĝin samsignifa kiel "proksimume." — 22. Estas diferenco inter "senhara" (hairless) kaj "kalva" (bald). Marta 151/11, Lev. 13/41.

MIRINDA FIŜO AŬSTRALIA.

La hejmo de la manglo estas la riveraj bordoj kaj marĉoj en Norda Aŭstralio. Ĉi tiuj manglaj marĉoj estas la hejmo de unu el la plej neordinaraj fiŝoj en la mondo; la eta saltanta mangla fiŝo, aŭ "Johnnie Jumper," (Saltanta Johano), kiel la Kvinslandaj infanoj nomas ĝin. La scienca nomo de la malgrandulo estas tre impona, nome, *Periopthalmus Koelreuteri*. Bone ĝi meritas sian imponan nomon, ĉar la historio de la malgrandulo estas fama, eĉ inter fiŝhistorioj, kiuj, ja, estas nenombrelaj, kaj, stranga afero, la historio estas tute vera.

Se vi vidus manglan fiŝon dum ĝi kuŝas en la malprofunda akvo apud la radikoj de manglo, vi ne rimarkus ion eksterordinaran. Nur malgrandan, grizan fiŝon, havantan ĉi-tie kaj tie blankan punkteton aŭ rozetbrunan strion. Certe ĝi havas okulojn kiuj elstaras el la kapo; tre elstaras, kvazaŭ la posedanto estas en konstanta miro pri io. Sed rigardu denove. Tiu ne estas ordinara fiŝo, sed vera fiŝa mirindaĵo. Subite ĝi neĝas ĝis mangla radiko kaj komencas grimpi el la akvo. Ĝi grimpas facile kaj restas tie komforte sidanta sur mangla arbo — fiŝo el la akvo, sed tute ĉe sia hejmo. Ĝiaj brustaj kaj peivaj naĝiloj ŝajne estas same kiel ĉe aliaj fiŝoj, sed se vi intente rigardus vi vidus, ke ili estas speciale alfaritaj por kroĉado. Ĝi uzas la peivajn naĝilojn por firmigi sin, kaj la brustajn kiel manojn. Sed vi ankoraŭ ne vidis ĉiujn ĝiajn kapablojn. Subite ĝi forlasas sian seĝon sur la manglo, kaj saltas malsupren ĝis la akvo, kaj ŝajne saltetas sur la supraĵo per mallongaj saltetoj, simile al kangaruo. Ĝi atingas la bordon kaj elsaltas sur la sablon en la plej natura maniero imagebla. La saltanta mangla fiŝo iradas sur la tero kun preskaŭ la sama facileco kiel en la akvo. Ĝi uzas la naĝilojn kiel krur-ojn. Laŭ formo ĝi similas malgrandan fokon, sed sur la tero ĝi estas

ne tiel malgracia kiel foko kaj ĝi saltas facile tute same kiel malgranda kangaruo.

Observanto diras, — Troviĝas centoj da ĉi tiuj malgrandaj fiŝoj en la manglaj marĉoj en la Flinders insuloj kaj ni riskis la ĉeeston de aligatoroj por ke ni pli proksime povu studi ilin. Kiam ni alproksimiĝis ili forkuris ĉiudirekte kaj per siaj elstarantaj okuloj rigardis nin de oportunaj lokoj sur la manglaj radikoj. Kiam ni ĉasis ilin ni ne povis kapti eĉ unu. Fine ni elprovis aliajn rimedojn. Apenaŭ ni staris senmove, la fiŝoj venis amase ĉirkaŭ nin kvazaŭ instigitaj de scivolemo. Ni restis dum horoj inter ili. Ili vere svarmis ĉirkaŭ nin, mordetis niajn piedfingrojn kaj eĉ grimpis sur niajn piedojn. Do, krom siaj aliaj ecoj, ĉi tiu mirinda malgranda mangla fiŝo konsumiĝas de nesatigebla scivolemeco.

(Laŭ Donald Thomson, en "The Herald," Melburno, — Tradukis Karlo Madrigalo).

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitanças la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:— (la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata) J. Henderson, 4/6, Marto '29; I. P. Hanks, 9/-, Sept. '28; A. Greiser, 9/-, Aŭg. '30; H. E. Calwell, Anonco, Feb. '29; F. Trewin, 4/6, Sept. '29; H. Byatt, donaco, 5/6, 4/6, Julio '29; F. R. McArdle, 4/6, Aŭg. '28; M. Cullington, 4/6, Aŭg. '29; J. Widdowson, 4/6, Aŭg. '29; P. Abbott, 4/6, Junio '29; Grupo Espero, 9/-, Julio '29; J. Dingli, 4/6, Jan. '29; M. Helm, 4/6, Junio '29.

HENRY E. CALWELL (Reg.)

Kuaracadas malsanulojn kun bonegaj rezultatoj per Osteopathy, Chiropractic, Dieto kaj aliaj sendrogaj metodoj.

Donas informon senpage.
11 COLLIINS ST., MELBOURNE.
Tel.: Cent. 4018.

HAROLD PUDNEY

Specialisto pri Fontanplumo

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo facila por via monujo. Li speciale prizorgas mendojn per poŝto. Memoru la adreson

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

INTERNATIONAL ESPERANTO MUSEUM.

Support of Austrian Government.

Last year Dr. Leon Zamenhof conceived the idea of founding an international Esperanto museum to mark the 50th anniversary of our language. Herr Steiner of Vienna, acting on this, tried hard to interest a sufficiently influential group to the end that they might give their help in the matter. As a result of his efforts he was able to form a committee composed of, among others, the Chancellor (Dr. Seipel), the Minister of Commerce, the deputy Lord Mayor, and Cardinal Piffl. The Government then promised him a hall but owing to the shortage of space in the State buildings at the time, the best that could be done was to grant the use of a room for preparatory work. This was found unsatisfactory, and after some time a better place was afforded the committee, and there material was received from early contributors to the museum. Up to the present 64 lists of gifts have been received.

Although affairs are being conducted in a most trustworthy manner, a certain hesitation on the part of Esperantists is observed. This is quite understandable when one considers the high value attached to the materials which it is desired the museum should contain, and the risk of sending them without sufficient guarantee from perhaps remote corners of the world. This sense of responsibility on the part of the Esp-ist public is respected, and every effort is to be made to ensure the highest guarantee to those sending their gifts or loans.

From the first it was felt that the best solution, although the one attended with most difficulty, would be for the museum to be placed under State control. So, after prolonged discussions with the director of the Nationalbibliothek, it was arranged that the museum should be attached to that world-famed institute as a separate collection. The Nationalbibliothek, dating from the 15th century, is one of the finest libraries in the world. The present inventory of books is over 1,200,000, besides 30,000 manuscripts.

The fact that the I.E.M. will be situated in the most famous square in Vienna, and in the N.B., which is brought under the eye of every foreign visitor, will undoubtedly prove a most telling public presentation of

Esperanto, and will surely convince the most sceptical that the language occupies an important niche in human activity.

Thus the two chief problems are solved. First, the financial. The large and imposing halls are free to the movement; no care need be felt as to lighting, telephone, heating and so on; further, there is the advantage that into our collection all volumes dealing with the I.L. problem will automatically be transferred from the N.B. Secondly, permanence. There could be no firmer guarantee of permanence and fair treatment than that given by the Nationalbibliothek. It is hoped that this will induce our organisations and individual sam-oj to aid in making the museum a fitting centre for the conservation of all Esperanto material worth such. But this alone would not be enough. In spite of the generous support of the State, the committee will be able to fit out the I.E.M. as it should be done, only by a regular income to meet costs of correspondence, etc. It is therefore urged that all that are able take out a membership card at 1.20 Sv. fr. and so help the work forward.

And so the widely shared wish of Dr. Privat, expressed in a speech at the 16th Univ. Kongreso, has been granted. He said: There opens for Vienna a wide field of international activity . . . At every step one sees imposing palaces in such great number that the idea presents itself, Why are not some of these used as the headquarters of new universal institutions?

The museum will be officially opened in July-August, 1929.

Address: Intern. Esperanto Muzeo, Wien 1, Annagasse 5, Austrujo (Austria E-tisto).

POŝTKARTOJ de D-RO ZAMENHOF KAJ S-RO. ĈE.

Du belajn poŝtkartojn kun la portretoj de nia Majstro Dro. Zamenhof kaj nia senlaca propagandisto Sro. Andreo Ĉe estas eldonitaj en Svedujo de Eldona Societo Esperanto, adreso Poŝta fako 698, Stockholm, 1. La kartojn certe ŝatos la esperantistaro tutmonda. En Svedujo granda kvanto jam vendiĝis. La prezo estas po 1, 5— svisaj frankoj aŭ egalvaloro por dek pecoj. La profito estas uzota por la propagando de S-ro Ĉe en Svedujo.

LETERO EL RUSUJO.

The following extract from the letter of a Russian schoolboy will interest teachers, more especially those who follow the experiments of Daltonism.

Sovet-Laborlernejo:—En Sovetio ekzistas tre multaj 7-klasaj lernejoj. En ili la infanoj, kiuj ĝis la 8a vivjaro ne povis legi aŭ skribi, post 7 jaroj fariĝas tute "alfabetaj," klas-konsciaj civitanoj kun vico da ellernitaj laborkutimoj. En laborlernejo la infanoj ricevas ne nur teoriajn sciojn sed dum ĉiutaga lernado ili ankaŭ praktike laboras. Kun la lernado la proletaj infanoj estas laborkutimigataj. Ekz., lernante fizikon ili faras modelojn en siaj laborejoj k.t.p. Tiel same en ĉiuj aliaj lecionoj. Neniu tasko estas lernata sen praktika ekzercado. Krom la lernado, kiu meze daŭras 4-5 horojn potage, nia infanaro okupas sin pri organiza soci-laboro. En la lernejoj ekzistas infana "memregado," kies konstruado estas sufiĉe interesa. Ĉiu klaso elektas sian grupan komitaton, kiu gvidas ĉiujn grupajn aferojn kaj laboron, faras kunvenojn, priparolas la atingajojn, k.t.p. La prezidantoj de l'grupaj komitatoj eniras la komitaton tutlernejan — "ekzekutivan." Sub la pedagogoj ĝi gvidas la tutan socian kaj kulturan laboron de la lernejo. En tiu komitato partoprenas ankaŭ reprezentantoj de kulturkomisiono. La lasta havas klubon, bibliotekon, ludejon, diversajn rondetojn, laborejojn k.t.p. En la lernejo estas varmaj matenmanĝoj por la infanoj. Ili estas malkaraj, sed la infanoj de malriĉuloj ricevas ilin senpage. Krom tio ekzistas en la lernejoj kooperativoj, kie oni vendas paperon, kajerojn, kaj ĉion por lernado bezonatan.

Ĉiu lernejo eldonas murgazeton, kaj ĉi tiu krome multajn ekzemplerojn de infanaj gazetoj. La rilatoj inter niaj instruistoj kaj lernantoj estas tre amikaj.

Cu oni punas la lernantojn? Kompreneble ne, ĉar niaj lernantoj mem bone scias, ke la instruistoj amas disciplinon. Troviĝante ĉiam en tiaj bonaj kondiĉoj, ricevante bonan spiriton, niaj infanoj kutimiĝas al kolektiva laboro kaj vivo.

El alia letero:—

Est. sam-o! Mi, komencanto, studas Esp-on en fervoja klubo en Sverdlovsk, ĉefurbo de Uralo. Ĝi havas nur 170,000 loĝantojn. En ĝi ne es-

tas eĉ tramoj, dum iradas la grandaj aŭtobusoj. Estontjare oni konstruos la tramojn. Mia profesio estas telegrafisto. Se mi deĵoras lunde de la tria posttagmeze ĝis la naŭa vespere mi devas marde deĵori de la naŭa matene ĝis la tria p.t., kaj la saman tagon de la naŭa vespere ĝis la naŭa matene. Post tio mi havas du tagojn da libertempo, t.e., merkrede kaj ĵaŭde. Vendrede mi komencas deĵori de la tria p.t. ĝis la naŭa vespere k.t.p. Dum la noktaj deĵoradoj mi havas rajton ripozi kvar horojn.

Laŭ la nova statistiko ekzistas en nia lando 16,366 organizitaj E-tistoj en 778 lokoj kun 527 Esp-aj rondoj; 2272 artikoloj aperis en la gazetoj. Esp-o estas jam multloke oficiale aplikata. Multaj aliaj sukcesoj montras la progresadon de ĝi en nia lando. Inter la 10-12a de Nov. en Moskvo partoprenis preskaŭ 1000 delegitoj el pli ol 70 diversaj landoj. Ankaŭ la kongreson partoprenis Esp-a delegitaro konsistanta el 23 personoj el 12 landoj. Dum la kongreso, laŭ iniciato de l'Esperantista delegitaro, estis kolektita granda listo de subskriboj sub sekvanta propono:—

Konstatante la grandan malfacilecon kaj perdon de tempo, kiu okazas pro lingva diverseco dum interrilato de diversnaciaj reprezentantoj, dum traduko de la paroladoj en ĉiu internacia kunveno, dum praktika disvastigo de inform-materialo unulingve preparita, kaj observante samtempe, ke estas bezonata unu certa helplingvo internacia por plifaciligo de la rilatoj inter Sovetio kaj alilando, kaj ke la lingvo Esp-o malgraŭ sia nuna relativa nesufiĉa disvastigiteco, tamen jam liveras grandan utilon por internacia korespondado kaj kultura interkonatiĝo, — ni, subskribintoj el diversaj landoj de la mondo, veninta por festi 10-jaran jubileon de Oktobra revolucio, proponas sekvantan deziresprimon:—

1. Celante plivastigon kaj pliprofundigon de la rilatoj inter Sovetio kaj alilando, estu rekomendata kaj allasata uzado de la lingvo int. Esp-o en leteroj, kunvenoj kaj aliaj okazoj, kiam aliaj lingvoj liveras embarason por interkompreniĝo.

2. Estu utiligata la helpo de la nun ekzistanta progresema Esp-a gazetaro kaj gruparo kiel peranto kaj ligilo por diskonigo de la informoj kaj artikoloj pri la vera stato en Sovetio kaj por organizo de kultur-kontakto

kun Sovetio, ĉu individua, ĉu kolektiva.

3. La societo por kultur-kontakto inter Sovetio kaj alilando kune kun la koncernaj fakasocioj, kaj gazetoj, zorgu pri starigo de regula Esperanto-lingva informa kaj traduka servo tie, kie eblas tia aranĝo.

Tiu deziresprimo estis subskribita de 250 delegitoj el 27 div. landoj.

Via amiko Boris Girev.

THE FRENCH PRESS AND ESPERANTO.

Following the example of various technical organs in several countries, the great Parisian monthly review "Parures," devoted to the Fashion industries, publishes regular articles in Esperanto. "Pax," the organ of international economy and politics, published in Paris, has adopted the same course for the purpose of attracting the attention of foreigners to its pages.

—I.E.S.

BOOKS WORTH READING

Batalo de l'vivo Dickens

Paper Covers, 1/3 (Postage, 3d.)

La Faraono, 3 Vols. Prus.

Paper Covers, 7/6 set (Post. 1/6)

La Karavano Hauff.

Paper Covers, 1/9 (Postage 3d.)

La Lastaj tagoj de Zamenhof

Paper Covers, 9d. (Postage 2d.)

Lilio Sinnotte

Cloth, 2/9 (Postage 3d.)

La Bibliotekisto,

Melbourne Esperanto Society,

Box 731 F, Elizabeth St. P.O.,

MELBOURNE.

AVIATION AND ESPERANTO.

The Director of the Farman Aviation Lines, on the 5th December, 1927, addressed a letter to the Secretary-General of the Esperanto League of Postal, Telegraph and Telephone Servants, in which he stated that Esperanto alone is capable of remedying the difficulties occasioned to aerial traffic by diversity of language. The company has therefore decided to have its pilots taught Esperanto.

—I.E.S.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Aŭstria Esperantisto, 7-8; Arbeiter-Esperantist, 8; British Esperantist, 281; Belga Esperantisto, 6; Bulteno de la Antverpena E. Komitato, 7, 8; Bulteno de la E. Pres-Agentejo, 16; Esperanto-Junularo, 5-6; Heroldo de Esperanto, 30; La Tagiĝo, 5; Le Revue Orienta, 8; Oomoto, 35; Svenska-Tidningen, La Espero, 7.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretario: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro L. E. Dust; Vice-President: S-ro E. C. Jack; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentiné Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Aŭstralazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :

Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :

Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj

Specimena numero-unu respondkupono aŭ 30 c. U.E.A. kupono.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 101 (Ninth Year) Melbourne (Melbourne), Australio. 10 Novembro 1928

THE UNITY AND POWER OF ESPERANTO.

(Last chapter of "Historio de l'lingvo Esperanto" by Ed. Privat.)

It is now seen clearly that with the passing of time the uniformity of the language has been well conserved. Although the vocabulary and phraseology have widely expanded, the system on which the language is based has in no way been sacrificed thereby. Geographically also this uniformity has been retained and even strengthened. The well-known doubting query of those outside our ranks, "But will not Spaniards, Swedes and Japanese speak Esperanto differently? And if so, not only will difficulties of pronunciation arise, but little by little the whole language will completely collapse into different dialects as has already happened to all other languages."

Such an observation reveals a certain knowledge of the subject, but not enough. A philosopher has remarked that at times a little learning is worse than none. When languages "fell into dialects," as, for example, that of the Roman soldiers, or the old German tongue in the beginning of the Middle Ages, there were no railways, no telegraphs, no newspapers, no public schools, etc. Except for the purpose of reciprocal butchery the different peoples held themselves apart. Each province, each village, lived out its own life something after the manner of the present-day distant and isolated communities. Of

those situated in the valleys of high mountain ranges. Almost everybody was unable to write.

Differences of pronunciation under such conditions freely and rapidly sprang up. After one or two hundred years this had become so marked as to constitute distinct dialects. But do not let your investigation stop here. Let us see what follows. There came into operation centralising forces. Some renowned king established strong rule. His son after him warred with the provincial dukes, counts and princes. His grandson broke the power of one after another of these, founded a wealthy court, called thither artists and poets, set up a theatre and a university in the chief town, which became the centre of literature and the press; then a revolution broke out, resulting in the establishment of a national legislature and law, a national sentiment, a national education system, a national culture. The language of the chief town became the official one. Courtiers, teachers, and statesmen spoke it. Thousands of books were printed in it and sold throughout the land. Nowadays, while the central parliament is sitting, a hundred newspapers are being printed, and during the night are railed off in express trains. Morning sees the peasant in the Southern Pyrenees buying the same newspaper as the villager in Northern Flanders. And so it is with the Bavarian laborer and the Hamburg clerk, the Scottish railway porter and the London postman. Their forefath-

ers spoke the dialect of the locality; they themselves still understand it, but it is often the case that their sons and daughters possess only the common language of the nation.

History records that after the collapse into dialects there is an opposite movement—national unity is followed by linguistic unity. First, then, there is a tendency to separation but afterwards to union. Let us go even further. Take the English language of the 20th century. It is spoken by Americans, Scots, town Irish, English, South Africans, Canadians and Australians. Each group, of course, shows certain preferences in the choice of words and also certain differences of accent. Americans are somewhat nasal in their utterance, Scots throaty, while Australians tend to broaden the vowels. Well, does not the Bavarian deputy in the Reichstag by his accent evoke a smile on the face of his Berliner colleague, as does the Southern Frenchman on that of the Parisian? Nevertheless, it is absolutely the same language. Were all the other peoples at their congresses and conferences to understand one another as well as do the English and the Australians the world would be in a much healthier state. Why does not the fall into dialects repeat itself nowadays, when we have to do with vast transoceanic distances? For the reason that the same elements that created uniformity also firmly conserve it—a common press and literature read and studied in common, constant interrelation, and, above all, the essential need for intercomprehension.

So, if the English language is safe for such a danger, shall Esperanto perish from it? Certainly not. It occupies an even more favorable position than does English in this relation, because no-one speaks it at home, in the streets, in ordinary local life, where the tendency to fall into dialects is strongest. The auxiliary language is never used among persons of the same nation, except in Esperanto classes for practice. So a French or German Esperanto is impossible. It serves only for foreign travel, congresses, at receptions of visitors from other lands, and international relations in general. In all these cases the prevailing forces being understood, and the natural tendency to imitate. Both these forces

are need for understanding and for are at work against diversity, and by the constant polish of use speech variations disappear.

tional auxiliary is never used among Because of this the uniformity of spoken Esperanto has been more marked from congress to congress. Let people examine what has actually taken place after 40 years instead of asserting their opinion on what "must happen." During the Boulogne congress there were heard several national "mannerisms" of pronunciation. Many Frenchmen too readily accented the last syllables. Germans pronounced B as P and "sed" as "zet," Slavs softened all the N's into NJ's, the English doubled the due length of the vowels O and E, which they pronounced oŭ and ej. Nevertheless intercomprehension was perfect. After 20 years these differences have in great measure vanished. While it is true that beginners and some elderly people still pronounce Esperanto imperfectly, in congresses the great majority of speakers use the language more uniformly, and it is often difficult to recognise their nationality.

A normal pronunciation based on Polish and Italian is steadily becoming general. Such is aided, of course, by the very simple and precise phonetic system of Esperanto. In written and printed Esperanto uniformity existed from the beginning. Those peculiarities of preference for this or that word or phrase that have shown themselves in the 40 years' evolution have been less national than individual or class. As with pronunciation so with word-order, the necessity for international comprehension has been ever present and has not permitted the lengthy sentence characteristic of German.

—Trad. Robo.

(To be continued.)

ESPERANTO IN SCHOOLS.

In Greece.

By decree of 28 October 1926 (No. 57 363) the Ministry of Worship and Public Instruction of the Greek Republic had already authorised the teaching of Esperanto in the Normal Schools for primary teachers. By special decree No. 36,816 of 14 October, 1927, the New Minister of Public Instruction, Mr. Nicoloudis, has extended the period of this authorisation.

—I.E.S.

KURSO PER TRADUKADO.

(Kondukata de s-ro George Gordon,
F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la numeroj de Junio ĝis Oktobro de la Suda Kruco. Studantoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en estontaj notaroj ofte estos referencoj al klarigoj en ili. Por ricevi estontajn tradukotajn pecojn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria Av., Surrey Hills, E 10, sendante al ŝi po 4 pencoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco. Oni povas ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 7 po 4 pencoj por ĉiu.

TRADUKO 6.

Mia Kristnaska Pudingo (daŭrigata.)

Mi elŝeligis la emuajn ovojn en site-lon (10) kaj kirlis ilin per vergeto de eŭkalipto. Mi ŝutis la kirlaĵon sur la farunon kaj sekvinberetojn (10), aldonis iom da akvo kaj permane komencis kunmiksi la tuton. Laborinte (3) je tio ĉirkaŭ dek minutojn (2) mi ŝutis (4) la tre gluecan kaj flavan mason sur grandan pecon (10) de neblankigita kalikoto, kaj uzinte (3) trancilon por forskrapi de la fingroj la restaĵon, mi zorge kunligis la tukon envolvante (3) en ĝi la miksaĵon. Tion mi admirinde faris, sed konsternis min la grandeco de la pudingo, kaj mi timis (5), ke nia sola poto estas (6) tro malgranda por povi (7) en-lasi ĝin. La poto estis la ordinara tripieda kuirilo uzata (8) en la sovaĝejo (9) kaj estis mallarĝa ĉe la supro kaj malsupro kaj tiel ŝvelforma ĉe la mezo kiel la ventro de manĝegemulo. Ĝoje kaj kontente mi trovis, ke la pudingo, iom premite (3), povis eniri la poton, kiun ĝi tute plenigis. Metonte (3) ĝin sur la fajron (10) mi subite rememoris, ke mi ne metis akvon en la poton (10). Jen dilemo! Kiom mi vidis (11), ne estis spaco por akvo. Evidente nenio estis farebla, krom elpreni la pudington kaj malpliigi ĝian amplekson (12). Tamen mi vane penis eltiri ĝin kaj tial mi riskis (13) meti la poton sur la fajron (10), pensante (3):—Nu, mi ne povas boligi, tial mi rostos, ĉar ni volas havi Kristnaskan pudington, kaj tian (14) ni nepre havas, kia ajn ĝi estu.

Mi sidigis sur ŝtupo kaj atentege atendis tion, kio okazos. Baldaŭ fariĝis interna moviĝado. La pudingo

komencis tre strange sibli kaj fari bul-bul-bul-sonojn, kaj mi flaris neplaĉan odoron de brulanta tuko. Mi longe kaj profunde konsideris pri tio, kion fari en la neatenditaj cirkonstancoj. Mi diris al mi:—Mi verŝos akvon sur la pudington kaj lasos ĝin penetri; eble tio utilos. Sur la fajro sidis kerosena ladvazo, entenanta (8) bolantan akvon. Mi antaŭe intencis kuiri en tio pecon de peklita bovaĵo, sed tion mi tute forgesis (16) pro mia eksciteco. El tiu ladvazo mi ĉerpis kruĉon post kruĉo da akvo kaj verŝis ĝin sur la pudington (10). Por ke la provizo da akvo ne elĉerpiĝu, mi metis sur la fajron (10) ankoraŭ unu sitelon. Pasadis horo post horo kaj de tempo al tempo mi verŝis pluan akvon por kompensi la forvaporigon.

Fine miaj kamaradoj revenis kun apetitoj intensigitaj (8) pro la atendata Kristnaska festeno. Multfoje kaj avide ili demandis min, kiel iras la kuirado, kaj laŭtaj kaj teruraj estis iliaj minacoj de puno se la pudingo ne estos tiel bongusta, kiel ili esperas. (Daŭrigota.)

Notaro 6.

1. Mi rimarkis, ke iuj kursanoj ne ĉiam ĝuste uzas la adverbajn participojn. Ili devus zorge studi la klarigon en Notaro 1/10 kaj la ekzemplojn de la uzo en la sekvintaj tradukoj. — 2. Rimarku la akuzativon. Notaro 5/21. — 3. Adverba participo. Notaro 1/10 — 4. Oni verŝas fluidojn sed ŝutas solidojn. — 5. Ne uzu "alarm" en la senco de "tim", ĉar "alarmi" signifas: sciigi aŭ krii pri proksimiĝanta danĝero. Oni diras: fari alarmon. — 6. Rimarku la logikan uzon de la estanta verbtempo. Notaro 5/4, 9. — 7. Ekzemplo de la infinitivo post "tro." Kp.: "Ĝi ne estas tro malfacila por traduki" (Mart 141/26). — 8. Adjektiva participo. Notaro 1/20. — 9. "bush" en Aŭstralio havas diversajn signifojn, kaj plej ofte ne signifas "arbaro" aŭ "arbarego" sed pli ĝuste "vasta, sovaĝa (aŭ nekulturata) regiono." — 10. Akuzativo de almovo. Cox 67 (2). — 11. "Kiom mi vidis." Rab. 51/10. — 12. "amplekson" aŭ "grandon." — 13. "desperately" en la Angla havas diversajn signifojn. Ĉi tie ĝi ne estas tradukebla per "senespere." — 14. "one" ĉi tie estas pronomo. Zam. uzas "tio" (Rab. 81/11) kaj "tia" (Mart

52/7). — 15. "bubble." La aŭtoro aŭdis la sonon, ne vidis vezikojn. Grabowski uzas "bul-bul-bul-sono" ĉe "Pekoj de l' Infaneco" 31/1. — 16. "forgesis" estas tute kiel klara, kiel "estis forgesinta." Notaro 1—21.

LETERO EL JAPANUJO.

La homoj nomas sin la reĝo sur la tero aŭ la animo de la kreitaĵoj. La delikarteco de ilia parolorgano estas nekomporebla kun tiu de bestoj, sed hontu tiaj gloraj kreitaĵoj antaŭ la bestoj, ke ili ne kapablas interkompreniĝadi krom post almenaŭ 2-3 jara penado por akiri lingvon de alia. Vidu ekzemple kokojn kaj hundojn.

Kvankam iliaj parolorgenoj estas tre primitivaj, ili tamen interkompreniĝadas facile kaj kontente, parolante tute saman lingvon, malgraŭ ili estas el ĉiuj anguloj de la mondo. Ĉu la buŝon, langon, kaj orelojn de la homoj Dio faris por ke ili ĉesu funkcii kiel interkomunikiloj en regionoj trans maro aŭ montaro? Ni ne kredas.

Supozite ke la unueco de lingvo ekzistis efektive, kiel la legendo diras, antaŭ la epoko de la Babilona turo, ĉu ni ne povas restarigi ĝin iamaniere aŭ alie? Mi ne parolas pri unuigo de tiom da lingvo tra la nuna mondo. Tio estas kompreneble nebla tiel longe, kiel restas nacieco kaj popoloj sed kial ne naskiĝis dum la lastaj miloj da jaroj internacia lingvo, per kiu la homoj el diversaj partoj de la mondo povas tiel facile kaj kontente interkompreniĝadi kiel kokoj kaj hundoj? Ĉar malvastiĝas la tero pro modernaj interkomunikiloj, la bezono de internacia lingvo fariĝas pli akre sentata, ol antaŭe.

Jen ni estas donacitaj per Esperanto 40 jara post ĝia naskiĝo dank' al la zorgo-kaj pensoplena akustikeco de D-ro Zamenhof. Li prenis sur sian dorson la pezan ŝarĝon de la tuta homaro, kiu penegadis milojn da jaroj por egalvicigi sin al la bestoj, kiom koncernas interkompreniĝado. Li tiel savis la homaron de la lingva infero. Li ja estas la Kristo de la lingvo mondo. Se sin trovas ankoraŭ nun tiuj, kiuj insistas subiĝon de la homaro al la bestoj, aŭ ĝian suferadon en la infero, ni, "Esperantistoj," rigardas ilin herezuloj, kaj estas pretaj unuanime alvoki ilin batale.

K. Takahaŝi, Sizuoka.

KIEL ESPERANTISTOJ VENKOS?

Plejmulto da sam-oj plendas pri senrezulto de iliaj, ofte grandaj, klopodoj por prosperigi Esperanton, kaj pri malrapideco de Esperanta progreso. Ili trovas diversajn kaŭzojn por klarigi tiun aferstaton. Sed ili neniam kulpigas sin mem, ne kritikas sian metodon de propagando, sian agadon. Ili tute vere plendas, ke rezulte de propagando kelkdekoj aliĝas al Esp-a societo, sed samtempe centoj malvarmiĝas kaj ekŝiĝas.

Unu ĉefa kaŭzo de tio estas: ni ĉiam nur propagandas Esp-on, kvankam tio jam ne plu estas bezona, sed malumulte, plorinde mizerskale, ni uzas praktike nian lingvon. Jen komparo. Tempo estis, kiam homoj ne kredis, ke homoj povas flugi kiel birdoj; tial oni ĉie propagandis la ideon, aranĝis konformajn societojn por popularigi la novan ideon kaj monokolektis por eksperimentoj; sed nun jam estus tute mokinde, se iu predikus pri neceso kaj eblo de aerflugado, kvankam homoj ankoraŭ ne flugas grandskale; ĉiuj komprenas ke la ideo jam maturiĝis, kaj ili pacience atendas la tempon de ĝenerala uzado de aerflugiloj; en multaj fakoj oni jam bone flugmaŝinas—por poŝto, milito, sciencaj esploroj, ekspedicioj, komerca kaj eĉ pasaĝera trafiko—oni nun skribas pri baldaŭa apero de malkaraj aermaŝinoj. Analogie ni povas diri rilate Esp-on. Tempo estis, kiam oni predikis la ideon pri komuna lingvo kaj aranĝis propagandajn societojn, kiuj siatempe ludis gravan rolon; sed nun la ideo tute maturiĝis, oni formas konferencojn sciencajn, komercajn, pedagogiajn pri elekto de komuna lingvo. Esp-o vaste uziĝas; la sola taŭga, nur ĝi estos la komuna helplingvo. Ni do plu ne bezonas, almenaŭ en kulturaj landoj, pervorte propagandi ĝin. Ni devas praktike uzadi ĝin, jen la plej efika metodo. Oni jam ne ĉiam demandas, "Kio estas Esp-o?" aŭ "Ĉu ĝi estas parolebla lingvo?" sed oni diras, "Ĉu mi povas trovi en ĝi tiajn-tiajn librojn, ĵurnalojn, katalogojn de firmoj; Ĉu mi povas vojaĝi per ĝi, ricevi informojn k.t.p.?"—kaj tiurilate ni estas ankoraŭ tre malfortaj.

Krom beletristiko kaj imagverkoj ni preskaŭ nenion povas—nek scienca nek filozofia nek teologia aŭ psikologia aŭ teknika; rilate revuojn kaj gazetojn ni ankaŭ bankrotas; eĉ

ne unu ĉiutagan gazeton ni havas, kun peno subtenante la semajnan "Heroldo de Esp-o," kiu plenas neabonemon de "kelkmilionpersona Esperantistaro tutmonda." Kie estas la dikaj eldonaĵoj de la antaŭmilita periodo, — la bela "Universo," ampleksa "Revuo," "Internacia Scienca Revuo," kaj "Socia Revuo," ankaŭ "Katolika Espero?." Nur tiu kvino povis kontentigi legantaron, kiu tie havis ĉerpejon de interesa materialo. Nun ni havas nur "Katolika Espero," "Sen-naciulo" "Novaj Tempo," kaj aron de malplej imponaj, kune kun mia bedaŭre neperioda "Oriente" (100-paĝa revuo). La menciitaj ne sufiĉas. Pedagogoj kaj ĵurnalistoj devas havi librojn kaj gazetojn en Esp-o el ĉiu lando, kie ili povas trovi uzindaĵojn. Ni forĵetu propagandojn, kiuj nur disigas niajn fortojn, kaj kiuj nur kontentigas ambiciojn de grandaj Esp-societoj aŭ de apartaj sam-oj. (Antaŭ la milito en Francujo ekzistis 30 gazetoj, kaj nur du indis abonon; en Germanujo 80, el kiuj nur "Universo" estis havinda). Se sam-oj en ĉiu lando unuigus por eldoni nur unu "Nacian Esp. gazeton" laŭ tipo de "Finnlanda Esp." aŭ "Oriente," tiam ĉiu granda lando posedus po unu bona revuo ilustrita (kun kelkaj poresperantaj kaj propagandaj paĝoj), kaj la mondo posedus multajn vere valorajn peresperantajn publikaĵojn: "Japanujo, Ĥinujo, Siberio, Aŭstralio, Anglujo, Usono" ktp. La pli malfortaj landoj povus unuigi por komune eldoni gazeton laŭ "Oriente" unuiganta orientajn landojn, ekz. "Suda Ameriko, Balt-landoj, Balkan-landoj, Norda Afriko, k.c. Kian riĉaĵon ni tuj ricevus se ĉiuj respondus jese ĉi-alkvokon! Ekz. se la Japanoj, anstataŭ elspezadi eldonante 3-4 propagandajn gazetojn kolektus tiujn sumojn por eldoni almenaŭ 6 numerojn jare de bona ilustrita revuo multpaĝa, tio multe pli efikus. Same pri Germanoj k.a.l. Tiam ĉiu sam-o povus abunde ĉerpi por siaj celoj el riĉa fontaro. Kaj ĉiu notus la jam praktikan utilon de Esp-o! Ĉiu vid-

us, ke Esp-o aplikebla kaj aplikata jam eniris en la vivon, kaj ni rapide venkus. Ankaŭ kompilaĵoj pri diversaj fakoj de tekniko kaj scienco devas fimbaze aperi per komunaj fortoj de tutmonda Esp-istaro, ekz. "Scienca Revuo, Medicina Revuo, Pedagogia Revuo, Komerca-Industria Revuo," k.c.t.

Esperantistoj, lasu for la nure pervertan propagandon, sed traduku nacilingven el div. Esp. gazetoj interesajojn por lokaj presaĵoj, kaj asocioj. Traduku por Esp. gazetoj el nacia lingvo similcele. Tiam ĉiu ŝate vidos la potencon de Esperanto. Certe, ekzistas aliaj rimedoj de praktika uzo, sed mi nun traktis pri la unuaj, nepraj paŝoj tiurilate.

Simple do vorta-folia propagando en kulturaj landoj estas infanaĵo, amuzaĵo, tute senvalora.

—Inocento Seriŝev. Sydney.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitanas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene:—(la daton post la nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata). J. Rogers, 10/-, Junio '30; Melburna E. Asocio, anonco 12/- Okt. '28; R. B. Bigelow, donaco 5/6; M. Marinovich, 5/-, Aŭg. '29; H. Pudney, 30/-, Aŭg. '29; M. J. Ravelich, 10/-, Majo '29; J. Debrich, 5/-, Aŭg. '29; M. Malviva, 5/-, Nov. '29; P. Wyatt, 4/6, Junio '29; R. Ross, 9/-, Majo '29; F. Halliday, 4/6, Julio '29; E. M. Wallace, 4/6, Julio '29; J. M. Vujicich, 10/-; H. M. Lanyon, 4/6, Junio '29; L. Lanyon, 4/6, Okt. '29; S. C. Blainey, 4/6, Junio '29; R. H. Green, 5/-, Okt. '29.

HENRY E. CALWELL (Reg.)

Kuracadas malsanulojn kun bonegaj rezultatoj per Osteopathy, Chiropractic, Dieto kaj aliaj sendrogaj metodoj.

Donas informon senpage.
11 COLLINS ST., MELBOURNE.
Tel.: Cent. 4018.

HAROLD PUDNEY

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li, malkare rebonigos ĝin. Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? rizorgas mendojn per poŝto. Memoru facila por via monujo. Li speciale p

la adreson

Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

Specialisto pri Fontanplumoj

KRONIKO.

MELBURNO, V. — Samideanoj kaj amikoj renkontiĝis en la botanika ĝardeno antaŭ ne longe, en la posttagmezo de suna dimanĉo, kaj dum la promeno babildis Esperante pri la notindaj kaj belaj floroj kaj arboj. Ili sekvis la vojeton apud la limoj de la ĝardeno, kaj faris la tutan ĉirkaŭiron.

En la vespero de Oktobro 12a, s-ro. Skurrie rakontis skotajn anedotojn kaj ŝercojn por amuzi la kursanojn ĉe la Melburna Esperanto Societo. Li bone sukcesis.

Je 19a Oktobro okazis la lasta danco en ĉi tiu jaro. La afero estis granda sukceso, kaj oni devas gratuli la komitaton pro la bona rezultato. Inter la dancoj la sekvaj eroj estis bone akceptataj: Tri voca kanto de J. Mazzanghi, "Ŝafistoj, Diru al Mi," kiun kantis membroj de la Klubo. F-ino. Virginia Cox faris, Esperantlingve, bonan deklamon, "La Kristnaskmanĝo de Bob Cratchit" el la "Kristnaska Sonorado" de Chas. Dickens. La aŭskultantoj tre ŝatis la presentadon, kaj ankaŭ tiun de s-ro. Skurrie—komika, kaj tre ridinda kanto. La vespero finiĝis post la kantado de "La Espero" kaj "Auld Lang Syne."

La lastan vendredon en la monato, s-ro. Percy Hudson donis tre interesan rakonton pri spertoj en Malgranda Azio kaj la proksimaj insuloj, Cyprus kaj Rhodes.

S-roj. S. M. Bishop kaj D. McInnes, gajnis la unuan ekzamenon, kun honoro. Gratulojn al ili.

SYDNEY, N.S.W. — Novaj membroj ankoraŭ venas al la Sydney Esperanta Societo, malgraŭ tio, ke malbona vetero malhelpis la kunvenojn ĉe la Domain.

Dum la monato s-ro A. Auwart parolis pri sia patrolando, Estonujo. Li donis al la aŭdantaro multajn informojn pri tiu ne multe konata lando. Li diris, ke la Estona popolo estas tiom antikva, ke oni ne scias ĝuste ilian devenon. Se oni ekzamenas la popolojn de diversaj partoj de Rusajo, oni rimarkas ke en multaj malproksimaj lokoj troviĝas popoloj, kiuj en multaj aferoj similas unu al alia, speciale en lingvaj aferoj. Do oni povas imagi, ke en tre antikvaj tempoj ekzistis casada popolo, kiu vagadis trans granda parto de Rusujo, kaj poste disiĝis kaj ekloĝis en diversaj partoj de la lando, kaj form-

is apartajn civilizaciojn. Dum tre longa tempo Estonujo, kiel tiuj aliaj landoj estis parto de la Rusa Imperio, sed la revolucio en 1918 ebligis al ili liberiĝi. Finante sian paroladon, s-ro Auwart diris, ke Estonujo estas tre malamika al Bolŝevismo.

En alia vespero s-ro A. Jamierson parolis pri "La Historio de la poŝtmarko; kaj alportis kelkajn interesajn specimenojn.

Plua parolanto de la monato estis s-ro V. Rutland, kiu interesigis la membraro per paroladeto pri "Historio de Literaturo."

La dancadoj estas ankoraŭ tre sukcesaj kaj ĝuindaj.

INTERNATIONAL UNITY.

At the present moment in world history the trend of events points no uncertainty towards closer international unity.

Modern developments continue to emphasise the necessity for the removal of the barriers which hitherto have separated humanity. Wireless broadcasting demands unceasingly that the various nations shall adopt some commonsense system of international lingual communication.

Telegraph and telephone instruments cry out for a simple language which people of every nation can understand.

Cinema patrons, and producers of moving pictures long for the time when pictures and titles originating in foreign countries can be shown and understood by all, in spite of diversity of tongues.

Commerce needs some kind of simple and uniform auxiliary language which can be easily learned by ordinary commercial men and women.

While everyone agrees that this urgent demand exists, no person or body with authority is found who can give effect to it. Logically, one of the first steps should be to make the study of Esperanto compulsory in all schools. Secondly, let preference be given by employers to certified Esperantists.

Again, logically the League of Nations is in duty bound, under necessity, to make Esperanto the one and only method of speech in all discussions and debates, and to use it as the means of communication between the League and all national Governments. The adoption of these suggestions expressed in money terms would mean a saving of millions of

pounds yearly. Expressed in terms of humanity it would mean a saving of lives, a general uplift of culture and knowledge among the masses, and a deepening of religious feeling among the people of all nations.

Politically, the using of a general language, in addition to the national tongue would broaden the outlook of politicians; it would enable them to visualise and appreciate the "other fellow's" point of view.

No one nation has any right to force other nations to use its own particular form of speech; along that road lies chaos. Hence the reason for Esperanto, the scientific international auxiliary language, which is easily learned and spoken by peoples of every race, colour and creed throughout the world.

SCIENCO.

Malofta Eltrovaĵo.

Ne malproksime de la urbo Kokĉetav (Altaĵo, Siberio) ĉe la bordo de la rivero Ĉaglinki estas trovitaj ostoj de prahistoria homo.

La trovitaĵo konsistas el kranio, brak— kaj piedostoj.

Oni ĉion trovis okaze de neordinara leviĝo de riverakvo kiu, dank' al sia forta fluo, iom post iom forportis parton de la sabla bordo kaj eligis la ostaron eksteren.

Komence la ostaron ekvidis lokaj komparanoj, kiuj avizis pri tio la urbestraron, kaj poste la tuta trovitaĵo estis kolektata.

La ostoj distingiĝas per rompebleco, sed dank' al peno oni sukcesis ĉion kolekti sen iaj ajn difektoj.

La ĉefan atenton allogas la kranio, kiu havas plej strangan formon kaj malmulte similas nuntempan homan kranion.

La makzeloj estas tro elstarigitaj antaŭen, super okulkavoj estas tre rimarkeblaj reliefaj ostaltaĵoj.

Ĉi tiuj superbrovaj altaĵoj pravas, ke la trovita kranio estas de prehistorio homo, vivinta antaŭ jarmiloj.

Ankaŭ estas interese noti, ke la cerbujo de la kranio estas ne ronda, sed iom plilongigita de la nuko ĝis la frunto. Tio pravas, ke la trovita kranio apartenas al tiel nomata "longkapa homo," kiun havis nur prahistoria homo.

Elrusigita el "Siberia Fajfo," n-ro 153, de T. J-v.

—El Heroldo de Esperanto.

DUMB LEADERS.

Extract from the Memoirs of Lord Oxford and Asquith. "Feb. 8 Winston (Churchill) was very eloquent in the worst French anyone ever heard. S'ils savent que nous sommes gens qu'il peuvent conter sur was one of his flowers of speech."

Had Winston lived in an age when enlightened mankind, having loosed itself from the coils of language-diversity, used Esperanto for its foreign relations, he would have said something like this, "Se ili sciuz, ke ni estas homoj, al kiuj ili povas plene fidi." But it is not so. While knowing of Esperanto and the part it plays, he and other Winston Churchills continue to mouth strange catenations of French words under the impression that something must be understood if only you say enough of it and say it in as many ways as possible.

Surely the lack of a common tongue was never more eloquently attested than by the citation given. Here is a nation's leader tongue-tied at a time when the need for accurate understanding between two peoples was never more urgent. That one having enjoyed a lengthy education and having plenty of time and money to acquire the French language should give an amused colleague warrant to pen such an observation makes us, Esperantists, smile, but rather bitterly. Why do men need to be bludgeoned into acceptance of their blessings?

We would advise all to read Oxford's lines more as an unconscious rebuke to those responsible for the lethargy shown in some quarters in regard to the practical adoption of Esperanto in foreign relations, than as a rather unprofessional revelation of a lack in Winston Churchill's well-known array of accomplishments. Truly might the young Zamenhof have paraphrased the prophetic words of Tyndale, "If God spares me, ere many years I will cause a boy of State-school education to speak more freely and intelligently with his brothers in other lands than do you, most learned doctors." —(Robo.)

LIBROJ RICEVITAJ.

"LA KONSCIENCO RIPROĈAS," August Strindberg. El la sveda lingvo esperantiigis, G. H. Backman. Eldonejo, G. H. Backman, Ramlosa

Brunn, Svedujo. Prezo ne montrita. Ni citas el la antaŭparolo de Marie Hankel:—Ni devas esti dankaj al s-ro Backman, ke li elektis precipe bonegan rakonton, kies grava temo montras al ni unu el la konfliktoj, el kiu konsistas la homa vivo. E.L.A. varme rekomendas ĉi tiun ĉefartaĵon.

NOKKEL TIL ESPERANTO. La unua Esp. —ŝlosilo en novega lingvo. Predo 20 norvegaj oeroj. **ESPERANTO.** Grammatikk og Ordlisten (Gramatiko kaj Vortaretoj) norvega-Esperanta kaj Esperanta-norvega. La enhavo estas la sama kiel en la "ŝlosilo" kun aldono de norvega-Esperanta vortareto (2800 vortoj). 70 pg'. Prezo 50 norvegaj oeroj, Havebla ĉe: Esperanto—Eldonejo AGADO, Poŝtkesto 407, OSLO, Norvegujo, aŭ ĉe: Norvega Esperantista Ligo, Bergsliens gate 11, II, OSLO, Norvegujo. "BESA-A ADRESARO." 1928, 7a eld., Bohema Esperanto-Servo, Moravany v. Ĉ. enhavas sur pli ol 60 paĝoj

preskaŭ mil adresojn el pli ol 60 landoj kun indiko, pri kiu la personoj volas korespondi, kion ili intencas interŝanĝi ktp.

La libreto estas bele ekipita kaj kostas nur 50 sv. ctm.

GAZETOJ RICEVITAJ.

Austria Esperantisto, 9; Angla-Skota Esperantisto, 15; Arbeiter-Esperantist, 9; British Esperantist, 282; Brazila Esperantisto, 1-6; Germana Esperantisto, 8-9; Heroldo de Esperanto, 33 ĝis 37; Itala Esperanta Revuo, 5, 6; Informservo de la Internacia Labora Oficejo; International Language, Sept.; Internacia Medicina Revuo, 5; La Interligilo de L' P.T.T., 75, 76; La Revuo Orienta, 9, 10; La Socialisto, 9; Oomoto, 36; Revuo Kultura, 1; Steads Review, 10; the first number of a new series, now reconstructed; Verda Stelo, 8-9; Vegetarano, 3.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie; sekretario f-ino V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto-Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str. Prezidanto: Maŭrice Hyde, F.B.E.A. Vicprezidantoj: Fraŭlino R. MacPherson, Klement Kidd. Sekretario: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President: S-ro L. E. Dust; Vice-President: S-ro E. C. Jack; Secretary, S-ro Bertram Potts, F.B.E.A., 34 Argentine Avenue, Miramar, Wellington, N.Z.

BOOKS WORTH READING

Batalo de l'vivo Dickens

Paper Covers, 1/3 (Postage, 3d.)

La Faraono, 3 Vols. Prus.

Paper Covers, 7/6 set (Post. 1/6)

La Karavano Hauff.

Paper Covers, 1/9 (Postage 3d.)

La Lastaj tagoj de Zamenhof

Paper Covers, 9d. (Postage 2d.)

Lilio Sinnotte

Cloth, 2/9 (Postage 3d.)

La Bibliotekisto,

Melbourne Esperanto Society,
Box 731 F, Elizabeth St. P.O.,
MELBOURNE.

La Suda Kruco

Oficiala Organo de la Australazia Esperanto-Asocio.

Redakcio-Administracio :
Box 731F, Elizabeth-str: P.O.,
Melbourne (Aŭstralio).

Abono (por dek du numeroj) :
Aŭstralio: 4 ŝilingoj kaj 6 pencoj.
Ekster Aŭstralio: 5 ŝilingoj.

Specimena numero-unu respondkuponon aŭ 30 c. U.E.A. kuponon.

Unu numero: 4 pencoj

Anoncoj: Por 3 linioj: 1 ŝilingo.

N-ro 102 (Ninth Year) Melbourne (Melbourne), Australio. 10 Decembro 1928

THE UNITY AND POWER OF ESPERANTO.

(Last chapter of "Historio de l' lingvo
Esperanto" by Ed. Privat).

For a time there was an Anglo-French tendency always to open the sentence with the subject before the verb, but little by little it disappeared under the eventually dominant influence of Slav authors and of the freer, more elastic style of Zamenhof. The international gazettes and original literature, of course, furthered this disappearance more than did the translated works. As with pronunciation so with written Esperanto, the law of imitation powerfully operates.

From the international point of view it is evident that Esperanto has been moving towards an ever increasing uniformity. If dialects should at any time come into being, that could be only through some world-wide class influence and not by that of national language.

Were a coterie or party to use Esperanto for its own international communications, at the same time avoiding all relation with other users of the language, then we might see to form slowly a kind of factional dialect, not limited to one country, but world-wide. Such a thing, however, is hardly imaginable, for it is not possible effectually to prohibit men and women from reading certain newspapers and books, or from conversing with other people.

That kind of separative tendency in

language was shown for example by the class-conscious organisation S.A. T. It soon disappeared, however, simultaneously with certain over-severe statutes, as the result of a wholly natural internal reaction against embarrassing linguistic and educational hindrances.

So we may say that the facts contained in the 40-years' history of Esperanto reveal the constant pressure of the need in life for uniformity both in written and spoken language. All leads us to believe that this pressure will become even stronger in future, when greater demands are made on the language.

In 1927, during the 19th Universal Congress at Danzig, Esperanto celebrated its 40 years' jubilee. Two generations had learned, used, and made it widely known abroad. The vast majority of the Esperantist public of 1927 belongs to the second generation, often called the "post-war" generation. It has not known Dr. Zamenhof, and has learned the language from the mouth of teachers who in turn learned it from conversation courses rather than from books. Almost everywhere the language is used much more in speech than in writing. Its tradition is now so firmly established that all grammar books of Esperanto could be destroyed without the slightest loss to it. Its essential structure could be recovered with ease, simply by listening to the spoken language and noting the forms used, just as is done in the case of those tongues spoken in unexplored

regions. Life has now wholly freed Esperanto from bookish theory. For this reason it has become separated also from the "ideal world-language" movement, and its history is now quite independent from that study or comparison of artificial language projects. It is remarkable, also, how linguists outside the Esperanto movement, always lag behind the times. When Esperanto up to 1907, was part and parcel of the discussions on world-language, these linguists, with few exceptions, denied the possibility of such a language. Twenty years later, when it had for some time been enjoying its own life, wholly self-contained and independent, these people began to interest themselves in the theory of world language. That which all students of language will do in 20 years' time, namely, examine scientifically those facts of life unearthed in the field of Esperanto, has been undertaken so far by only a few. These, after thoroughly learning Esperanto, have published such valuable studies as that of Prof. Collinson, Liverpool University, on the evolution of its word order, and that of Prof. Aymonnier, of Paris, on the use of its suffixes. A psychologist, Prof. Flugel, London University, after an exact study of Esperanto, was able to discover the essential truth that it is not only a language but also, and above all, a human and social fact of great significance.—(Psycho-analysis of the Esperanto movement).

This my history, so skeletal and incomplete, does at least illustrate that truth, for it deals far more with Esperanto as a movement than with Esperanto as a language. Indeed the history of Esperanto is necessarily bound up with that of its people, whose unity and whose internal disputing were necessary to "give a soul to the language" and to create for it a living centre from which it might go forth to its manifold service in the wide world outside.

Before the war the Esperantists were like a community entering upon a great experiment. The experiment succeeded. Since the war they have become a kind of model humanity, better organised as regards language than the rest of the world, holding in their hands a powerful instrument for international understanding; but the world will never know how thousands and thousands of humble men and women labored, and so patiently, to en-

sure the success of this splendid work, the world-wide functioning of an easy auxiliary language, common to all. It represents an incalculable sum of sacrifice, love, self-devotion, and talent, beginning with the inspired work of Zamenhof himself. It is to be doubted whether this unmeasured spiritual capital could ever have been amassed had the founder been merely a brilliant linguist. What brought into existence and nourished that unique movement was before all else the dynamic moral purpose that inspired first the initiator and then the adherents.

A strong waft of sentiment endued the language with life and power to expand abroad, and any attempt to explain the movement on purely grammatical grounds would be radically false and misleading. Esperanto is a natural reaction not only against the material but also and more truly, against the spiritual barriers of language that stand between the peoples. In a word, it expresses their yearning for the unity of mankind and the equality of the nations. In Asia eminent idealists see in Esperanto the neutral language, free from every diplomatic or political influence. Tourism and commerce have at last begun to use it in their service, but the feeling that all men are brethren has long since imparted unto it the breath of life. —Trad. ROBO.

RADIOKONCERTO EN BRISBANO.

La 4 februaro la Brisbano Esperanto-societo prezentos malgrandan koncerton el la gubernia radiostacio 4QG. La horo ankoraŭ ne estas fiksita; detaloj poste aperos en "Suda Krucio."

Bonvolu noti la daton, kaj aŭskultu. Poste, bonvolu skribi al la direktoro de la stacio, gratulante lin pri la programo en Esperanto!

GAZETOJ RICEVITAJ.

Arbeiter-Esperantist, 10; British Esperantist, 282; Bulteno de la E. Komitato, 9; Bulteno de la Internacia Scienca Asocio E. 12; Bulteno de la E. Preso-Agentejo, 17; Germana Esperantisto, 10; Heroldo de Esperanto, 40, 41, 42; Hungara Heroldo, 7; International Language, Oct., Nov; La Verda Lumo, 6-7; La Socialisto, 10; Oomoto, 37; Verda Stelo, 10; Weekly News Bulletin V.O.K.S. 34-35.

KURSO PER TRADUKADO.

(Kondukata de s-ro George Gordon, F.B.E.A.)

Antaŭaj tradukoj kaj notaroj en ĉi tiu kurso aperis en la numeroj de Junio ĝis Novembro de la Suda Krucio. Studantoj dezirantaj kursaniĝi devus havigi al si tiujn numerojn, ĉar en estontaj notaroj ofte estos referencoj al klarigoj en ili. Por ricevi estontajn tradukotajn pecojn ili sin turnu al Miss Blyth, 10 Victoria-av., Surrey Hills, E10., sendante al ŝi po 4 pecoj kaj unu adresita, afrankita koverto por ĉiu peco. Oni povas ricevi tradukotajn pecojn 1 ĝis 8 po 4 pecoj por ĉiu.

TRADUKO 7.

MIA KRISTNASKA PUDINGO.
(daŭrigata).

Kiam ili volis (2) ne plu atendi, ni prenis la poton (3) de sur la fajro kaj, iom timante (4) pro ebla okaziĝo, mi komencis elpreni la pudington. La rezulto de forta tiro estis, ke peco el la kalikota tuko deiĝis en mia mano, ĉar ŝajne la malsupra parto jam antaŭe forbruliĝis (14). Ni bata-dis ĝin kontraŭ la tablon, kaj ĉe tio (5) jen! eliĝis la supra parto de la pudingo. Ĝi bele aspektis, kaj ĝia aromo parfumis la ĉambron kaj forte rememorigis al ni la tempon, kiam ni estis junaj kaj senpekaj. Ĝis tio, bone! Mi komencis denove facile spiri. Post multa penado kaj iom da malbenado ni elpotigis (6) la ceteron de la mistera kuirajo. Ni estis kvazaŭ fulmofrapitaj. Ĝi havis karbonigitan kruston de dikeco de colo (25.4 milimetroj), kaj la internaĵo estis peco de Kristnaska kuko, ol kiu neniam homaj okuloj vidis pli belaspektan. Bole kuiřiĝinta estis la supra parto kaj bakita la malsupra parto.

Ni bonege festenis tiun posttagmezon, kaj mi estis la heroo de la okazo. Mi lasas al la legantoj konkludi (7) pri Sindikataj demandoj kaj organizkiel fariĝis la eksterordinara rezulto de mia kuirado, sed mi fieras pri tio, ke unika kaj rekorda estis tia kombinaĵo kiel Kristnaska pudingo kaj Kristnaska kuko kune kuiritaj en unu potu.

(La Fino).

VIDETOJ AL NOVA GVINEO.

Aŭstralianoj trovas multon belan

kaj interesan (8) kaj ne malmulton instruan vizitante (4) la submandatan teritorion (9) Nova Gvineo. Estas bone, ke ni Aŭstralianoj komprenu la prirespondecon, kiu nun estas nia pro tio, ke, kontraŭ la okuloj de la tuta mondo, ni havas la devon administri teritorion ampleksantan naŭdek milojn da Anglaj mejloj (232, 200 kvadrat-kilometroj) dise kuŝantaj sur miliono da mejloj (2,580,000 kvkm) da tropikaj maroj; estas bone ankaŭ, ke ni komprenu la malfacilaĵojn, kontraŭ kiuj devas batali la administracio, kaj ke ni sciigu, kiel tiuj malfacilaĵoj estas venkataj.

Iuj, kiuj trovas neagrablaj (10) la vintrajn monatojn en Sydney aŭ Melbourne plezure sciigos, ke post kelke da tagoj de veturado sur komforta vaporŝipo ili sin trovas en regiono de helega sunbrilo kaj trankvilaj maroj, kies akvoj akceptas (11) koloron de tia intensa, nedifinebla bluo, vidata nur norde de Kaprikorna tropiko. Portante (13) la plej malpezan vestaĵon, kuŝsidanta (13) sur ferdeka seĝo kaj kun pipo aŭ libro, tenata (12) pli pro kutimo ol por uzado, oni ripoze kaj kontente rigardas la forsavan flugadon de flugilfiŝoj.

(daŭrigota).

NOTARO 7.

1. Preseraro en Notaro 6, noto 16, "tute kiel" (tute tiel). — 2. "would" ĉi tie estas la estinta tempo de la verbo "to will" (voli), kaj ne estas tradukebla de "estus." Oni atente studu Cox 237 (n kaj o). — 3. "ni prenis la poton" anstataŭ "la potu estis prenita." Notaro 1/21. — 4. Adverba Participo. Notaro 2/10. — 5. La ĉi-tiea uzo de "when" en la senco de "and then" aŭ "until" aŭ "at that" estas Angla naciismo kaj ne estas tradukebla per "kiam." Oni povas traduki per "ĝis fine." — 6. "ni elpotigis la ceteron" anstataŭ "la cetero estis elpotigita." Notaro 1/21 kaj noto 3 supre. — 7. Pri "konkludi." Notaro 2/25. — 8. Oni povus skribi "bela kaj interesa," kaj la signifo tiam estus "will find much (to be) beautiful and interesting." Notaro 5/19 kaj noto 10 malsupre. — 9. Ne metu "de" inter "teritorio" kaj ĝia nomo. Notaro 5/4. — 10. Predikata Adjektivo. Notaro 5/19. — 11. "to take on, assume." Kp. "jes—respondis la juna homo, subite akceptante seriozan mienon." Marta 50/13. — 12. "rather as an excuse." Kion signifas tio? Al mi ĝi ŝajnas sensenca. — 13. Adjek-

tiva Participo. Notaro 5/17. La vorto ĉi tie priskribas la staton de "oni." — 14. "the bottom part having burnt away." Tiu gramatika konstruo (nominativo absoluta) en la Angla ne ekzistas en Esperanto. Por traduki la frazon oni ne imitu la Anglan per uzo de participo, sed anstataŭigu la participon "having burnt" per verbo, de kiu "la bottom part" estos la subjekto. Cox 211. L.R. pĝ. 67.

ESPERANTO AS A UNIVERSITY SUBJECT

A correspondent writes an interesting letter on the subject of the recognition of Esperanto by Australian Universities.

In the course of his remarks he suggests that an effort be made to establish a fund—say £100—as an endowment. The interest on the capital amount would be available in perpetuity as an annual prize, open to University students of both sexes for the best essay on international matters in Esperanto.

The idea is suggestive, it is done occasionally by individual citizens for various objects and there is no apparent reason why it should not be done for Esperanto.

In effect it would place the international auxiliary language on a permanent base in the University world.

It would focus the attention of thousands of cultured young people on the language.

It would inspire numbers of them to study Esperanto, and these in turn would encourage others to do likewise. There would be no difficulty in getting together an examining board of three qualified Esperantists of recognised ability, whose decisions would be final.

The main question at the moment is how to secure the £100. It might be that a friend, or friends of Esperanto could be induced to donate the desired sum. It is possible that the money might be given as a bequest, but the intending donor would receive pleasure during life if he or she anticipated the event.

Another method suggests itself—that of a collection among Esperantists in all the States and Dominions.

Undoubtedly the main idea has merit, it is worthy of serious consideration by all Esperanto Societies, groups and individuals who have the future of Esperanto at heart.

LETERO EL RUSUJO.

Estimata samideano,

Hodiaŭ mi volas priskribi pri mia sindikato. Jen artikolo el libro "Sub Ruĝaj Standardoj." Impresoj kaj travivaĵoj en "Sovet-Unio." Einar Adamson.

En "Sovet-Unio" la poŝtistoj, telefonistoj, kaj radiistoj estas unuigitaj en komuna sindikata organizaĵo. Ĉiuj grupoj de tiuspecaj laboristoj do laboras kune, ne disigitaj kiel en aliaj landoj.

La poŝt kaj telegraflaboristoj ludas gravan rolon en la historio de profesia movado en Rusujo. Jam en la jaro 1905 ili fondis organizaĵon sindikatan. La caro volis ĝin malpermesi kun rezultato ke la poŝtistoj kaj telegrafistoj komencis strikon, kiu daŭris dum du semajnoj. Poŝto kaj telegrafo estis malfunkciigitaj en la tuta lando. La cara registaro sukcesis ruinigi la organizaĵon per persekutado de la gvidantoj. Post la revolucio oni en 1917 ree komencis organizigi kaj oni fondis multe da lokaj grupoj inter poŝt kaj telegraflaborantoj. Ankoraŭ oni havis diversajn unuiĝojn, sed en la jaro 1919 oni kunigis ĉiujn kaj fondis grandan unuecan organizaĵon por ĉiuj grupoj de laborantoj, dungitaj de la Popolkomisarejo de poŝttelegrafo. Ĉe ĉiu laborejo poŝta, telegrafa, telefona, aŭ radia, oni elektis laborkomitaton. Tia komitato ekzistas ankaŭ inter la funkciuloj de la sindikato. Tiaj laborkomitatoj ekzistas en ĉiu oficejo, en ĉiu laborejo de Sovet-Unio. La laborkomitatoj faras la praktikan asoci-laboron ĉe la laborejo. Ĝi devas observadi ke la intereso de la membroj estas aranĝitaj laŭ la kolektiva kontrakto, enkasigi la sindikatkotizojn, prizorgi eventualan ŝparokason, la klerigan kaj kulturan laboron per studgrupoj, ktp., havigi sanitaran helpon, kaj ordigi ripozhejmon kaj malsanulejon vizitojn por la membroj, kiuj bezonas ripozon. Ĉiu laborkomitato havas propran bibliotekon por la membroj en la laborejo. Ĝis nun ne okazis striko, ĉar la laborkomitatoj sukcesis havigi rajton al la membroj; se laboranto ne estas kontenta, li plendas al la "Mestkom," kiu interkonsentus por forigi la kaŭzon de malkontento.

"Unuiĝo de Ligilo" havas specialan klerig kaj kulturfakon. Tiu fako eldonas la dusemajnan gazeton "Proletarij Svjazi." La fako havas grand-

an librovendejon, kiu ankaŭ mem eldonas librojn. Ĝi liveras literaturon, sciencan, sindikatan, kaj beletristikan, al ĉiuj profesiaj organizaĵoj en la vasta U.S.S.R. Rimarkinde estas, ke la librodeponejo havas fakon por Esperanta literaturo, prizorgata de kamarado Victor Ĵavaronkov, kiu ankaŭ ĉiudimanĉe kaj ĉiulunde parolas Esperanton de radiostacio "Komintern." Lia voĉo do estas konata al Esperantistoj en tuta U.S.S.R. kaj en tuta Eŭropo. La laborkomitato inter la funkciuloj de "Unuiĝo de Ligilo" havas propran Esperantogrupon.

Krom tio estas Centra Oficejo de Esperantistoj de Ligilo, gvidanta tutan Esperanto movadon de P.T.T.R-istoj. Ĝi same eldonis librojn Esperanto pri sindikataj demandoj kaj organizis Esperanto disaŭdiĝojn per la radiostacio "Komintern" (ondlongo 1750 m).

WED IN THREE LANGUAGES.

When a German bridegroom and a Lancashire bride were married at a registrar's office in Britain recently, three languages had to be used to complete the ceremony.

The bride and bridegroom could not speak each other's tongue, and the registrar could not understand Esperanto, which was common to both of them.

The bridegroom met his fiancée at an Esperanto congress. They fell in love and corresponded in Esperanto.

At the wedding a member of a local Esperanto group acted as interpreter.

The bridegroom's brother, who knows neither English nor Esperanto, took part in the ceremony. He spoke in German to the bridegroom, who translated into Esperanto to the interpreter. The latter then made the necessary replies in English to the registrar.

The couple are spending their honeymoon in Germany.

ESPERANTO SOMER-LERNEJO.

La dua Esperanto Somer-Lernejo okazis je la intersemajno 9a - 11a de Novembro, ĉe Newport, apud Sydney.

La "Workers Education Association" (Laborista Ekudada Asocio) tre bonvole metis je nia dispono la domegon, kiun ili posedas tie, kaj la Sydney Esperantistoj havis tre ĝuidan libertempon en unu el la plej belaj lokoj apud Sydney.

La loko troviĝas inter montetoj kaj maro, proksimume dudekkvin mejlojn malproksime de Sydney, kaj oni povas ĉiam trovi ĝuidan okupon tie, inkluzive la marŝado, naĝado, ktp. Precipe ĝuida estas la marŝado sur la montetoj, de kies suproj oni trovas belegajn panoramojn, kaj povas vidi en kelkaj okazoj eĉ pli ol dek mejlojn norden aŭ suden laŭlonge de la marbordo.

Laŭ la reguloj de la Lernejo, oni devas havi almenaŭ unu aŭ du lekciojn dum la intersemajno, kaj ĉio-kaze doktoro F. J. Williams kaj sinjoro Hans Matterŝin estis la lekcionistoj. Sabaton vespere doktoro Williams, prezidanto de la Sydney Esperanto Societo, faris elmontradon de la rekta metodo en la instruado de Esperanto.

Dimanĉon matene oni tre interesate aŭskultis paroladon de sinjoro Metterŝin, novalveninto el Jugo Slavio. Li alvenis en Sydney antaŭ nur kelkaj semajnoj kaj ankoraŭ ne povas paroli angle, li do montris al la nesesperantistaj vizitantoj la praktikan valoran de Esperanto.

Li skizis iomete la Esperanto movado en sia hejmlando, kaj ankaŭ priparolis sian viziton al la Vienna Kongreso, kie, li diris, li estis frate akceptita de samideanoj el, eble, kvardek landoj.

La restaĵon de la tago oni pasigis per kriketludo, naĝado, marŝado, ktp.

Unuvorte, oni havis tre ĝuidan libertempon, kaj estas tre dankemaj al la W.E.A. pro ilia afableco, disponigante la Somer-Lernejon, kaj avide atendas la proksiman kunvenon tie.

HAROLD PUDNEY

Se vi havas kriplan fontanplumon, kiu malhelpas vian skribadon portu ĝin al li, kaj li malkare rebonigos ĝin. Li havas multajn el ĉiu speco, je prezo VI MEM AŬ POR VIA AMIKO? rizorgas mendojn per poŝto. Memoru facila por via monujo. Li speciale p
la adreson

Specialisto pri Fontanplumoj

Aŭ ĉu vi deziras fontanplumon POR

7 EQUITABLE PLACE, MELBOURNE.

KRONIKO.

MELBOURNE, Victoria. — En la frua parto de Novembro, la Societo aranĝis promenon al "Wattle Park," kiu troviĝas ĉe la fino de tramvojo en orienta antaŭurbo. La parko estas granda kaj en natura stato, kvankam ĉe la limoj oni plantis multe da akcioj diverspecaj, kaj sur altaĵo en la mezo de la parko oni konstruis grandan kafejon, nomata "Chalet." Ĝaje babilante, la anoj vagis tra la parko, esploris ĉie kaj kolektis sovaĝflorojn. La afero estis tre sukcesa kaj ĝuebla.

Je 9a Novembro, sinjoro Skurrie faris tre instruan paroladon pri la elparolado de Esperantaj vokaloj kaj malfacilaj vortoj, la anoj tre interesiĝis, kaj faris multajn demandojn.

Je la 19a de la monato, sinjoro R. Rawson parolis de Radstacio 3AR, pri la movado, kaj la uzado de la lingvo en la novaj "Parolantaj Filmoj."

La jarkunveno de la A.E.A. okazis je la 21a Novembro ĉe la Aŭstralia Preĝejo. Ĉiuj pli entuziasmiĝis, kaj oni aranĝis pli viglan propagandadon por la venonta jaro.

Je la lasta kunveno de la monato, sinjoro P. Hudson parolis pri Konstantinoplo, kiu, li opinias, estas unu el la plej interesaj civitoj en la mondo. Li priskribis la ĉefajn konstruaĵojn kaj ceterajn vidindaĵojn. Li ankaŭ rakontis pri sia vizito al la tiea Esperanto Klubo, kie li renkontis samideanoj el preskaŭ ĉiu lando. Liaj paroladoj ĉiam estas interesaj.

Gratulojn al sinjorino M. Dunne kaj sinjoreto Walsh, kiuj ambaŭ sukcesis en la unua grada B.E.A. ekzameno.

SYDNEY, N.S.W. — Lokaj Esperantistoj denove spertis la uzeblecon de Esperanto dum la pasinta monato, okaze de la alveno de sinjoro Hands Matterŝin, el Jugo Slavio. Tiu ĉi samideano kiu ne povas paroli angle, dufoje interesigis la Esperantistoj per rakontoj pri siaj spertoj en Jugo Slavio kaj Germanujo.

La Sydney klubanaro nun kalkulas inter si reprezentantoj el kelkaj diversaj nacioj, kaj fariĝas pli kaj pli internacia. Rimarkinda fakto estas, ke preskaŭ ĉiuj el tiuj ĉi novalvenintaj eksterlandanoj ne povis paroli angle, kiam ili atingis Sydney-on. Sen Esperanto ili tiam estus senamikaj, fremduloj en fremda lando. Tiu ĉi fakto eble estas unu el niaj plej bonaj propagandaj punktoj.

Plej grava okazaĵo de la monato estis la dua "Somero-Lernejo," ĉe Newport okazinta 9a ĝis 11a Novem-

bro. Tiu ĉi estas priskribita aliloke.

Fraŭlino V. Fairfield denove verkis kaj prezentis teatroaĵeton, nomata "La Fotografisto." Ĝi estis tre sukcesa. En alia vespero sinjoro E. Hart faris interesan paroladon pri siaj spertoj en Hindujo antaŭ kelkaj jaroj.

BRISBANO (Kvinslando - Queensland). — Societa vivo daŭras kontentige.

La 30 septembro la anoj iris al riverloko Petrie kaj tie havis agrablan feston, kun banado, kaj manĝado sub la arboj.

Similan feston oni havis la 25 novembro sur golfobordo en Scarborough.

La 17 novembro la societo havis koncerton kaj festan vesperon en la hejmo de malnova subtenanto de la movado, fraŭlino Roseneder, kiun ŝi afable metis al ĝia dispoŝo. Oni prezentis agrablan programon de muzikaj kaj deklamaj pecoj; kaj la vespero daŭris, kun babilado kaj muziko, ĝis malfrue. La societo estas multe ŝuldanta al gesinjoroj, fraŭlino kaj sinjoro Roseneder por ilia afabla sindono.

La 27 novembro okazis la jarkunveno. La sekretario-kasisto (fraŭlino E. B. Carrick) prezentis la jarraporton kaj financan staton, kiuj ambaŭ montris kontentigan progreson.

Oni elektis novan estraron. Prezidanto estas sinjoro Klement Kidd, multjara laboranto por nia afero en Brisbano, kiun la societo ĝojas honori. Vic-prezidantoj estas fraŭlino Rose MacPherson kaj sinjoro M. Hyde. Bibliotekisto estas sinjoro Oskar H. Behncken. La sekretario (fraŭlino Carrick) estas unuanime reelektita, post kora dankesprimado por ŝia senĉesa kaj efika laborado.

Oni aranĝis radiokonzerton por 4 februaro. Vidu apartan paragrafon.

La organo de la asocio de ekssoldatoj "The Queensland Digger" propravole decidis eldoni serion de lecionoj de nia lingvo, kiu nun aperas ĉiumonate.

AUCKLAND, Nov-zelando. — Dum pasinta monato (Novembro) gazetpolemiko per kiu ni havigis bonegan propagandan por Esperanto konkludis. Inter la korespondaĵoj sin trovis kelkaj bone elpensitaj leteroj.

La loka societo sukcesis aranĝi Esperanto-vesperon ĉe la Fabian Club. La kunveno okazis la 27an de Oktobro, kaj estis aranĝita facile de la helpo de la klubo prezidanto, S-ro T. Bloodsworth, membro de la Ubega Konsilantaro. Bonega ĉeestantaro

partoprenis. S-ro C. J. Adcock, Del. de U.E.A., speciale veturis nin al lokon el Frankton liveri paroladon pri la avantaĝoj de Esperanto en la lernejoj. La detaloj, provizitaj de kapabla instruisto, estis tre aŭdindaj. S-ino J. L. King, M.S.P., priskribis sian vojaĝon al la Antverpena Esperanto-kongreso; kaj la societa prezidanto, S-ro. J. S. Russell, skizis la progreson de Esperanto kaj ties nunan pozicion en la mondo. Horistaro kantis bele la Esperantkantojn, La Vera Fratara kaj La Fluanta Tajdo. Antaŭ ol la konkludo al unu el la plej profitoplenaj vesperoj poresperantaj iam okazigitaj en tiu ĉi urbego, la klubanoj ricevis por konsiderado proponon rekomendi Esperanton al la edukaj aŭtoritatuloj kiel temon por instruo en ŝtataj lernejoj.

CHRISTCHURCH, N.Z. — Esperantlingvaj aferoj ricevas decan atenton en ĉi tiu urbo kiel la jenaj detaloj sendube elmontras:—

(1) La kutima sessemajna parolado el la loka radiostacio estis farita de S-ro L. Efford je la 24an de Septembro kaj la sekvantan faris S-ro A. W. Page, M.A., la 5an de Novembro.

(2) S-ro N. M. Bell, M.A., aperigis du leterojn pri Esperanto en du ĵurnaloj lokaj kaj unu el ĉi tiuj, "The Star," publikigas ses artikoletojn pri nia lingvo dum la venontaj ses semajnoj. La unua el la serio jam aperis.

(3) La loka biblioteko akceptis oferon de nia societo de tri Esperantaj eldonaĵoj kaj metos ilin ĉiumonate sur la tablon en la legejo.

(4) La societo ekspedis demandaron, kio enhavis pri Esperantajn enketojn, al ĉiu el la kandidatoj por elekto al Parlamento.

(5) Ni esperas povi elmontrigi ĉe nia "Peace Demonstration" (Paca Provo) okazonta la 11an de novembro Esperantan standardeton.

HAMILTON, N.Z. — S-ro Adcock daŭras progresigi sian planon revivigi la antaŭan nacian asocion, raporto pri kio aperis en la Oktobra numero de S.K. Kuraĝige estas ke respondo, ricevita el diversaj partoj de la lando favoras la ideon.

Laŭdaj diroj pri la loka Esperantoklaso de W.E.A. aŭdiĝis ĉe W.E.A. vespermanĝo. La klaso estis gratulita pro la daŭra intereso de ties anoj. Laŭ la organizanto tiu intereso estis unika. Kontentigaj signoj rilate al starigo de nova Esp. klaso sub la W.E.A. aŭspicioj sin montras.

WHANGAREI, N.Z. — Rekordinda

estas ke S-ro W. H. Chetham, unu el la samideanoj en nia loko, provos por honoroj en la Ĝenerala Elekto la 14an Novembro. Kiel la oficiala kandidato de la Laboristara Partio li batalos por la voĉojn de la elektantoj de Marsden.

WELLINGTON, N.Z. — Regulaj kunvenoj klubaj daŭras kaj ĉiu el tiuj estas tre ĝuata. Dum la monato pasinta nia prezidanto, S-ro E. C. Jark, daŭris sian ĉiusemajnan paroladon, pritraktante tiajn temojn kiajn "Our International Language," "Esperanto for the Busiman," "The Utility of Esperanto for Boy Scouts and Guides," kaj "Functions of the Mind." Enkalkulite inter aliaj paroladintoj estis S-ro L. E. Dust, del. U.E.A., kiu lekciadis pri la Esp. afiksoj, k.t.p. Dum unu vespero geanoj pasis interesoplenan horon interŝanĝantaj poŝtkartoj. Menciinde estas ke la protokoloj klubaj estas rekordataj en Esperanto. Farante tion ĉi, la klubo plenumas du celojn; provizas okazojn al komencantoj aŭdi kaj uzi la lingvon, kiun ili studas kaj montras unu el la praktikajn flankojn de Esperanto. Verŝajne aliaj kluboj kaj klasoj kiuj nun ne faras same, povos enkonduki avantaĝe la saman regulon. Klasoj en la klubo progresas firme kaj intereso estas tre bone daŭrigita. Kelkaj reklamoj estis aŭdataj kaj laŭde ricevataj de junaj anoj. Je la 30an Oktobro okazis formala kaj fantasia balo, kiu estis multnombre ĉeestata, provizante al la partoprenantoj plezuro-plenan vesperon. Membro de nia klubo, sub la standardo de la Laboristara Partio, S-ro W. Bromley, provis eniri Parlamenton la 14an Novembro. Kvankam malsukcesa, la rezultato de la provo estis tre kontentiga kaj laŭdinda.

En la gazeto "National Education" — organo de la N.Z. lernejoj instruistoj — aperis serio de favoraj leteroj petantaj la akcepton de Esperanto anstataŭ la latina kaj franca lingvoj en lernejoj. La apero de la tia leteraro tiudirekte estas kuraĝiga signo por samideanoj kiuj laboras rilate al la enkonduko de Esperanto en la lernejojn.

(Kelkaj el niaj legantoj rimarkis la foreston de la kutima kroniko el N.Z. en la Novembro S.K., nia laborema kaj entuziasma korespondanto certigis al ni, ke li sendis ĝin, kredible ke ĝi perdiĝis en la poŝto, ni petas ke li sendu resumon de la perdata novaĵo nor la venonta S.K. (Red).

KOMERCA FRAZARO.

Kun helpo de konata profesia praktikisto de Esperanto, s-ro Robert Kreuz, la firmo Wilhelm Violet, Stuttgart, eldonis bonpapere "500 komercaj frazoj en Esperanto." La libreto estas uzebla ducele. Krom la ĉefa utilo esti riĉa fonto de komercaj parolturnoj, ĝi estas uzebla de ankaŭ lernantoj de Eŭropaj grandlingvoj kiel kursilo por kompara studado, ĉar jam oni aĉetas paralel-eldonojn en Angla, Itala, Franca, Germana kaj Hispana lingvoj. Se aliaj nacioj montris per aĉeto sufiĉe grandan intereson la firmo aperigos ankoraŭ aliajn nacilingvajn tradukojn, kio bone efikus sur nian movadon en tiuj landoj.

Plaĉe estas la neofteco de novaj radikoj, el kiuj ni atentigus pri "invest", "lanĉ", "ofert", "konsign", "averi" (F. avarie; difekto per markakvo); "ekspon", "limit" (lim?), "fret" (Verax, frajto, 'direktiv', "mad" (?). Dubaj formoj estas "Ni estus tre rekonemaj" (7); "neta" (kiel ne "sentara"?) "esperante pli pli bona ŝanco" (17); "tiu ĉi posteno ne estas notita en via konto-resumo"; (25); "la kambio estas pagota la 31 Julio (25); "preni severajn mezurojn" (29). Ĉefine sidas listo de mallongigoj komercaj. Prezo 1 Sv. fr. Rabaton laŭkvante. (Robo).

HENRY E. CALWELL (Reg.)

Kuracadas malsanulojn kun bonegaj rezultatoj per Osteopathy, Chiropractic, Dieto kaj aliaj sendrogaj metodoj.

Donas informon senpage.
11 COLLINS ST., MELBOURNE.
Tel.: Cent. 4018.

AL NIAJ SUBTENANTOJ.

Ni kvitanĉas la ricevon de donacoj kaj abonoj jene. — (la daton post la

nomo kaj sumo montras al kiu dato la abono estas pagata). M. Cohen, 2/6, Jan. '29; F. T. Bury, 11/-, donaco; H. N. Love, 4/6, Julio '29; F. Tondut, 4/6, Junio '29; R. Banham, 4/6, Okt '29; Esperanta Kurso, 6/-, Nov. '28; Dro. W. Lamb, 1/6, 4/6, Aŭg. '29; A. R. Serpell, 4/6, Sept. '29; A. R. Cohen, 6d.; M. C. Trundle, 4/6, Dec. '29; G. D. Kvarnstrom, 5/-, Sept. '29.

Melburna Esperanto-Societo, Prezidanto, s-ro J. Skurrie; sekretario V. Cox. Poŝta adreso, Box 731F, Elizabeth-str. P.O., Melbourne. Kunvenejo: Public Benefit Bootery Building, 5th Floor, 323-325 Bourke St., Melbourne. Vendrede vespere, je la oka horo.

Sydney Esperanto Society. Kunvenas ĉiun ĵaŭdon de 8-10 p.m. Ĉe dua etaĝo, "Manning Building," 449 Pitt Street, Sydney. Kontraŭ "Hotel Sydney" kaj apud la ĉefstacidomo. Prezidanto; d-ro F. J. Williams; Sekretario: s-ro Leslie E. Pfahl, 174 Burwood Road, Burwood.

Brisbana Esperanto - Societo kunvenas la 2-an kaj 4-an mardojn de ĉiu monato en salono de State Service Union, 3-a etaĝo, King House, Queen-str.: Prezidanto: Klement Kidd. Vicprezidantoj: Fraŭlino Rose MacPherson; M. Hyde. Sekretario: Fraŭlino E. B. Carrick, Office of Supt. of Telegraphs, G.P.O., Brisbane (Kvinslando-Queensland).

WELLINGTON ESPERANTO CLUB.—Meets every Tuesday, 8 p.m., in the Y.M.C.A., Willis St., Wellington. Visitors always welcome. President, Mr. E. C. Jack; Vice-President, Mr. V. L. M. Daniel; Secretary, Mr. Bertram Potts, F.B.E.A., 34, Argentine Ave., Miramar; Treasurer, Mr. L. E. Dust, D.B.E.A., Del., U.E.A.

BOOKS YOU SHOULD READ.

Abismoj (Jean Forge)
Paper Covers 3/3
Aladin . . (Cox) . . Paper 6d.
Aŭstralio, Lando kaj Popolo
Delsudo kaj Laiho 7/6
La Biblio 7/6, 10/6, 15/-, 25/-
(According to paper and binding)

Dancu Marionetoj (Baghy) 2/9
La Faraono (Prus), in 3 Parts
Paper Covers 7/6 set.
Lilio . (Sinnotte) . Cloth 2/9
Luno de Izraelo (H. Rider Haggard)
Paper Covers 5/6.
Postage Extra.

LA BIBLIOTEKISTO, Melbourne Esperanto Society,
BOX 731 F., ELIZABETH ST. POST OFFICE, MELBOURNE.